

Lennart Svensson

AGAJAN ÄVENTYRAREN

roman

Ni står nu i begrepp att läsa ”Agajan äventyraren” av Lennart Svensson. Det är som alla förstår en roman om en äventyrare, en friflygande kaippare i tid och rum. Det är ett äventyr i en arkaisk värld, kallad *Rokkana*.

Vi drar väl till med en TITELSIDA först, den här; sedan följer en sida med DIVERSE INFORMATION (som mina tidigare böcker), och därefter en INNEHÅLLSSIDA. Sedan börjar den löpande texten, själva sagan om Agajan och hans äventyr, hans tolv stordåd.

Ska jag berätta om storyn också? Det kan väl räcka med att säga att Agajan är en svärdsvingande junker som söker kunskap, och vägen dit leder över strider mot allehanda fiender, mänskliga och andra. Han möter en sköldmö, en trollkona och en gudinna, han besöker Paradis och Helvete, han finner skatter och han utkämpar fältslag. Detta och mycket annat är vad som väntar er på dessa virtuella sidor!

etherion

Av Lennart Svensson har tidigare publicerats:

- . Den musiske matlagaren (2007), kokbok
- . Eld och rörelse (2007), noveller
- . Antropolis (2009), roman

Om författaren

Lennart Svensson föddes 1965 i Åsele, Västerbotten. Uppväxten skedde huvudsakligen i Övik i Västernorrland, och efter värnplikt i Sollefteå bosatte sig Svensson i Uppsala där han fortfarande bor. Han jobbar i skrivande stund (augusti 2009) som tidningsbud, han stoltserar över sina egenpublicerade böcker (se ovan) och han har även vissa texter publicerade i kommersiella media. För mer om dessa, ja mer om allt som rör Svensson, se bloggen "Svenssongalaxen" (<http://lennart-svensson.blogspot.com/>). Den har varit igång sedan hösten 2007 och har drygt 700 genomarbetade inlägg i en rad ämnen, för många för att nämna här.

ISBN 978-91-978651-1-1

Nätpublicerad av Etherion press, Uppsala 2009.

Innehåll

Första delen: Äventyret börjar

1. Törnrosens år
2. Alvernas rubinäpple
3. Skölden Soskation
4. Svärdet Notung
5. Vidblå och Livets vatten
6. Atyescha
7. Tvädal och Hästen som rider över moln
8. Djävulens tre gyllene hårstrån

Andra delen: Ön

9. Uppror!
10. Sianor
11. Det stora slaget
12. Svårt läge
13. Natligt samtal
14. Tistedalen
15. Röda dödens bubblor

Tredje delen: Andra världar

16. Den sjungande månstenen
17. Söderns paradiset
18. Märkliga möten
19. En kär vän
20. Mot nya världar
21. Bortom Melodiska skogen

Fjärde delen: Slutet

22. Georan
23. Uppgörelsen
24. Kröningsfesten

Första delen: Äventyret börjar

1. Törnrosens år

Det var en dag i Törnrosens år. En man vid namn Agajan red fram genom en glänta, stolt som den äventyrare han var. Solen blänkte i betsel och svärdsknapp och hovarna lät "klopp-klopp" mot den hårdstampade mjälan. Hästen var för sin del brun med svart man.

– Vilken dag, sa Agajan för sig själv, som gjord för att ta tjänst hos en furste. Jag känner verkligen för det; jag vill ha äventyr, och det kommer jag att få som troman åt Bigelon, fursten av Imbraland. Han bor visst här i närheten.

Han hette Agajan, hade blont hår och bruna ögon och var klädd i grön tunika, blå mantel, gula brokor och remskor med benlindor. Han var nio år och på det tjugonde, han hade varit legokapten och han var, kan man säga, *en gunstig junker som inte gick av för hackor*. Vill ni veta mer om honom, hans egenheter, läggning och sätt att vara, kan jag bara säga: läs vidare. Vi får rika tillfällen att lära känna honom i det följande, för han är huvudperson i denna berättelse.

Men gällande hans bakgrund kan man kanske betona att han varit krigare, anförare av legosoldater. I östliga länder hade han lett kompanier av fotfolk och ryttare; han hade vunnit segrar och även lidit nederlag, men på det hela hade han lyckats dra sig ur sina kampanjer med den äran. Han visste vad tjänst under fanan var, vad det innebar att feodalt tjäna en furste, även om han ofta tog rundligt betalt för sina tjänster. Nu skulle han pröva på tjänstgöring i ett av Rokkanas västliga kungariket, av det enkla skälet att han kände för det.

Agajan var annars född i en central rokkansk nejd, landet Fervesco. Som son till en garvarmästare, en viss Davajan, lämnade han hemmet vid unga år för att finna äventyret. Och om ni undrar vad detta *Rokkana* är, kan jag nämna att detta var namnet på den värld där detta utspelas. Ett annat var *Jorderike*. Denna värld har en del gemensamt med vår värld, med vilken den har en – ska vi säga – parallell existens.

Agajan lämnade gläntan och genomkorsade en skog, grönskande av björk och lönn och enstaka rönnar. Han trakterade lungorna med dofterna, andades ut och tänkte "När skogen han lövas"... Väl ute ur skogen fick han syn på en stad i fjärran; han klappade sin häst på halsen och sa:

– Där har vi det stolta Maldorion, huvudstad i Imbraland och säte för furst Bigelon. Det är målet för vår ritt. Så trampa på en bit till så ska du snart få havre!

Hästen gnäggade till som om den förstått, och när man approcherat stadsporten sa Agajan sitt ärende och släpptes in. Han gjorde sin entré i stadsrummet och förväntade

sig en strålande syn, men staden var snarast lite sliten och folk som mötte var lite sura, återgäldade inte hälsningar. Det var mystiskt tänkte vår hjälte, vad kan detta bero på...? Men jag ska ändå träda i furst Bigelons tjänst, det var ju tanken med min resa hit.

Agajans mål med denna vistelse, denna västliga séjour, detta besök i Imbraland med omnejd, var som sagt att bli vasall till kung Bigelon. Men han hade också ett annat syfte med vistelsen; från sin östliga nejd, i det Isaurien där han nyss tjänat, hade han hört talas om en vacker vitska som levde här i krokarna, en skön trollkona vid namn *Atyescha*.

Hans plan var att uppsöka henne.

Det skulle han också göra. Men vi kommer till det. Nu ska det först handla om mötet med furst Bigelon. Och han hade som nämnt ridit in i landets huvudstad, Maldorion, en sliten köping. Men förutom att vara lite nedgången, kantades gatan där han red fram av smala hus med höga gavlar, blyinfattade fönster och väggar av korsvirke. Skyltar som hängde från husen vittnade om krögare, sadelmakare, bryggare och bagare. En dyster stad tänkte vår Agajan, men här finns ju ändå möjligheter; man bedriver viss handel ochandel, det är långtifrån en *död* stad om man säger...

Ett salutorg korsades och snart var man framme vid slottet, som gav ett lätt beklämmande intryck med sin smutsiga, grågula fasad. Men Agajan lät sig inte bekommas utan satt av, ledde sin häst uppför rampen som övergick i vindbryggan och approcherade en av vaktposterna, klädd i violett livré. Agajan sa åter sitt ärende, och vakten bad honom vänta och gick för att spörja. Efter en stunds väntan kom han tillbaka och sa:

– Det går bra. Konungen tar emot er.

Vakten följde Agajan in på borggården, där hästen lämnades i ett stall. En hovmarskalk, en viss Amunde, förde Agajan uppför en trappa till tronsalen; denna var för sin del ett pompöst rum med marmorgolv, gobelänger på väggarna och på höger hand några spetsbågefönster med utsikt över nejden, lägrande i soldis. Som sig bör hade tronsalen även en tron med tronhimmel och skyldrande vakter framför denna – och på tronen satt själve furst Bigelon i blå, silverstickad kaftan och på huvudet ett pannband av tvinnat rött siden. Hans fingrar var långa och seniga och på en av dem bar han en präktig diamantring, tecknet på hans furstevärdighet.

Agajan betraktade denne Bigelon: hans huvud var ganska litet, hans hår var kort och nerkammat och skägget var likaledes kort och välansat. Vad som främst slog Agajan var färgen på hår och skägg; det var som silver eller platina, men det var ingen gråhårsman detta utan en man i sin bästa år.

– Ers majestät, sa Amunde, får jag presentera Agajan, Davajans son.

Agajan bugade.

– Vad har du att säga? sa fursten.

– Ers majestät, sa Agajan, jag är en äventyrare, ett kringvandrande hyrsvärd med

erfarenhet som legokapten. Jag vill träda i er tjänst. Er vilja är min lag!

– Sååå? sa kungen, det låter ju schangdobelt. Det är inte varje dag man får en krigskunnig äventyrare i sin tjänst...

Bigelon reste sig från tronen, gick fram till Agajan och bjöd in honom till en måltid, till vilket äventyraren tackade ja. Man begav sig till en gillesal där man undfägnades med salt sill att börja med, och därefter lammsadel med stekta svampar; till allt detta dracks *dubbelmumma*, en blandning av ljus och mörkt öl och socker. Allra sist njöt man ett fat med äpplen, päron, torkade plommon, ost och vitt bröd, nersköljt med gult vin i grönglasade remmare.

Måltiden förlöpte under artiga samtal. När man var färdiga sa kungen:

– Så du vill alltså bli min vasall?

– Ja, herre, sa Agajan.

– Hmm, sa Bigelon, tog ett plommon och slök det, det låter bra. Jag tar dig i min tjänst.

Och nu kom fursten med ett förslag, ty han hade tänkt efter; alltsedan han först hörde Agajan säga sig vilja bli hans man, hade han snickrat på en plan. Han sa:

- Du blir min troman. Och *du ska utföra tolv uppdrag åt mig*; tolv, inte fler, inte färre. Men ett villkor är att du måste utföra dem själv, du får inte ha någon medhjälpare. Du måste återkomma ensam efter varje uppdrag och överlämna aktuellt byte.

Fursten hade sina skäl att komma med just dessa villkor, som vi ska se. Men Agajan tänkte inte så mycket på detta just nu, han lystrade mer till vad Bigelon sa därnäst:

– Lyckas du med dina tolv uppdrag ska jag löna dig rikligt, du ska få halva kungariket!

Agajan tyckte detta lät förträffligt, chansen att bli furste lockade honom. Uppdragen i sig var också lockande för han älskade uppdrag, älskade att ge sig i kast med svåra uppgifter. Varför? Av det enkla skälet att han var en hjälte, en äventyrare som redan utfört många vackra bragder i världen; han var en sådan som *sökte vila i handling*, så detta skulle ju bli rena semestern. Men han ville inte verka alltför ivrig så han bara nickade lätt, avslutade en skiva bröd med getost, drack en klunk vin och såg sig om i gillesalen.

Hans ögon föll på en väggmålning med jaktmotiv, vindhundar som satte efter ett vildsvin och med grönklädda ryttere i följe – men han noterade knappt denna målnings skönhet, utan funderade närmast över villkoret att han måste utföra uppdragen ensam. Nå, om någon ger mig ett handtag ute på fältet så kan väl denne Bigelon inte hindra det, och att återkomma hit ensam efter varje uppdrag blir en smal sak. Detta tänkte Agajan, och omsider sa han:

– Jag ska med glädje utföra tolv uppdrag åt dig, furste, vad än de må innebära!

– Gott! sa Bigelon och petade tänderna.

Avtalet var i hamn, men här vilades inte på några lagrar utan fursten sa direkt:

– Då vill jag för det första att du skaffar den så kallade *Glasnyckeln* åt mig. Den vaktas av draken Rhadamantys.

Agajan höjde ögonbrynet, åt upp en brödbit han hade kvar, drack vin och frågade:

– Rhadamantys? Var har denne sin lya måntro?

Fursten torkade sig om munnen med en severt, såg prövande på Agajan och sa att denne hölls på något som hette Svarta slätten, på gammalrokkanska *Merodak*. Man gav så äventyraren en karta över vägen dit, avståndet var en knapp rastmil. Agajan gav sig av genast; han gick bort till slottsstallet där han hämtade hästen, nyryktad, vattnad och utfodrad.

Han satt upp och red iväg, korsade borggården och lämnade slottet och staden; han red över utmarker och moar, manade på sin häst så att den löddrade. Det gällde att utnyttja det dagsljus som var kvar. Ritten förde honom genom susande skogar och gröna lundar, men efter ett tag glesnade träden och allt som återstod var fullkomlig ödemark, ett sterilt land. Man såg endast torra buskar och något enstaka, vindpinat träd. En kall vind drog över nejden. Agajan svepte kappan om sig, red fram till foten av en platå, såg på den, konsulterade sin karta och sa:

– Jag sitter av här, detta tycks vara platsen. Platsen för den drake som vaktade den där Glasnyckeln!

Han satt av och gick upp på den öde och steniga högslätten. Inget växte i denna nejd, det var sten, sten och åter sten vart man såg. Ett stenat land.

Solen sänkte sig, sken med släpljus över det karga landet. Agajan såg på detta som alverna kallade *det fagra hjulet* och tänkte: Än har jag lite dagsljus kvar – och kanske blir det här en snabb träffning så att jag kan rida tillbaks redan i natt! Å andra sidan får det ta den tid det tar, ”hets leder till bakslag” heter det ju.

Med sinnena på helspänn gick han över nejden. Vad det led kom han till en sjö där han fick se ett bevingat monster ligga och betrakta sin spegelbild i vattnet. Djuret var grågrönt med vinröd teckning; det hade taggig rygg, bepansrade hudfjäll och avlångt huvud, avslutat i ett par stora näsborrar. Ögonen var halvslutna och meditativa.

Agajan lät sig inte förskräckas av synen utan tog upp en sten och kastade den; ytan vattrades och draken, själve Rhadamantys, fick sin spegelbild förstörd. Den lyfte på huvudet, fick syn på Agajan och sa:

– Vad befalls?

– Jag befäller dig att ge dig! sa Agajan.

– Varför skulle jag göra det? sa monstret. Här ligger man helt fredligt och betraktar sin spegelbild, och så kommer du och fördärvar den!

Vad gör jag nu? tänkte Agajan. Jag måste gripa initiativet! Han drog sitt svärd, en praktpjäs med inläggningar av elfenben på mellankaveln, förgylld parerstång, rubin i svärdsknappen och damaskeringar på bladet, ornament i svart och blått anbringade

genom en speciell isaurisk teknik. Han drog sitt svärd och rusade mot draken, som svarade med att spruta eld på honom. Snabbt som ögat vände Agajan och hoppade i vattnet, simmade en bit under ytan och dök sedan upp igen. Han såg på draken som alltjämt låg vid stranden, nu drickandes vatten, tydligen helt ointresserad av vad som nyss hänt.

Agajan smög sig osedd upp från sjön, samlade lite spillved, gick ner till sin häst, tog flinta, elddon och fnöske ur en sadelväska, uppsökte en klippskrevla och gjorde upp eld. Torkandes sina kläder frågade han sig hur han skulle fälla draken. En rad olika planer gick genom.

När kläderna torkat tog han på sig dem och återvände till sjön. Solen hade gått ner och Rhadamantys var borta. Men han såg att det från stranden löpte en väg, antagligen den väg draken tog när den gick från sin boning ner till sjön för att dricka; boet torde ligga bland några klippor i bakgrunden. Agajan rundade sjön och gav sig på att inspektera vägen, och på ett ställe fann han ett hål i denna. Här skulle man kunna gömma sig tänkte han, så han la sig ner i hålet, drog kappan över sig och spenderade natten där.

- - -

Dagen grydde, grå och eländig. Agajan kände skakningar i marken och drog sitt svärd. Det var Rhadamantys som närmade sig; draken såg rakt fram och anade inte att en kämpe gömt sig i ett hål i vägen.

Draken approcherade, Agajan greppade sitt svärdshjalt – och när ormen var precis över rände Agajan sitt svärd upp i buken på denne, så hårt kan kunde.

Men det var som att stöta i stål, buken var inte drakens svaga punkt som han trott, den var synnerligen hård – lika hård som djurets fjälliga flanker antagligen. Draken kände inte av stöten, erfor bara en lätt kittling som om den släpat sig över en vass sten; den drog oberörd vidare och fortsatte ner mot sjön för att läska sig.

Agajan klev upp ur hålet och misströstade, draken verkade omöjligt att bekämpa. Så fick han ett infall och tänkte: *varför inte tvärtom* som konstnären sa, varför inte pröva något helt oväntat? Han satte sig därför på en sten invid vägen och inväntade drakens återkomst, som den naturligaste sak i världen; sådan var han vår Agajan, en djärv sälle som inte tänkte i sedvanliga banor.

Rhadamantys var omsider klar med sitt drickande, närmade sig och upptäckte Agajan. Denne reste sig upp, steg fram mitt i vägen, la ifrån sig sitt svärd och sa:

- Jag är Agajan, Davajans son. Jag föreslår en vapenvila.
- Inte mig emot, sa draken med brummande röst. Jag är Rhadamantys.
- Agajan nickade och sa "angenämt". Draken fortsatte:
- Men jag vill också att du ber ursäkt för ditt tilltag nyss.
- Menar på...
- När du anföll mig igår, utan diskussion.
- Ja, sa hjälten och bugade, jag ber om ursäkt för mitt något hastiga mod.

– Det var bättre. Det gläder mig att du ändrat taktik, att du bekvämat dig till att *tala* med mig. Ingen har någonsin talat med mig under mina år här på Svarta slätten.

– Jaså? Men jag kan hålla dig sällskap.

– Så bra...

– Så hur har du det här uppe på din Svarta slätt? sa Agajan, plockade upp sitt svärd och satte sig åter på stenen.

– Å, det knallar och går, sa draken. Jag dricker mitt vatten i sjön, betraktar molnens gång på himlen och lever på drömmar. Jag kan inte klaga.

– Vad för slags drake är du egentligen? sporde äventyraren. Ditt namn är ju inte hemligt, det brukar det annars vara.

– Nej, förvisso är mitt namn ingen hemlighet, sa draken, alla känner till det. Det beror på att jag är en så kallad *lyckodrake*, en talisman och mascot för denna bygd. Därför min violetta teckning på ryggen, för violett är en andlig färg som du vet.

– Nej, det visste jag inte.

– En annan andlig färg är *brandgul*, eller ska vi säga gyllengul. Ännu en är indigo, och ännu en är silvrigt rosa, medan grönt kan gälla som neutral färg. Den ultimata andliga färgen är vitt, skinande vitt, diamantvitt.

Agajan tänkte att denne drake minsann var ett givande sällskap; en vis varelse, en lärd lindorm. Nu avbröt själve ormen hans tanke och sa:

– Jag antar att du hade ett ärende med ditt besök här.

– Förvisso, sa Agajan. Jag har fått i uppdrag av en furste att lägga vantarna på den berömda Glasnyckeln, som jag förmodar att du vaktar.

– Det stämmer, sa draken.

– Skulle du... ehm... kunna *ge* den till mig?

– Visst, ta den bara.

– Verkligen? Utan motgåva?

– Visst, jag skänker dig den – som tack för att du hade vänligheten att *tala* till mig, detta var din gåva till mig. Tänk om fler människor tog sig tid att tala med föregivna monster som jag, då skulle allt se annorlunda ut här i Rökkana.

– Förvisso...

Därmed sa draken "följ mig" och ledde vägen till sitt ensliga bo, en grotta som avtecknade sig mot en bergssida.

– Gå in bara, sa draken och blinkade med sitt ormöga.

Agajan begav sig in i grottan. Han leddes av ett ljus i dess inre, som kom från en hög med guldmynt som reflekterade väggarnas skimmer. Överst på högen låg självaste Glasnyckeln, även känd som *Vultans nyckel*, halvannan fot lång och gjord av starkt, skimrande trollglas. Agajan tog nyckeln, gick ut ur grottan, bugade för Rhadamantys och tackade.

– Ingen orsak, sa draken, det är jag som ska tacka. Med nyckeln borta har jag ett bekymmer mindre. Så lycka till med ditt uppdrag.

– Det är mer än ett uppdrag, det är hela tolv stycken.

– Aj då. Ja, men då behöver du verkligen lycka på färden! Behöver du lite guldmynt kanske? För utgifter?

Agajan gav jakväde till detta och gick tillbaka in i grottan för att hämta några mynt. Dessa skulle verkligen komma till pass tänkte han, jag gick ju i Bigelons tjänst för att bli rik och detta vore en början. Fursten gav mig ju inte någon summa för utgifter ens, och jag var för stolt för att be om det.

Agajan la mynten i en pung, gick tillbaka ut, bugade och tackade ånyo, tog farväl och gick ner till sin häst, la nyckeln i en väska, klev i sadeln och red iväg. Solen hade stigit på himlen och skingrat morgonens grå dimmor, det var en fröjd att rida söderut. I en smärre skogsdunge halvvägs till Maldorion sökte han vila, gjorde upp eld, värmde vin och åt lite torkat kött.

Klar med spisningen la han ännu några kvistar på elden, det sprakade till och gnistor flög – och när det hela fattat eld fick han se en gestalt komma över nejden, en liten lustig figur i vidbrättad, spetskullig, blå hatt med brett mässingsspänne, grön tunika och lila byxor. Han gick med stav och på fötterna bar han snibbskor.

Främlingen kom närmare, nickade åt honom och satte sig ner vid elden.

En tystlåten kaippare, tänkte Agajan och betraktade honom: kort i rocken, med långt, vitt skägg, gråblå ögon och ett rynkigt ansikte. En gammal man, men ögonens lyster röjde samtidigt ett ungdomligt sinne. Och klädseln: lila och grönt, andliga färger om man fick tro draken, så detta lovade gott! Agajan sa:

– Det är kutym att man presenterar sig då man möter någon...

– Åh förlåt, sa figuren, man går lätt i egna tankar här uppe i ödemarken. Man släntrar på utan mål, utan början, utan slut...

Elden sprakade och solen sken. Figuren såg på honom och sa:

– Jag är Hyder Pao.

– Jag är Agajan, Davajans son. Något nytt i världen?

– Inte mycket, jag är bara ute och samlar örter. Men om du har vägarna förbi mitt Svansta, så titta in vet jag.

Pao gav en vägbeskrivning. Platsen låg inte så långt från Maldorion visade det sig, en bit uppströms en å vid namn Styran.

Pao frågade därefter vad Agajans ärende var i dessa krokarna. Denne berättade då om draken och nyckeln, och att detta var det första av de tolv uppdrag han skulle utföra åt Bigelon.

– Kung Bigelon, minsann! sa Pao. En stor man, men den siste i sin linje.

– Hur då siste?

– Han har inga arvingar.

– På det viset, sa Agajan och bjöd den andre på lite glödgat vin. Man språkade vidare ett slag, men omsider drog Pao vidare åt sitt håll och Agajan red tillbaka till Imbraland. Han var lätt konfunderad över mötet med Pao, frågade sig vad det hela kunde innebära. Men ibland är det bäst att inte fundera för mycket över varför saker händer, man får ta dem som de är, se dem som de gudagåvor de är. En gudagåva, det var kanske svaret på vad mötet med Pao var; att råka en andens man på strövtåg i markerna, i mitten av ingenstans!

Väl tillbaka i Maldorion fick Agajan företräde för Bigelon, överlämnade nyckeln och bugade.

– Man tackar, sa fursten, betraktade föremålet en stund och räckte det åt en lakej.

Här vilades inte på några lagar, nästa uppdrag gavs med en gång. Den silverhåriga sa:

– Ditt nästa uppdrag blir att finna *alvernas rubinäpple*.

– Gott, sa Agajan. Men hur ska jag finna det? Har ert majestät någon ledtråd att ge mig...?

– Nej, sa Bigelon, det är inte mitt problem, det är ditt! Farväl!

Agajan svalde sin stolthet, insåg att han bara hade att ge sig av, bugade och sa:

– Farväl, farvädel, faderväl!

2. Alvernas rubinäpple

Agajan betraktade den främmande staden, omgiven av berg som skimrade blågrönt i soldiset. Förgyllda koppartak blänkte, kantad av träd rann en å fram, glittrande av tusen reflexer, och bortom ån låg ett pampigt grönt hus med kupol. På ån simmade vita svanar varav staden fått sitt namn, ty detta var Svansta, Hyder Paos stad; hit hade Agajan begett sig för att få någon ledtråd i sitt nästa uppdrag. Staden låg som sagt inte så långt från Maldorion, blott några timmars ritt uppströms Styran.

– Då rider vi väl ner då, sa Agajan till hästen, hittade en stig som bar nerför kullen, kom ner på en äng, korsade denna och red fram till stadsporten som inte vaktades av någon, inte ens hade något dörrblad, någon port att öppna. Svansta låg formellt i Imbraland men stod fri från dess inflytande, behövde bara symboliskt erkänna furstens överhöghet. Det var en urgammal fristat, och därtill en mer välkött stad än Maldorion; det var en leende stad med som nämnts förgyllda tak, och sådana såg man inte överallt, inte ens i Rokkana. Rokkana var som sagt namnet på världen där detta utspelades.

På ett värdshus tog Agajan in för att få hästen vattnad, och själv bänkade sig vår hjälte i storstugan med en bit mat. Av en bordsgranne fick han veta att Hyder Pao var stadens borgmästare; mest satt denne i sitt Gröna hus och studerade skrifter. Regerandet hade han överlåtit åt ett råd.

– Det låter som en rekorderlig kaippare, sa Agajan. Och detta verkar vara en rekorderlig stad: så fridsam, så lugn, så helgad...

– Det är den också, instämde den andre. Vårt måtto är: "Vi önskar oss själva allt gott, och ingen annan något ont".

När Agajan ätit färdigt frågade han var Hyder Pao höll till. Han gavs vägen till *Pyramion*, Gröna huset, som låg tre kvarter bort på andra sidan ån. Agajan tackade för upplysningen, gick iväg längs en kullerstensgata och kom till bron över Styran. Här stannade han och kastade ner brödsmulor till några svanar.

– Mata svanar i Svansta, så passande, tänkte han och kisade mot solglittret.

Han korsade bron och styrde stegen mot ett blekgrönt hus som kröntes av en kupol; detta var *Pyramion*, Hyder Paos Gröna hus, det pampiga hus han sett från kullen. Väl framme gick Agajan uppför dess breda trappa, steg in i en ekande tom förhall, eskalerade ännu en trappa och kom till en dörröppning.

– Här måste det vara, tänkte han och kikade in. Rummet var en rotunda under den tamburförsedda kupolen; *tamburen* var en rad fönster som kom rummet att bada i ett indirekt, sobert ljus. Rummet i sig hade rosa väggar och diverse bord belamrade med bokrullar, böcker, kandelabrar, uppstoppade fåglar, urnor, askar, märkliga stayetter, schatull och flaskor. Fåglar flög runt under kupolen, för tillfället en papegoja, en sidensvans, tre sparvar och några undulater. Ett av tamburfönstren var öppet så att fåglarna kunde komma och gå som de ville. I rummet fanns även ett träd i en kruka där fåglarna kunde sitta.

Vid ett av borden stod en undersätsig, vithårig man med långt skägg, iklädd greddelin kolt med ett gyllene snöre om midjan. Det var Hyder Pao. Han såg upp mot dörren, urskilde Agajan och sporde:

– Men var det inte er jag träffade på ute i markerna härom nyssens?

– Jo, det är det, sa den blonde. Får jag stiga på?

– Gärna. Kom och slå er ner.

Han plockade undan kartor, böcker och skrivdon från ett bord mitt i rummet, och bad Agajan slå sig ner.

– Så vi möts igen, sa Pao när han själv satt sig i en länsstol. Sa jag att jag är trollkarl och kunnig i mångt och mycket...?

Mannen på tavernan hade antytt att Pao var en vis man, men detta med trollkarl var något nytt. Men Agajan hann inte säga något om detta, ty i samma stund kom en

grårandig katt smygande längs bordet.

– Jaså, kommer du, gamle Busöra? sa trollmannen och lät katten hoppa upp i sitt knä.

Pao smekte katten förstrött och frågade Agajan vad han ville. Denne gick rakt på sak; han sa att han som nästa uppdrag åt fursten måste finna alvernas rubinäpple. Pao blev honom inte svaret skyldig; han sa att äventyraren då måste rida till en skog vid namn Ödmården, och väl där fick han fråga sig fram.

– Det var svar på tal må jag säga, sa Agajan.

– Som jag sa är jag kunnig i mångt och mycket.

– Jag är hedrad. Vill du ha något i gengäld?

– Ett enkelt "tack" räcker.

– I så fall tack, mäster.

Det började bli dags att ge sig av men något höll vår hjälte kvar, kanske vetskapen att denne Pao var en vis man som kunde ge svar på tillvarons gåtor. Agajan frågade:

– Du som vet mångt och mycket; hur hänger egentligen allt ihop?

– Det vet jag inte, sa Pao. Det enda jag vet är att jag ingenting vet. Jag känner mest till så kallade *betingade* fakta, praktiska saker och handfasta ting. Sådant som var en viss skatt finns och så vidare.

– Som alvernas rubinäpple?

– Ja, ackurat sådant. Men vill du veta hur saker och ting *verkligen* hänger ihop ska du nog fråga Maxen, landets klokaste man. Han bor sydvart i landet. Kanske stöter du på honom någon gång.

Agajan nickade, besinnade detta, reste sig och frågade:

– Har ni inte lust att följa med mig? Ett litet äventyr i skog och mark...?

Pao log och sa:

– Tackar som frågar, men nej. Jag beger mig bara ut på resa en gång om året, och då samlar jag örter. När vi träffades på Svarta slätten befann jag mig på sluttampen av denna resa, så det är färdigvandrat för mig i år.

Agajan nöjde sig med detta svar, även om en följeslagare ute på traden kunde vara roligt. Men Bigelon hade ju sagt att han inte fick ha medhjälpare så...

Agajan bugade sig och tackade än en gång för upplysningen om alvernas skatt. Strax innan han skulle gå stack den gamle till honom en karta med Ödmården och lite annat utmärkt; Agajan lämnade ett guldmünt på bordet, tog farväl, hämtade sin häst på värdshuset, betalade och satte kurs mot Ödmården. Medan han red undrade han varför Pao inte bjudit på te eller liknande, men kanske var denne alltför tankspridd för att tänka på sådant.

Agajan red över nejden i flera dagar, riktning sydöst. Han funderade över sitt uppdrag: att hämta ett rubinäpple. Det lät ju gåtfullt och dannt, det ska jag gärna ge mig i kast

med. Undrar dock om jag kommer att ges något *krigiskt* uppdrag vad det lider; jag har förvisso varit legokaptän och stridit i fältslag, det vore intressant att få bruk för dessa färdigheter. Nåväl, det ger sig väl.

Han kom vad det led in i en skog där han började vissla en sång. Då hördes en fågel på en gren, en koltrast "med fjädrar av sot och näbb av apelsin", svara på sången. Den flög ner, satte sig på hans arm och frågade:

- Vart är ni på väg, junker?
- Jag ska till Ödmården. Är detta männe denna skog?

Fågeln sa att så var fallet och frågade vad hans ärende var. Agajan svarade att han skulle hämta alvernas rubinäpple, som ett led i de tolv uppdragen åt furst Bigelon. Han tillade:

- Vad heter du?
- Jag heter Tjipp, sa fågeln.
- Jag heter Agajan.
- Strålande, sa trasten. Vi kanske kan bli vänner?
- Gärna.

Fågeln kvittrade till av glädje.

– I så fall min bästa Tjipp, fortsatte Agajan, kan du säga mig var jag kan finna alvernas äpplen?

– Visst. Äppelträdet ifråga finns i deras stad Alvhem, som ligger bortom Porlande bäcken och Digra ängen. "En silverne stad av övermäktig skönhet", sägs det.

– Hjärtevärmade. Skulle du då kunna flyga till Alvhem och speja åt mig, se hur landet ligger? Utspana rubinträdet?

– Det behövs nog inte, sa fågeln, för jag har flugit över platsen flera gånger. Trädgården med rubinträdet ligger i utkanten av Alvhem, kan jag meddela. Det är bara att ta sig över muren och ner i trädgården.

– I så fall tack, sa Agajan och tog farväl av fågeln. Han såg denne försvinna i de ljublå skyarna, satte hämlarna i flankerna och red vidare mot Alvhem.

I en glänta fick han se några vackra ungmör i skimrande dräkter. Det var älvkungens döttrar, och de sa:

- Kom och tråd en dans med oss!
- Icke tråder jag dansen med er, sa Agajan.
- Varför inte det?

– Jag vet inte, jag har bara för mig att det är farligt. Det var väl någon gammal legend jag hörde, "Herr Puppel och älvorna" tror jag bestämt den hette. "Herr Puppel rider om otte, driver dagg, faller rim"...

– Men det är inte farligt, det är ljuvt, sa älvorna.

– Tack, men nej tack, sköna damer, sa Agajan och fortsatte sin ritt genom Ödmården. Porlande bäcken korsades liksom Digra ängen, blomstrande yppig i middagssolens

strålar, och snart fick han se silverhusen i Alvhem trona i soldiset. Staden låg i en dalgång mellan bergssidor be vuxna med lönn, alm och björk, och här och där en cypress och ett lärkträd. Allt värvdes samman i ett grönt dis, och därtill kom staden vars silverne spiror sträckte sig mot skyn. Det var vackert men också en aning hotande, ty detta var Alvhem och inte Manhem.

Agajan klev av hästen, smög sig fram till muren, tog sig över denna och hamnade direkt i trädgården, ackurat som Tjipp sagt att han skulle göra. Mellan bestånd av timjan, guckusko och isauriska ekar, mellan fontäner och dammar började Agajan spankulera, en främling i detta paradiset. Hans steg förde honom till parkens mitt, och där fick han se det: ett träd med skira löv och röda, lysande frukter. Det var rubinträdet.

Han gick fram till det, sträckte sig efter en frukt och skulle just till att plocka ner den. Då kom en skepnad emot honom, en figur med sneda ögon och spetsiga öron, vid pass fem fot lång; denna väktaralv var klädd i rött, grönt och ljusblått livré, hade snabelskor och på huvudet en löjlig mössa som satt på tvären.

– Lymmel! ropade alven och rusade emot honom med fälld bardisan.

Agajan kom sig inte för med att dra blankt, ty fler alver dök upp och hotade honom med sina vapen.

– Tagen på bar gärning, sa en alv som verkade vara själve vaktmästaren. Du skulle stjäla ett äpple, eller hur?

– Förvisso, sa Agajan.

Mäster gav en order till sitt manskap. Vakterna motade iväg Agajan ut ur trädgården och iväg längs en gata med de för Alvhem sedvanliga silverhusen, det ena vackrare än det andra. Men deras skönhet hade nu förlorat sin glans för Agajan.

Man kom till ett palats med gracila pelare, fönster med silvergaller och eterisk lyftning i linjerna. Agajan fördes in i en sal där mäster gick fram och konfererade med en alv i svart kåpa, sittandes bakom en hög pulpet och med en silverklubba i handen. Det var domaren. Denne smällde med klubban och sa till Agajan:

– I mogon ska du avrättas!

– Jaså, sa Agajan. Ingen rättegång?

– Nej.

– Inget "oskyldig tills motsatsen bevisats"?

– Men du togs ju på bar gärning!

Agajan kunde inte neka till detta, men vidhöll:

– Men för formens skull borde väl rättegång hållas?

– Det här är Alvhem och inte Manhem, sa domaren. Detta är alvernans stad, inte människornas; här gäller andra lagar. Så i morgon ska du avrättas, med silveryxa på en stupstock av silvergran!

Domaren smällde åter klubban i pulpeten. Agajan fördes ner i husets källare, där man öppnade en dörr och slängde in honom i en håla, en eländig kammare med väggar av

mörknat silver och en liten fönsterglugg. Han drack en skål med vatten och åt en bit bröd, la sig ner på det hårda golvet och begrundade sitt öde.

Kvällen kom och månen sken in på hans läger. Han reste sig, ställde sig att se ut på denna *årtäljare* och kom att tänka på raderna:

Månen talar i silverne runor
om Landet som icke är...

Han funderade, grubblade och tänkte. Så ljusnade anletsdragen och han fick ännu en ingivelse, ett infall, en ljus idé; en annan dylik var ju när han beslöt sig för att *tala* med draken på Merodak, istället för att gå denne bröstgänges tillväga. Och nu, i fångelset, i månskenet, i det fagra-men-lite skrämmande Alvhem, la han sig ner och sov gott sin föregivet sista natt i livet.

På morgonen väcktes han av att dörren till hålan låstes upp. Genast mindes han vad han skulle göra, mindes den idé han fått kvällen före.

Tre väktare kom in. Agajan åter tog sats och ställde sig på händer i kammaren – och inte nog med det för han klämde i med en sång, sjöng för sina lungors fulla kraft för att förvirra alverna, bringa dem ur fattning. Han sjöng:

Aspilians döttrar i Bänge
- kaller var deras skog -
de sovo en sömn för länge.
- Medan skogen han lövas.

Först vaknade den yngsta,
- kaller var deras skog -
så väckte hon upp de andra.
- Medan skogen han lövas.

Så satte de sig på sängestock,
- kaller var deras skog -
så fläta' de varandras lock.
- Medan skogen han lövas.

- Men vad är detta? sa den förste vakten.
- Fullkomligt galet, sa den andre.
- Alldeles vansinnigt, sa den tredje.

Man hämtade dit högre instanser för att bese det hela, se den galne mannen som stod på huvudet och sjöng vers efter vers om Aspilians döttrar i Bänge. Han sjöng om hur de gick ut och mötte tre vallare som dödade dem, tre kaippare som senare försökte sälja deras kläder till flickornas mor Zinnia; ridå och ett brått slut på två av vallarnas liv då fadern kom, själve Aspilian. Den tredje vallaren fick leva.

Inom kort anlände domaren till fängelset med älvakungen, en alv med ädla drag, silverkrona, långblus och mantel, silverstickad i grön sammet. Väl i fängelsehålan förundrades även kungen av denne sjungande, på-händer-stående Agajan; denne hade just kommit till versen då man frågar den skonade vallaren vilka hans föräldrar är, och han svarar:

"Min fader Aspilian i Bänge
- kaller var deras skog -
min moder fru Zinnia i Skränge."
- Medan skogen han lövas.

– Hm, sa alvkungen, ett sånt slut! Och denne man försökte förvisso stjäla ett rubinäpple av oss – men se vad han gjort nu, har stått på händer och sjungit! En sådan man kan inte vara farlig, han är en narr. Jag har inte hjärta att döda en narr.

– Men ers majestät, sa domaren, det går inte för sig. Lagen säger ju –

– Det är jag som är lagen, sa kungen. Det här är Alvhem, inte Manhem!

Agajan åter var inte klar med sin visa utan sjöng obesvärat på: om hur Aspilian frågar sig hur man ska komma ur denna penibla situation, "bota denna synd", och hans fru svarar då att man ska bygga ett tempel av kalk och sten:

"Det templet ska heta Kärna
- kaller var deras skog -
den ska vi bygga upp så gärna."
- Medan skogen han lövas.

– Bra, människa, bra! sa kungen och klappade händer. Jag friger dig!

Agajan gick ner från händer, pustade ut och log inombords. Det hade lönat sig att spela dum, att göra något helt galet, men utåt visade han endast en förvånad min. Han fördes upp till palatsets markplan, ut i dagsljuset och bort till parken.

– Du ska få en sak, sa kungen, ledde vägen till äppelträdet, plockade en av de skimrande, djupröda frukterna och gav det till Agajan.

– Här, var så god, det är en skänk. Gör vad du vill med det, men ät det inte.

– Det ska jag komma ihåg, sa Agajan och stoppade äpplet på sig.

Man begav sig så till kungens palats och intog en måltid på rådjurssadel, safirvin och – passande – stekta äpplen.

– Men varför ska äpplet inte ätas? Rubinäppet alltså? sporde Agajan då man åt.

– Det är bara för alver, sa kungen. Rubinäpplena håller oss unga. Jag är till exempel 549 år gammal.

– Oj...

– Men dessa stekta äpplen må du äta av hjärtans lust!

Agajan tog hans råd ad notam och åt av äppelskivorna, vända i mjöl, socker och kanel och stekta i smör. När måltiden var över tog Agajan farväl av kungen; vakter eskorterade vår hjälte till stadsporten, och därifrån gick han till platsen där han lämnat

sin häst. Han satte sig i sadeln och red tillbaka över Digra ängen, över Porlande bäcken och genom Ödmården. Väl återkommen till Maldorion gick han in i slottet, tog fram sin skatt, räckte den till Bigelon och sa:

– Nå?

– Accepteras, sa fursten.

3. Skölden Soskation

Nästa uppdrag blev att hämta en sköld vid namn *Soskation*. Agajan besökte genast Hyder Pao och frågade var denna sak kunde finnas, och trollkarlen sa att den fanns i *Farians palats*. Efter lite fler upplysningar red Agajan iväg till östliga trakter. Han kom vad det led till en bäck där han stannade och snarade röding, som han sedan grillade över sakta eld.

– Finns det något bättre än nyfångad, nygrillad fisk? utbrast han när han åt.

Efter maten studerade han Paos karta, den han fått inför det förra uppdraget; den täckte även dessa nejder. Agajan satte sig sedan i sadeln, lämnade farvägen och slog in på en stig, kom till en ravin, ledde hästen genom denna och red vidare över en ljunghed. Vid pass en halv timme senare fick han i fjärran se en stupande klippvägg med en portöppning; han tänkte att detta torde vara Farians palats, platsen som Pao sagt skulle husera den gåtfulla skölden.

Agajan red närmare. Porten flankerades av pelare, två höga granitkolonner under en frontespis, allt övervuxet med lavar. Han klev av hästen och lämnade den, tog sig uppför en trappa med gamla, nötta, mossbelupna stenar, och gick så in genom porten som saknade dörr, det var bara att kliva på. Men man fick samtidigt känslan av att man närmade sig något heligt, och därför något farligt; Agajan rös.

Han kom in i en grotta som lystes upp av ljus vars källa man inte kunde se. När han gått en bit kom han till en större, ekande sal med släta väggar; där fick han syn på en mildrik man med elegant vitt hår och vita tatueringar i ansiktet, klädd i gul kaftan och sittandes på en tron av polerad grönsten.

– Är du Farian? sa Agajan.

– Det stämmer. Är du Agajan? Är du här för skölden?

Agajan frågade sig hur mannen kunde veta hans namn och uppdrag, men höll god min och svarade jakande. Allt Pao berättat om denne Farian var att han var väktare till detta

tempel; ingen visste hur gammal han var, var han kom ifrån eller vilkens hans uppgift var i denna värld, förutom att vakta skölden Soskation.

Farian förde Agajan till en annan sal. I dess mitt stod fyra tjurstatyetter, ordnade i glipor som formade ett kors.

– Det här, sa Farian, är provet. Du ska röra dessa statyer, vilka av dem bestämmer du, så att porten öppnas. Förstår du?

– Nej, inte riktigt, sa Agajan. "Röra dem" sa du, hur då?

Farian gick närmare de fotshöga bronsstatyetterna. Han pekade på skårorna, där de stänger som statyetterna vilade på löpte ner:

– Du ser dessa skåror. Du ska putta statyerna längs dessa skåror; gör du det på rätt sätt öppnas porten till kammaren där Soskation förvaras.

Han pekade mot bortre delen av grottan, där det fanns en granitdörr infogad i klippväggen. Där bakom fanns skölden, målet för detta tredje uppdrag.

– Men du får bara ett försök. Begrips?

– Ja, sa Agajan, betraktade statyetterna och funderade. Röra dem så att porten öppnades, röra en, röra alla, bara ett försök, hm...

Han ställde sig mitt bland tjurarna, i korsmitten. Så fick han en sedvanlig ingivelse, la sig ner, placerade vardera foten och vardera handen mot en tjur så att alla berördes. Den gamle betraktade det hela utan att röra en min.

Agajan skred till verket, tog spjärn och puttade iväg tjurarna, alla på en gång. Varje statyett fördes då iväg längs sin skåra; det gnekade av metall mot sten och det rumlade i berget, ljudet av ett uråldrigt maskineri som vaknade till liv – och se! Granitdörren öppnade sig.

Agajan reste sig, skådade hur stenporten lyftes rakt upp, in i en skåra i klippan. Farian kom fram, la en hand på hans axel och sa:

– Gratulerar, du löste gåtan! Det finns nämligen en hemlig lära förknippad med tjurarna. Varje tjur symboliserar en egenskap: förnuft, intuition, tapperhet och medkänsla. Saken är den att människan inte klarar sig med endast *en* av dessa, *alla* måste till för ett fullkomligt liv. Utan förnuft blir hon galen men utan intuition vet hon inte när hon är framme – och utan tapperhet vågar hon inget, men utan medkänsla förlorar hon sitt hjärta.

– Hur då, menar du? sporde Agajan som inte förstod hur detta hängde ihop med hans i och för sig kloka bravad. Kan du ge något exempel?

– Låt säga att du vill lösa något problem, sa den gamle, detta görs enklast med förnuftet; du analyserar. Men du klarar dig inte enbart med förnuftet, *intuition* måste ibland till för att nå den där sista biten till problemets lösning, man måste anlägga en helhetssyn. Omvänt: enbart med intuition når man inte lösningen, man måste även sätta sig ner och tänka igenom problemen steg för steg. Bena upp dem i sina beståndsdelar.

– Jag förstår.

– Gör du? Då förstår du kanske också att tapperhet måste balanseras med sympati; för mycket tapperhet gör dig hjärtlös, men för mycket sympati gör dig handlingsförlamad.

– Kloka ord.

– Onekligen, min son. Nu kan du hämta skölden.

Agajan nickade och gick in genom den port som öppnats när tjurarna flyttats. Men här måste vi kanske stanna upp ett tag och fråga oss hur han egentligen kom på lösningen, han måste ju fråga Farian efteråt vad det hela betydde. Men svaret är helt enkelt att han, som nämnts, handlade helt på en ingivelse han fick; Agajan beslöt sig för att putta alla fyra statyetterna på samma gång, eftersom det verkade vara den mest eleganta lösningen.

Agajan gick in genom porten. I det lilla gemaket där bakom hängde något på grottväggen: en sköld med tvär översida och spetsig nederdel, gjord av brännförgylld brons. Det var Soskation; han plockade ner den, tog den och återvände. Skölden var tung, vägde sina modiga arton pund, och hade på baksidan ett handtag i mitten och en armring.

Väl tillbaka i salen var Farian försvunnen – så Agajan lämnade helt sonika stället och gick ut i friska solen, red tillbaka till Maldorion och överlämnade skölden. Som vanligt vid dessa tillfällen såg Bigelon lite misslynt ut; vad är det *med* honom tänkte Agajan, vill han att jag ska misslyckas?

Men han fick inte tid att tänka för han fick på stubben ett nytt uppdrag: att finna *svärdet Notung*. Efter sedvanlig konferens med Hyder Pao i Svansta befann sig vår hjälte snart på väg, ridande mot en plats vid namn Frubilla där svärdet skulle finnas i en gravhög.

4. Svärdet Notung

Han kom till en pannkaksplatt, gräsbevuxen slätt som presiderade i den mulna dagern. Några kara-kara-fåglar flög över nejden, gyllenbruna fåglar med svart och vit teckning, typiska för Imbraland.

Agajan sa högt för sig själv:

– Denna slätt måste vara Frubilla där kumlet, den sägenskimrande gravhögen ligger – mitt mål, platsen där svärdet Notung skulle finnas. Om man får tro den gode mästern Pao!

Slätten korsades, och omsider sågs en kulle höja sig över det flacka, nästan trädlösa landet. Väl framme stannade han hästen, slängde benet över manken och hoppade av; han gick in i kumlet och mötte där en urgammal pajsare, en ålderman i hjälm, brynja och vapenkappa som sa att han blivit bestulen på svärdet, Notung. Ett tjurhövdad monster hade kommit in och stulit det. Agajan bugade och tackade för sig, och i samma stund upplöstes mannen i stoft och aska.

Äventyraren tyckte detta var märkligt. Men han funderade inte mer på det utan gick ut ur kumlet och red vidare, frågande folk han mötte om de sett monstret. "Uppsök Maxen vid Hålogaberget, han vet nog", sa en man till honom, och sedan han fått vägbeskrivning red han söderut. Det glädde honom att han skulle få träffa denne Maxen; Hyder Pao hade ju sagt att denne var visast i landet.

Snart fann han mycket riktigt en stuga i Hålogabergets skugga, knackade på och trädde in. I vånstugan fick han se en man i vaxljussken, en rätt stor, flintskallig man. Det var svårt att säga om mannen var fet eller om han bara var allmänt kraftig; hans bylsiga, indigoblå särk sa föga om hans somatiska natur. *Indigo, mörkviolett* tänkte Agajan; sa inte Rhadamantys att detta var en andlig färg...?

Mannen såg upp på vår hjälte, som bugade och sa:

– Maxen, förmodar jag?

– Högst densamme.

– Självt heter jag Agajan. Min vän Hyder Pao kallar dig landets visaste man.

– Det var angenämt att höra. Var så god och sitt.

Agajan gjorde så och tänkte: han förnekar inte att han är vis, det var ovanligt. Annars brukar ju alla som får höra dylikt om sig göra krumsprång och förringa sig. Det här kunde bli intressant...

Agajan sonderade emellertid inte den andres visdom att börja med, utan frågade var tjurmonstret fanns. Maxen sa då att denne dvaldes i en grotta på Kippareslätten, bortom Hålogadalen.

– Gott, sa Agajan och såg sig om i vånstugan. Överallt låg bokrullar och böcker. Han gestikulerade på dem och sa:

– Så du är en vis man...?

– Ja, sa Maxen och tog fram en pipa skuren ur björkrot. När han stoppat den bjöd han fram sin tobaksburk för Agajan att nyttja; denne fiskade fram en snugga med porlins huvud, silverlock och munstycke av ben, en pipa han fått för länge sedan. Nu stoppade han den och tände med en sticka ur vaxljusets låga.

– Vad röker vi? frågade Agajan apropå tobaken.

– Det är Gröna Sigillet, sa Maxen, en blandning från när och fjärran.

– Den har en mild sötma, sa Agajan som vanligen rökte Isauria Vapen, en beskare sort han lärt sig gilla under sin östliga séjour. Mellan rökpuffar fortsatte han:

– Om du är vis, vördade mästare, så kanske du kan svara mig hur allting hänger ihop?

Det var samma fråga som Agajan ställt Pao, en fråga som Pao mer eller mindre undviktit. Men Maxen kunde för sin del ge svar på tal; han svarade att *allting hänger ihop och hänger ändå inte ihop*, och detta lät övermåttan klokt tänkte vår äventyrare. Vidare sa den andre: när allt förklarats återstår ett, och det är *Den store anden*, och det går inte att förklara.

– Den store anden, sa Agajan, honom känner jag till!

– Känner till ja, men dyrkar du honom?

– Ja, jag dyrkar honom som verklighetens källa!

Detta var sant, Agajan var en from typ trots sin äventyrliga läggning. Han hade initierats i Den store andens mysterier tio år tidigare, och sedan dess var denna transcendental lära hans credo. Den gick bland annat ut på att världens sanna natur är andlig, och att verklighetens högsta princip utgörs av en kombination av tanke och vilja, kvinnligt och manligt. Denna princip var lika med Den store anden, ett gåtfullt något som var osynligt men ändå immanent, närvarande i allt.

Maxen fortsatte sin föreläsning om hur allt hängde ihop; bland annat yppades orden "bortom all mångfald finns enheten", samt "det är som det är, var som det och blir som det blir". Detta sista slog Agajan som så vist att han bara satt tyst och blossade på sin pipa medan den andre blossade på sin.

Maxen bröt tystnaden med att säga:

– Jag tror mig veta att du är en handlingens man, så om du vill ha ett allmänt råd, ett tips att ta till om allt känns meningslöst...

– Gärna det.

– Nå, här kommer det, ett råd för en handlingens man: *handla som om du inte handlade*.

– ..."som om jag inte handlade", upprepade Agajan. Tack för rådet. Nå, tänkte han apropå detta, nog är jag motiverad i mitt handlande, jag ska ju utföra Bigelons tolv uppdrag eftersom jag lovat det, eftersom jag ju skulle få halva kungariket då. Men samtidigt lät detta "handla som om du inte handlade" tilltalande på något sätt, en frid bortom all jordens ävlan, samtidigt som man agerade. En härlig paradox i linje med Maxens "allt hänger ihop och ändå inte", "det finns mångfald i enheten" och så vidare.

Men detta, tänkte Agajan, detta med "handla som om man inte handlade" – det påminde ju slående om hans egen böjelse, detta *att finna vila i handling...!* Så allt hängde ihop; ja min själ, allt hängde ihop – och ändå inte – om man fick tro Maxen...

– Man kan också säga, sa Maxen, att när man ska göra något, när man står inför ett uppdrag, en uppgift av vad slag det vara må, så ska man vara *totalt koncentrerad och totalt avslappnad* – på samma gång.

– Mmm, sa Agajan, det ska jag lägga på minnet.

När Agajan rökt slut på stoppet reste han sig, la ett rhadamantiskt guldmynt på bordet och bugade gravitetiskt.

– Jag tackar för upplysningarna om monstret, sa vår hjälte. Och för samtalet. Vi kanske kan fortsätta det någon dag.

– Ja, det vore trevligt, sa den andre likgiltigt.

Agajan red så iväg in i Hålogadalen och övernattade i en skreva på Kippareslätten. Nästa dag fann han monstrets håla och stred med vidundret om svärdet Notung. Monstret röt som tio björnar; det var fyrarmat, högväxt, bredaxlat och hade grågrön päls. Där huvudet skulle ha suttit fanns endast ett skinande vitt tjurkranium med vassa horn och glödande röda ögonhålur.

Men striden gick Agajan emot; han knockades och bars in i hålans djup. Men väl på väg genom grottgången kom han till sans; han bars på monstrets axel, var utan sitt svärd och tänkte att nu skulle han förmodligen bli dödad av sin vedersakare. Skumpande gick färden längs tunneln, upplyst av facklor på väggarna. Agajan kunde på vägen se rätt många skelett, samt högar av skatter och gamla vapen.

Just som man passerade ett gammalt svärd som stod lutat i ett hörn grep Agajan detta; det var ett rostigt blad utan greppkavel, med bara den smala järnstammen att hålla i. Han uppbringade sina sista krafter, böjde sig och måttade ett hugg mot monstrets rygg; detta gjorde han förvisso, vår Agajan, han högg och monstret skrek till och föll. Äventyraren kom så genast på fötter, ställde sig över sin vedersakare och högg svärdet i hjärttrakten på denne. Skriken ekade i grottan så att Agajan höll på att bli döv, men snart slutade de och det röda skimret i ögonen dog ut. Med ett rosslande drog monstret sin sista suck.

Agajan såg sig om bland skatterna. Några oslipade topaser, rubiner och akvamariner fångade hans uppmärksamhet; han stoppade dem på sig, och en tung guldkedja fick bli halsprydnad. Han fastnade även för en ametist med halskedja, ett armband av bärnsten och några brakteater som kunde passa som gåvor.

Men hur var det med Notung då, det legendariska svärdet han var ute efter? Det råkade vara det svärd han greppat när han burits in i grottan. Han betraktade klingan närmare och fick se urgamla runor ristade i det, runor på gammalrokkanska som sa: "NOTUNG ÄR MITT NAMN". Svärdet i sig såg inte mycket ut för världen, gammalt och rostigt och utan greppkavel som det var.

Han stack svärdet innanför gehänget, gick ut ur grottan och hämtade sitt damaskenersvärd på vägen, det som han tappat i striden; han stoppade det i sin skida av lackerat, mörkbrunt läder. När han kom till klippblocket där han lämnat hästen gnäggade denna av glädje. Agajan klappade den på manken och sa:

– Ja, min vän, nu är jag tillbaka! Det gick lite hett till ett tag men jag lyckades med

mitt uppsåt, jag fick tag i Notung!

Han klappade på svärdsfästet, satt upp och red iväg över slätten den väg han kommit.

5. Vidblå och Livets vatten

Svärdet överlämnades i vederbörlig ordning, och i samma vederbörliga ordning fick Agajan ett nytt uppdrag: att finna safirstenen Vidblå, på gamla språket kallad *Vidblain*. När han uppsökt Pao blev denne rent lyrisk vid nämnandet av detta namn; han sa att det var en safir med en blåhet som tycktes vara summan av all blåhet, en blåhet man skulle kunna jämföra med anblicken av havsytan en vindstilla dag, med violer, blåklockor, fjärran berg och ögonfärgen hos gudinnan Zoes, allt utan att lyckas träffa nyansen så där precis på kornet.

Pao bad Agajan ta fram den karta han gett denne, och på den visade trollkarlen hur han skulle rida till landet Krannon i sydöst. Där skulle Agajan uppsöka en viss Eofor för vidare upplysningar.

Agajan tackade därför för sig och red iväg mot sydost. Han genomför susande ödemarker, viskande skogar och hjärtnipande utmarker tills han skådade en fager bygd med bondgårdar, åkrar och ängar. Det var vasalldömet Krannon, skattskyldigt under Imbraland. Det stod inte länge på förrän han skådade själva staden Krannons tegeltak i fjärran; han red in och lät sig omslutas av stadsrummet med sina korsvirkeshus, stenhus, tegelhus och sandiga gator.

Vid ett torg steg Agajan av och lämnade hästen i ett stall för att ryktas och vattnas. Tillbaka ute på torget fick Agajan se en härold rida in, stanna och blåsa i ett horn. Folket stannade genast upp, lämnade vad de höll på med, slutade prata sinsemellan, flockades runt härolden och lyssnade på vad han hade att säga. Denne såg belåtet omkring sig på alla som samlats och sa:

– Så bra att ni samlats ty jag är Härolden, alla måste lyssna på mig. Jag är sakrosankt, vad jag säger är gudsord...

– Vad har du att säga då? sa Agajan som befann sig i skocken.

– Detta, sa härolden, tog fram en rulle, rullade ut den och började läsa:

– Priset på karbunkelglas har stigit, tre örtugar. Skörden i år väntas bli god.

Vildsvinsstammen ökar medan vargstammen minskar. Och det var det hela.

Sedan han sagt detta rullade härolden ihop pergamentet, stoppade det innanför sin kappa och red iväg för att bringa sitt budskap åt andra. Folket åter började tala sinsemellan om nyheterna:

- *Karbunkel dyrare, det var intressant...*
- *God skörd i år, jojo...*
- *Fler vildsvin, färre vargar, det må jag säga...*

Agajan åter frågade sig vem denne härold var som kunde påkalla folks uppmärksamhet så där på ögonblicket, få dem att lyssna till diverse lappri och sedan dra vidare. Han önskade att han kunnat hejda mannen och fråga vafalls, men denne hade redan ridit vidare.

Agajan ryckte på axlarna, gick på ett gästgiveri och smörjde kråset med harstek och öl, och när han vid pass en timme senare återvände till torget kom härolden åter. Liksom nyss red han in, blåste sin trumpet och började läsa med klar stämma, detsamma som han läst förut: karbunkelglasets ökade pris, god skörd spås, vildsvinen blir fler men vargarna färre.

Och folket lyssnade och förundrade sig storligen, trots att de alldeles nyss hört dessa tidender.

Färdig med läsandet rullade härolden ihop dokumentet och skulle till att rida iväg, då han hejdades av Agajan:

- Ohoj, bäste härold! Det var intressanta bulletiner!
- Man bugar. Och vem är ni?
- Agajan, son av Davajan.
- Jag är hedrad.
- Säg mig, sa Agajan, hur gör ni för att fånga folks uppmärksamhet så där?
- Jag är Härold, sa härolden. Man är van att lyssna på mig, helt

enkelt. Jag är helgad, jag är sakronsankt.

– Det var som attan. När jag tillträder min tron i Maldorion ska jag anställa fler härolder som du. De ska läsa mina bulletiner och sedan tvinga folk att lyssna på dem, igen och igen...

– Gör det, dyre prins. Och Maldorion sa du, huvudstaden i Imbraland; då blir du ju härskare här, eftersom Krannon är ett län under Imbraland! Hedrande. Nåväl, vad gäller oss härolder så kom ihåg att vi är ett bångstyrigt släkte. Vi vill leva i illusionen att det är vi som skapar nyheterna och att det därmed är vi som styr landet, Krannon, Imbraland, ja hela Rokkana, i när och fjärran. Genom att basunera ut tidender får vi folk att lyssna, och vi behöver bara förvränga budskapet lite åt det ena eller andra hållet för att tjäna våra egna syften. Bland annat gillar vi att *skrämmas* ty då lyssnar folk som tända ljus. Sedan kan vi lugna dem och säga att *så* farligt var det inte. Vi kan till exempel säga "vargen kommer", men sedan säger vi "nå, det verkar som om vargen vikit av in i ett annat härad"; då andas de ut och går glada därifrån, men därmed har vi dem på kroken –

för nästa dag kan vi dra till med ännu en skrämselfnyhet och få folk att våndas, och så håller vi dem på halster ännu ett slag. Men sedan går vi ut med lugnande besked och säger att *så* farligt var det inte, och så där håller det på.

– Det var mig en förunderlig syssla, sa Agajan. Förresten, du som vet ett och annat, vet du var Eofor håller hus?

– Jodå. Han har sin boning på Pergmentmakarnas gata.

Agajan fick vägbeskrivning, tackade och gav sig av till gatan ifråga, där den Eofor som Pao tipsat honom om skulle finnas. Och vad gäller detta att Agajan i samtalet nyss talat om när han skulle tillträda Maldorions tron, så syftade han så klart på betalningen han skulle få när de tolv uppdragen utförts: halva Bigelons kungarike, halva Imbraland som besittning. Inte så att han tog ut något i förskott; allt låg i Den store andens händer, men det glömde han ibland.

Omsider kom Agajan till ett hus av röd sandsten, gick in i ett portvalv och tog sig uppåt via en nött trappa. Snart kom han till en öppen dörr genom vilken det lyste. Han smög sig fram till dörren och spejade.

Inne i rummet satt en man i ett svart rum och skrev vid en oljelampas sken. Agajan harklade sig. Mannen vände sig om och sa:

– Vem är ni?

– Jag är Agajan, son av Davajan. Är ni Eofor?

– Densamme.

– Hyder Pao har sänt mig.

– Hyder Pao? Men så trevligt. Hans vänner är mina vänner. Kom och slå er ner!

Eofor la ifrån sig gåspenna och pergament, reste sig och gjorde en bjudande gest. Han var en mörkskaggig, gråögd, välkammad typ iförd svart sidenchemise med silverstickningar, svarta knäbyxor och svarta strumpor. Agajan gick fram till bordet, slog sig ner på en stoppad stol, fick sig en bägare sött vin och drack av det. När artigheterna var avklarade sa Agajan till mannen:

– Är ni svartkonstnär?

– Hur så?

– Ni är klädd i svart och sitter i ett svart rum.

– Å, det är bara en smaksak, sa Eofor. Jag får bättre inspiration med gardinerna fördragna.

– Inspiration till...?

– Mina forskningar kring naturens hemligheter. Jag söker det obetingade i det betingade, det tidlösa i det förgängliga. Det objektiva i det subjektiva.

Agajan nickade och tänkte "ännu en vis man": Pao, Maxen och nu Eofor. Han hade för tillfället nog av kloka tankar, han var framför allt en handlingens man, så han övergick till sitt ärende:

– Jag behöver en viss ädelsten, safiren Vidblå. Vet ni var den finns?

Det visste Eofor: den fanns på ön Storöga utanför kusten.

Det var allt han behövde veta, vår käre Agajan – så han bad farväl och red iväg, bara som så där. Han red söderut till kusten, fixade båtlägenhet till ön (en roddbåt), och väl i land vandrade han iväg, blev sömnig, la sig under en träd och sov middag. När han vaknade var det midnatt; månen var uppe. Under kulna skyar vandrade han iväg på jakt efter tidender, och omsider stötte han på en spököverste, en viss Hugeleik som värvade honom till sin här. Men Agajan kopplade det hela till Vidblå; kunde Hugeleik berätta om denna, skulle han gärna kämpa i dennes ledung.

Hugeleik visste mycket riktigt var safiren fanns. Men först skulle det kämpas; Agajan skulle ta del i kampen mellan två evighetskämpande ledungar som trollats att stå upp efter varje strid, natt efter natt här på Storöga. Skälet var som alltid en kvinna, respektive anförare hade älskat samma dam. Agajan gillade utsikten att få korsa svärd, att få strida i en drabbning, som han gjort så många gånger förr som den legokapten han var – om än han aldrig slagits mot vandöda förr.

Härarna samlades, man mätte varandra med blickarna, och på slaget tolv började vapengnyet. Striden rasade, spökerna gick hårt åt varandra, och Agajan la ner många av sina vedersakare med sitt svärd. Hur man dödar spöken med svärd är en grannlaga uppgift, men – kan jag meddela – de består av *intelligibel materia*, så om man bara kan knepet är det inte så svårt. När de båda härarna förgjort varandra, och när Agajan gett alla krigare nådastöten så att de aldrig mer kunde uppstå, gick han till sin spököverste och frågade var Vidblå fanns. Hugeleik gav honom vägen till ett palats på ön, bad sedan om nådastöten – och därefter var sagan all för spökstriden på Storöga.

I den bleka gryningen gick Agajan till palatset, ett palats i rosa marmor där en inbiten sekt vaktade ädelstenen: en sekt av skojiga gubbar i lustiga hattar, anförd av en sektledare. Agajan approcherade det halvcirkelformade bord där de satt, bugade och sa att han just besekrat spökhärarna och därför hade rätt till ädelstenen.

– Men vi har inget att göra med härarna, sa ledaren, vi har varit här långt innan!

I nästa ögonblick försökte ledaren utlösa en fallucka under Agajan, men mekanismen hakade upp sig. Ledaren slet sitt hår, förtvivlade en stund – och kapitulerade sedan, tänkte att här hjälper inga motmedel, här är det bara att ge sig! Han tog fram ett schatull med stenen ifråga, som Agajan helt sonika gick fram och snappade åt sig; han kände sig oövervinnelig. Dock besinnade han sig i nästa ögonblick och mindes Farians ord, att tapperhet måste balanseras av sympati.

Han erhöll i vart fall sin sten, och han bugade som tack för Den store anden: av *mig* gjordes inget... Så återvände han till fastlandet, Krannon och Eofors kammare, dagen efter det han lämnat den; spökstriden hade skett under natten och palatsbesöket under morgonen.

Han slog sig ner hos Eofor, fick ett glas vin och sporde:

– Sitter ni alltid i er mörka kammare och skriver?

– Nej, inte alltid, sa Eofor. Ibland läser jag också, som nu.
– Vad läser ni? sa Agajan och slog sig ner.
– Det är en av De ghibellinska böckerna. Volym åtta, ifall ni undrar.
– Åhå? Vad kan man läsa där då?
– Man kan läsa om allt möjligt: om främmande världar och gåtfulla varelser, om eterisk visdom och irrläror, om svävande städer och underjordiska riken. Om Paradis och Helvete.

– Åhå...?
– Jodå. Och som den äventyrare du är, förutsäger jag att du kommer att besöka både Paradis och Helvete, både Ljusets rike och Mörkrets...

Min själ, tänkte Agajan, det där lät ödesdigert. Men han sa blott:

– "Nya världar jag skådar"...

Så trevade han i sin innerficka, fick tag på Vidblå och la den på bordet. Den andre häpnade vid anblicken, tog upp den och betraktade den i vaxljusets sken.

– De hade rätt! utbrast han. Legenderna om Vidblå talade sanning! Dess lyster är inte av denna världen! Vilka fasetter, vilket ljusspel!

– Nog var den vacker, sa Agajan, bad att få safiren åter och stoppade den i fickan.

– Jag återvänder nu till Maldorion. Farväl, vise man, och må kunskapens ljus lysa din väg.

– Farväl, hjälte, sa Eofor. Håll huvudet kallt, vart du än kommer på dina vandringar.

På vägen ut ur staden hörde Agajan åter härolden stå och babbla på torget, om karbunkelglas och skörd, vargar och vildsvin: gårdagens tidender idag igen...

Efter sedvanlig överlämning fick Agajan ett nytt uppdrag: att hämta det så kallade *Livets vatten* ur källan Kalydon, belägen under det öde slottet Araminta. Det låg i länet Ottlas i sydväster, ännu ett vasalldöme under Imbraland.

Väl där, i Aramintas grotta, stred Agajan mot ett fyrfota monster som stäcktes med att han kastade sitt svärd i gapet på denne. När vidundret fallit gick han fram och återtog sitt vapen, plockade det ur dess käftar.

– Det här vill man ju inte förlora, sa han högt för sig själv, inte detta vapen med sina läckra grå-och-blå mönster på bladet, sin elfenbensinfattade greppkavel, sin förgyllda parerstång och sin rubinröda knapp! Så gick han bort till en grönbållysande källa, självaste Kalydon, och fyllde en flaska med Livets vatten.

Då var det bara att ta sig tillbaka upp via den trappa han nått grottan. I samma stund började emellertid kaviteten rasa samman, tack vare att monstret törnat mot dess väggar under striden. Med nöd och näppe undgick Agajan att krossas av nerfallande sten; han skyndade uppför trappen och kunde väl ute se slottet, det stolta Araminta, rasa ner i hålet utan att lämna sten på sten.

6. Atyescha

Flaskan med Livets vatten överlämnades till Bigelon och ett nytt uppdrag serverades på samma gång: att bekämpa *monstret Tvädel* i ruinstaden Vissarion, belägen i länet Lastryga i östra Imbraland. Agajan bugade, gav sig av från Maldorion och stack sig in i Svansta och skaffade lite upplysningar om det hela. Dessa fick han, bland annat att monstret ifråga var tvehövdad, därav namnet.

Pao frågade Agajan där de satt i rotundan:

– Så vad nu? Ska du inte genast ut i markerna och fullfölja ditt uppdrag, som du brukar? Du ser min själ lite tvehågsen ut den här gången...!

– Gör jag? sa Agajan. Ja, det gör jag kanske...

Äventyraren såg sig om på fåglarna som flög runt uppe i kupolen. Han klappade katten som just gick förbi honom på ett bord, tänkte "*Busöra*, hette den inte så..." Han tänkte att nu har jag utfört hälften av mina tolv uppdrag, så det kunde vara plats för lite avkoppling. Han sporde mästern:

– Vet du var en viss *Atyescha* håller hus?

Agajan hade som sagt två syften med denna sin vistelse i Imbraland: dels att gå i Bigelons tjänst, dels att uppsöka den berömda, gåtfulla Atyescha som sades bo i närheten. Före detta äventyr hade Agajan varit legokapten i östliga länder, allra senast i Isaurien, och där hade han hört talas om denna Atyescha som sades vara vacker bortom sans och vett. Hon hade för honom blivit en hägring, en drömbild; när han väl fått henne i sinnet kunde han inte sluta tänka på henne. Och nu var han i hennes enviroger och hade frågat Pao om var hon fanns, och denne svarade:

– Jo, det vet jag. Atyescha, eller *Skogens vilda härskarinna* som hon även kallas, hålls i skogen Fagergrenar, inte så långt härifrån. Det ligger åt öster liksom Vissarion. Fagergrenar är hennes kungarrike, hennes domän, hennes rike utan like...

Pao pekade ut det hela på kartan. Agajan tackade för upplysningarna och beredde sig att gå.

– Men ta dig i akt, sa Pao och trevade innanför sin klädnad, fick fram en tygpung och fortsatte:

– Atyescha är en trollkona. Hon kan förvisso vara en förtjusande dam, men ibland vet man inte. Om hon bjuder dig på vin, ta och blanda i dessa örter för att vara på den säkra sidan...

Agajan tog emot pungen och skulle just fråga varför, men hejdade sig. Pao tycktes veta vad han talade om. Så man tog farväl och Agajan gav sig av, red östanåt till skogen vid namn Fagergrenar.

Under rittens andra dag märkte han hur floran blev allt vackrare: granar höga som spiror, raka, höga tallar med solbränd bark, bestånd med lummigt gröna björkar och lönnar, liksom allsköns blommor, mossor, buskar och gräs – för att inte tala om hjortar i

gläntor, ekorrar kilande uppför tallarna, gnyende sorkar, smygande rävar och annat liv som anades i snåren. Och fåglar av olika slag såsom lövsångare, finkar, sparvar, spovar, gökar, orrar och ripor. Där han red tänkte Agajan att det minsann var en fager skog, detta måste vara Fagergrenar!

Kommen till en viss plats i skogen måste han leda hästen, grenar hängde ner över stigen – och sedan han passerat en bäck vid namn Dunanion fick han höra sång, sköna, smäktande toner som invärvde honom i sin trolska makt. Han sökte sig närmare, klev fram mellan mossiga stenblock och skäggiga granar och kom till en liten tjärn med mörkt vatten. Där, på en tuva vid motsatta stranden, fick han se henne: en kvinna som satt och kammade sitt långa, mörka hår, speglade sig i tjärnen och sjungande sin vemodiga visa.

Agajan lämnade hästen, gick fram längs stranden och approcherade den gåtfulla; hon fick i sin tur syn på honom, slutade sjunga och betraktade honom med sina gröna ögon. Agajan fick infallet att säga något poetiskt, så han sa:

– En gång slocknar alla stjärnor...

– ... men de lyser alltid utan fruktan, fyllde kvinnan i.

De betraktade varandra under några andlösa ögonblick. Agajan för sin del beundrade de långa, mörka lockarna som inramade kvinnans smala, vackra ansikte med sina höga kindknotor och sin breda, generösa mun. Ett födelsemärke på kinden hade också en tendens att dra blicken till sig. Och ögonen...

Han hade uppsökt henne, denna sin drömkvinna, han hade följt en ingivelse. Det verkade kunna bli ett intressant möte...

– Jag har en lövsal här intill, sa kvinnan, reste sig, räckte honom handen och tillade:

– Atyescha.

Agajan tog handen, kysste den och sa:

– Agajan.

De vandrade bort i skogens djup tills de kom till lövsalen. Den bestod av naturligt växande vidjor och stammar, som bildade ett valv med sina grenar och sina yppiga löv, ett gåtfullt rum belyst av ett inre ljus.

Atyescha ledde honom in att sitta på golvet som bestod av mjuk mossa, och fortsatte med att ta fram ett krus ur vilket hon hällde vin i silverpokaler. Agajan tog emot men kom i samma ögonblick ihåg vad Hyder Pao sagt; därför vände han sig snabbt om, trevade efter pungen som han förvarade i innerfickan, fick fram lite örter och smusslade ner dem i bägaren. Så vände han sig åter mot kvinnan. De skålade.

En glöd tändes i Atyeschas ögon. Hon sa, som den poetissa hon var:

– Storspoven hoar, månen tindrar och älvor dansar...

– ... och trummor brummar, ifyllde Agajan, hålor i Håloga genljuder, och bjudningsdans med fagerkrans ska trädas i dagarna tre...

De utväxlade poesi, drack och umgicks i lövsalen, denna Atyeschas inbjudande boning som snart genljöd av skratt och gamman; det hördes över susande skogar,

vida fält och dimmiga myrar.

De uppgick helt i varandra, de tu blev en; de seglade ut på erotikens ocean och lekte "djuret med två ryggar", som någon så träffande kallat det hela. Därefter drog de lövtäcket över sig och somnade i varandras armar.

Nästa dag vaknade Agajan, pigg och nyter. Inom kort vaknade Atyescha, gäspade och såg förvånat på honom:

– Så du förvandlades inte?

– Va? Skulle jag det? sa Agajan; han tackade i andanom Pao för de skyddande örterna.

– Men hur är det möjligt, sa kvinnan, jag gav dig ju förtrollat vin! Du skulle ha förvandlats till en gris, skulle ha förlorat din människohamn och blivit ett stackars djur som jag kunnat ha här och leka med! Men nu? Du drack av vinet men inget hände!

– Nog hände det något, sa Agajan med en spjuveraktig glimt i ögat, och nog var det magi med i spelet – du och jag, skogen och månen och allt det där...

Solen skymtade genom väggens lövverk och belyste vitskans vackra drag. Agajan noterade åter hennes lilla födelsemärke på kinden, själva pricken över "i" i hennes skönhet. Nu sa hon:

– Fördömt också, min trollkonst misslyckades. Du har besekrat mig. Du är oövervinnelig! Åh, kom till mig, du underbare man!

Agajan blev henne inte svaret skyldig utan dök ner över henne i lövbädden, grep hennes fräscha hull och tumlade runt med henne; åter genljöd nejden av skratt och gamman från deras lek.

- - -

Fram på eftermiddagen klev de upp, lämnade lövsalen, gick bort till en bäck och tvgade sig. Så plockade de smultron och vandrade hand i hand över nejden. De gick bland prunkande hassel, vildros och lönn, de gick intill en fager sjö med vass i strandkanten, de lyssnade på kokerellans sång och de hörde göken hoa.

– Göken galer i väster, sa Atyescha.

– Och västergök är bästergök, sa Agajan.

– Så vi tycks vara välsignade, sa kvinnan och log hult mot sin nyvunne frände.

De promenerade i Atyeschas skog, den skog hon härskade över, Fagergrenar. På eftermiddagen satt de tu på en ås och drack vin i solens sken. Agajan hade åter sett till att i lönnedom stoppa örter sin i bågare, för att vara på den säkra sidan.

I åsens förlängning såg man tallar som fångade solskenet.

– Jag älskar tallar i solskenet, sa Agajan. Det får barken att lysa upp, får den att brinna.

– Ackurat, sa Atyescha, den blir fullkomligt brandgul.

– Den blir till guld.

Agajan lade armen om henne och sa:

– Här skulle man kunna stanna länge.

– Men gör det då. Stanna här med mig!

– Nja, stanna kan jag, men inte hur länge som helst. Jag har ett uppdrag att utföra, sex stycken faktiskt.

– Vad är det för uppdrag?

– Uppdrag åt en furste, Bigelon vid namn. Det är tolv uppgifter sammanlagt, jag har gjort sex och sex återstår.

– Jag förstår. Men du stannar väl i natt?

– Jag vet inte...

Agajan var i och för sig fri att utföra uppdragen i egen takt, men han var på samma gång lätt otålig att fortsätta med det hela, det var därför han inte ville ge efter för Atyeschas propsanden. Tigande gick man tillbaka till lövsalen, där man satte sig i tystnad; stämningen från föregående kväll var som bortblåst. Fåglarna hade slutat sjunga och bäcken Dunanion porlade dystert.

Atyescha sporde:

– Måste du åka?

Agajan kastade blickar på sitt svärdsgehång som hängde på en gren, beundrade inläggningarna av elfenben och förgyllningarna på hjalten. Han sa:

– Nåja, en natt till kan jag väl stanna...

Skogen började åter le, fågelsången vaknade och Dunanions sorl steg i högan sky. Små tjänsteandar till Atyescha, *gnomer*, kom; de var små, knappt en tvärhand höga, med stora huvuden och åldriga ansikten. De kom med brickor och skålar, kannor och pokaler, och serverade läcker mat och gyllene vin – och de unga tu drack och åt, dansade och roade sig natten lång.

I gryningen nästa dag gick Agajan upp, klädde sig och omgjordade sig. Han sa till sin fränka som låg under lövtäcket:

– Det här var ett minne för livet.

– Ja...

Atyescha reste sig och tog på sig en klädnad i grönt och blått. Så följde hon Agajan när han ledde sin häst bort i skogen tills de kom till Dunanion, som slingrade sig fram mellan stenar och tuvor. Det var bäcken som han passerat på vägen dit, bäcken bortom vilken han hörde Atyeschas sång för första gången. Nu gick Agajan fram till vattendraget, vände sig om och såg på Atyescha.

– Så det är dags att ta farväl då, sa han.

– Ja, sa vitskan. Jag går inte bortom bäcken.

Han tog hennes händer och försökte se henne i ögonen. Hon å sin sida slog ner med blicken, sökte kraften ur jorden verkade det som. Så kom Agajan ihåg en sak, trevade innanför sin klädnad och fick fram ett smycke, en ametist med en silverkedja. Han hade som ni minns hittat den i grottan hos tjurmonstret, och nu tänkte han att stenens violetta skulle stå bra mot hennes gröna ögon.

Han hängde smycket om halsen på Atyescha och sa:
– Jag hoppas den tänder en strålgans i dina ögon...
Kvinnan drog ut sitt hår över kedjan, höll upp smycket, såg på honom – och strålade.
Agajan drog henne till sig, kysste henne häftigt och sa "vi kanske möts igen", steg i sadeln, korsade Dunanion och red sin färde i trollskogen.

7. Tvädel och Hästen som rider över moln

Agajan hade som ni minns redan fått de upplysningar han behövde för nästa uppdrag, vilket var att bekämpa monstret Tvädel i ruinstaden Vissarion. Monstret var som Pao sagt tvehövdad; vidare hade den gamle sagt att det hade röda anleten med kalla vita ögon, samt att den red en demonhäst med lysande ögon och vass kroknäbb, som den värsta rovfågel.

Tvädel hölls i det östliga Vissarion, men det red även runt och spred skräck i bygden, lämnande en atmosfär av död och skräck där det for fram. Gräset vissnade där demonhästen satt sina hovar, bondmoror drog undan sina barn och gömde dem under kjolarna, och fönsterluckor stängdes och folk kurade i sina stugor inför denna vilda jakt. Visa gamla huvuden nickade och sa: "Jojo, Tvädel rör sig, då kan vad som helst hända! Finns det törhända någon som kan stå upp mot detta hot mot vår fagra bygd?"

Saken var att det fanns det! Agajan skulle bli den som tog upp striden, ty han följde den atmosfär av död och förintelse och den metalliska lukt som demonhästens hovar lämnade efter sig. *Vidare, vidare*, så hette hans paroll; han red över ängder och genom moras, över slätter och sumpmarker, han red genom dagen och natten. Vilda moln tumlade om i skyn, månen sken spöklikt genom gliporna och vinden susade i träden.

Vid ett tillfälle red han längs stranden till en havsvik som hette Elivågor. Vägen hade löpt ett tag på en klipphylla intill vattnet när den snöpligt nog bara upphörde, och vägen var för smal för att vända hästen på. Så vad skulle han göra? Han fingrade då på det guldhalsband han bar, det som han funnit i kipparemonstrets grotta, och fick en ingivelse: han skulle offra till havets gud.

Han tog av sig halsbandet, slängde det i havet och skanderade:

– O store havsgud, oförliknelige *Lewtheon!* Bistå mig på färden, lägg stranden i ebb!

Han hade offrat åt högre makter, ett väsen av högre verklighet, och väntade en stund. Snart brusade det till över reddan, det susade och sjöng av oceanisk glädje. Vad hände?

Jo, vågorna svallade bort från stranden och la den i ebb, och därmed kunde vår hjälte fortsätta sin ritt.

Han red vidare och fick snart se sju kvinns personer stå vid foten av en ek i mitten av en glänta. De bar mörka kjortlar och hade gåtfulla utseenden. Han approcherade dem och frågade:

– Vilka är ni?

– Vi är De sju systrarna.

– Jag är Agajan, Davajans son. Vet ni var Tvädel finns?

De sju pekade unisont mot öster och sa:

– Rid med vindarna, fråga Grävlingen om råd!

Agajan tog rådet ad notam, tackade, red vidare och frågade småknytt han mötte vem denne *Grävling* var. Dessa svarade att det var en man vid namn Ringo Grävling.

Färden fortsatte enligt en vägbeskrivning han getts. Omsider fick Agajan syn på en märklig byggnad: ett smalt, högt torn beläget mitt i en dal. Det var ingen ruin utan en fullt iståndsatt boning; rök steg från en skorsten på taket, det konformade, skifferklädda taket, och ljus skymtade ur ett fönster. Av allt att döma var detta Grävlingens hus.

Agajan red fram och klev av. Vid dörren satt ett anslag som löd: "Kom glad in". Det var inte svårt att efterkomma tänkte han, smålog, öppnade dörren och började gå uppför trappan som ledde i spiral till en tornkammars dörr. Han knackade på.

– Stig på! hördes det från andra sidan; Agajan lydde och möttes av en figur i röd tunika, blågulrandig toppluva, rutiga brokor i guld och grönt och benlindor. Han var en ganska lång typ, och hans ansikte var desslikes avlångt med en lång, smal näsa och en spetsig haka. Inte minst hade ansiktet ett gåtfullt uttryck; kanske vänligt, kanske ironiskt, kanske något annat.

– Jag är Grävlingen, sa Ringo Grävling. Sitt ner, herr...

– Agajan, Davajans son, sa vår hjälte.

Man satte sig vid ett bord i den runda kammaren. Det fick Agajan att tänka på Hyder Paos rotunda som förvisso var avsevärt större. Han såg sig om på interiören med ett snidat träskåp, en rund säng, ett kabinett med diverse droger och en öppen spis. Mötet med mannen fick honom även att tänka på Pao själv, på Maxen och Eofor; ständigt dessa udda gubbar, dessa vismän i ensliga boningar. Var de alla inkarnationer av en och samma gestalt, samma arketyper?

Grävlingen bjöd på te och berättade om mångt och mycket; Agajan tog för sin del fram sin porslinspipa och bjöd den andre på Isauria Vapen, vilket var uppskattat. Grävlingen rökte en sjöskumpipa med elfenbensmunstycke; han rökte och berättade och Agajan lyssnade intresserat. Vår hjälte bröt sedan in och tog upp sitt ärende: att han var på jakt efter ett tvehövdad monster kallat Tvädel. Den andre rådde honom då att rida till Vissarion, till vilken han gav en detaljerad beskrivning; vägen dit visste Agajan redan,

Pao hade gett honom den, men Grävlingen berättade även om monstret och dess egenheter:

– Du måste besegra fanstyget i tvekamp, sa figuren, inget annat går. Bara en otadlig hjälte kan stå upp mot detta vidunder!

Agajan tackade för dessa upplysningarna och tog ännu en kopp av det gröna te som bjöds. Vad det led reste han sig och beredde sig att gå – men på väg ut genom dörren sa den andre med ett sedvanligt, svårtolkat leende:

– Vi möts igen, kanske förr, kanske senare; kanske i denna värld, kanske i någon annan... men kom i tid!

Agajan nickade trots att han inte förstod det hela, gick nerför spiraltrappan, gick ut och satt upp på sin häst. Ännu under ritten bort från dalen brydde han sitt huvud med gåtan, men kommen till en passhöjd slutade han tvärt; han tänkte att svaret kanske kom tids nog, hans tolv uppdrag var ju inte slutförda än.

- - -

Nästa dags eftermiddag nådde han det sägenfrejdade Vissarion. Smått fascinerad red han huvudgatan fram och såg fallna pelare, högar med krossmassa och ruiner.

– Så kusligt, sa han för sig själv, trots att det är full dag. Och *svärtan*, allt är svart: sten, gator, grus, allt!

Han genomred staden och såg höga, svarta statyer med outgrundliga anletsdrag, stympade gallerier vars pelare avtecknade sig mot den stormiga himlen, samt tysta, mörka ruiner med vattenpölar i sitt inre. Vissarion hade varit huvudstad i ett rike, Lastryga, som Imbraland en gång besegrat, och sedan dess låg platsen öde. Lastryga blev ett län under Imbraland, och ny köpstad i nejden blev Husaby, en liten hjärtevärmade köping som inte har någon betydelse för denna berättelse.

Agajan red längs en gata i Vissarion med tysta fasader och nerfallna takpannor. En obelisk i vit marmor med dystra ränder, skapade av smuts och regn, tronade på ett torg.

Genom en gatas bråte och krossmassa red han fram, längs en uppröjd stig mer eller mindre. Han såg tegelstenar som tittade fram genom puts och han såg vatten som rann ur en valvformad kloak, ner i en flod som hette Rumon. Han såg tre valvbågar, fragment av en akvedukt, och han hörde ekon i gränderna av svunnen storhet. På en svart triumfbåge såg han en gyllene inskription, stolta ord på gammalrokkanska:

O främling som kommit hit, för vi visste att du skulle komma, detta är
Vissarion. Fall på knä för vår storhet!

Men Agajan föll inte på knä, han bara nickade förstrött åt stadens andar. Han fortsatte letandet efter sin fiende – och till sist, på kvällen, fick han i stadens norra utkanter syn på en rund stensättning där ingen mindre än denne fiende, denne Tvädel uppehöll sig. Agajan hejdade hästen bakom en mur, spanade över dess krön och tänkte ironiskt: Ännu ett uppdrag, ännu ett monster... Å andra sidan fick man inte bli alltför avspänd, alltför tillbakalutad i sin attityd; idealet var kanske en balans mellan spänning

och avslappning, som Maxen tycktes ha menat: att vara totalt koncentrerad och totalt avslappnad på samma gång!

Tänkte alltså vår hjälte där han satt på hästryggen och spanade på sitt mål. Monstret å sin sida bara stod där på stencirkeln, blickstill, som om han väntade på honom.

Agajan var redo. Han satt av, stegade fram och klev ut på corridan. Tvädel åter skrattade mot den stormande himlen och fällde sina spjut, ett i vardera handen.

Agajan stannade, drog sitt svärd och sa:

– Jag har kommit för att bjuda dig batalj. Jag kommer från härskaren i detta land, Imbraland, för att rensa bort dig, förgöra dig, du nattsvala, du nidung, du vandrande vålnad...

Monstret svarade:

– Så bra att du kommit hit för vapenlek...

– ... för jag älskar att slåss!

Det tvehövdade monstret svarade detta med sina två munnar i sina två, röda ansikten, dess vita ögon blickande avmätt på äventyraren. För övrigt var varelsen klädd i plåtrustning med röd surcot.

Monstret smålog.

Molnen drev.

Agajan andades ut och andades in, slappnade av.

Tillvaron tog en paus.

Så rusade monstret an och hötte med sina spjut i samlad attack – men väl inpå var Agajan med på noterna och parerade stötarna, tryckte ner det ena spjutet mot marken med vänster hand och högg av det med svärdet. Tvädel kom fri och ropade:

– Aha, så slugt av dig. Men man utmanar inte Tvädel ostraffat!

– Det ska vi nog bli två om...

– Eller tre, sa Tvädel, han hade ju två huvuden.

För att göra en lång historia kort så högg Agajan först av odjurets ena huvud, sedan det andra – men det först efter en vild strid på kvaderstenar, i ruintrappor och på spänger som slutade i tomma intet.

Stormslitna moln drev för månens skiva. Agajan föll på knä och pustade ut, tänkandes att detta min själ varit en bisarr strid mot en bisarr fiende: ett tvehövdad, omänskligt monster som dock talade flytande rokkanska...

Agajan tog vara på de två avhuggna huvudena, tvättade dem i Rumon och red iväg. Väl tillbaka i Maldorions tronsal slängde han dem för Bigelons fötter; fursten ryggade tillbaka inför åsynen.

– Men... vad..., fick han fram.

– Det är Tvädels huvuden! sa Agajan. Jag skulle ju döda monstret och det har jag gjort, här är beviset! Jag lämnar inget uppdrag halvgjort.

– Det kan jag förvisso instämna i, sa Bigelon, blek i ansiktet.

Fursten såg till att troféerna städades undan och gav genast Agajan ett nytt uppdrag. Det blev att finna en viss bevingad häst, en flygande fux; fursten sa var den fanns och Agajan red genast iväg till denna plats, till den så kallade Gorgonhalvön i söder.

Väl framme fann sig hjälten rida över ett vidsträckt fält. Strax fick han syn på en alm ute på fältet, och han kunde även urskilja en man som satt i dess skugga. När han kommit närmare såg han att mannen satt och slumrade och var klädd i lädertröja, läderbrokor och laderskor, och på huvudet en läderhatt med ena brättet uppvikt. Agajan harklade sig och sa:

– Ehm, ursäkta...

Mannen ryckte till och såg upp.

– Agajan var namnet, sa Agajan.

– Jaha?

– Äger ni möjligen en röd vinghäst?

– Fuxen? Jodå. Hurså?

– Jag är intresserad av den.

Mannen reste sig, tog av sig hatten och blottade ett rynkigt, väderbitet anlete. Han sträckte fram handen och sa:

– Mynydd Kell var namnet, trevligt att råkas. Agajan, sa ni? Trevligt, trevligt.

– Ja, och fuxen...

– Den? Den kan du få gratis, den är helt värdelös. Ingen kan tämja den, vet du.

– Åhå? sa Agajan. Kan man få se den då?

– Jovars. Men jag har tampats med den och försökt dressera den, men den vägrar lyda. Den är helt omöjlig; den kan inte göra någonting och än mindre flyga, trots sina i och för sig magnifika vingar.

– Nå, det var intressant, sa Agajan. Men får jag rida in i på dina ägor och se på den?

– Varsågod. Prova bortom bäcken åt det där hållet.

Mynydd Kell satte sig ner igen vid sitt träd, drog hatten för ansiktet och fortsatte sin slummer. Agajan åter steg i sadeln, red över fälten åt det håll mannen pekade och hejade sig vid en bäck, där hans ridhäst böjde sig ner och drack. Samtidigt fick han i skuggan av några träd syn på en rödskimrande fåle med vingar, prydligt bakåtvikta.

Agajan klappade sin egen häst, satt av och approcherade vinghästen.

– Så ja, sa han till fuxen då han närmade sig denna, ta det bara lugnt, fålen min. Vad kan det vara för fel på dig då?

Hästen svarade inte för tala kunde den inte, bara flyga – möjligen. Agajan kom fram till den, la handen på bläsen, klappade den och sa:

– Det är skönt här i skuggan, eller hur?

Hästen gnäggade.

– Bra, bra, sa Agajan, klappade hästen på nacken, försökte vänja djuret vid sin närvaro och tillade:

– Men nu tar vi och går ut i solen...

Han ledde hästen ut ur skuggan. Väl ute i solen började hästen krumma sig, blev vild och rusade iväg. Agajan rusade efter och hann ifatt den efter en stund.

Märkligt, tänkte han, det *var* något fel på kraken.

Hästen stod vänd halvt mot solen. Agajan fick sig en tankeställare; kanske *det* var lösningen...

Han manade på hästen i solens riktning. Hästen skrittade på lugnt. Så hejdade Agajan hästen, satt upp och vände den från solen; med ens blev hästen galen, tog krumsprång och slängde av honom.

Agajan reste sig och tog sig för baken, som han landat på.

– Nu får det bli någon ordning! sa han.

Han gick fram till hästen, tog tag i dess huvud och vände det mot solen. Hästen förblev lugn. Så satt han upp igen och red en bra bit, ständigt i riktning mot solen. Han sa:

– Nu ska vi vända oss...

Han satte hälen i flanken och vände vänster; hästen ryggade till inför åsynen av sin skugga och blev åter vild, men nu talade Agajan ömsom strängt, ömsom lugnande till denne. Det gav resultat, den skenade inte.

Det var *skuggan*, tänkte han där han red, hästen hade varit rädd för sin egen skugga, det var därför den betedde sig tokigt!

Han manade på fuxen att skritta.

– Nå, min häst, sa Agajan, hållande sig om dess hals för den hade inga tyglar, visa nu vad du kan! Gå upp och prova dina vingar! *Yiiiehah!*

Hästen ökade till galopp, flaxade med vingarna, lyfte från marken en bit men landade igen. Agajan eggade hästen att ta nya tag och då steg den triumfatoriskt i skyn; man vann höjd, steg genom den blå dagern och flög över slätten i vild eufori, som en utmaning mot elementen.

– Så ska det se ut, pälle min! ropade Agajan. Hästen gnäggade i högan sky, flög utan ansträngning över nejden. Agajan manade fuxen att vända; man gjorde en förbiflygning framför Kell där denne satt vid sitt träd.

– Var hälsad, mäster Kell! sa Agajan och lyfte handen till hälsning. Kell vaknade, tog av sig hatten och fick se ekipaget flyga förbi.

– Men hur är det möjligt...? fick han fram, reste sig och blev stående med hatten i hand. Fuxen flög! Den otämjbara hästen!

Agajan gjorde några svängar i luften, äskade sin fåle att ta mark och skrittade fram till Kell.

– En underbar häst, sa Agajan, klev av och klappade djuret på bogen. Vad heter den?

– Jag har inte brytt mig om att döpa den, sa Kell. Jag har bara kallat den fuxen eller vinghästen.

– Du får väl heta Rödfaxe då, sa Agajan till djuret. Eller kanske "Hästen som rider över moln" ...?

Fålen gnäggade till vid dessa ord, stampade i marken.

– Jag vill inte veta hur du gjorde för att tämja hästen, sa Kell. Du är väl trollkarl.

– Nej, jag är inte trollkarl, sa Agajan, men väl äventyrare. För övrigt kan du få behålla min ridhäst i gengäld.

Det var den bruna hästen med svart man, den som han ridit sedan äventyrets början.

– Tack, den ska nog komma väl till pass.

Agajan bjöds en smärre måltid hemma hos Kell och dennes maka. Därefter fick han tyglar att sela vinghästen med, tog farväl, satt upp och flög tillbaka till Maldorion. Utsikten från hästryggen var magnifik: man såg skogar och fält, byar och gårdar, åar och floder, berg och kullar och myrar och mossar och mycket annat som hörde till det stolta Imbraland.

Men varför ville inte Kell veta hur jag gjorde för att tämja hästen? frågade sig vår hjälte. Han gissade att det kanske var för att behålla sin stolthet; Kell var nog en van hästkarl, men han hade helt enkelt inte kommit på tricket, att det berott på skuggrädsla från hästens sida. Så att det egentligen varit lätt att tämja denne Rödfaxe mådde han lika bra av att inte veta.

Agajan la det hela bakom sig och ropade "hoppla Hobo". Han red på vinghästen, såg all världens härlighet utbredd under sig och skrek i ungdomlig yra:

– Jag är världens kung! *Jag är oövervinnelig!*

8. Djävulens tre gyllene hårstrån

Hästen överlämnades och mottogs vederbörligen av furst Bigelon. Som vanligt spilldes föga tid på att ge Agajan nästa uppdrag, vilket blev att hämta *tre gyllene hårstrån från Djävulen*.

Agajan svalde men tänkte sedan: Eofor, Krannonmannen sa ju att jag skulle få se både Paradis och Helvete, och nu var det tydligen dags för det sistnämnda... Äventyraren bugade elegant, fick sig en ny ridhäst, ljusbrun med vit man, gav sig av till Svansta och

frågade Hyder Pao hur han skulle gå till väga. Denne gav honom vägen till ett berg i norr, Gammtratten, där det fanns en grotta som var ingången till underjorden.

– När du väl börjat nedgången, sa Pao, vandrigen ner till Helvetet, ska du efter ett par hundra steg se dig om efter en port.

– En port? sa Agajan.

– Ja, en port, inte till själva Fans boning men till Dvärgarnas sal. Hälsa från mig så kanske du där får dig en vägvisare till Helvetet.

Agajan tackade för detta. Sedan fick han en adamantkniv att skära av hårstråna med, samt en stav: en knotig, lackerad stav av björk med en diamant i toppen.

– Denna kan lysa dig vägen i underjorden, sa Pao. Och kommer det till möte med trollkarlar kan den vara till nytta då också...

– Menar på...

– Det får du kanske se, sa mästern gåtfullt. Men i min kristallkula kan jag se både det ena och det andra.

Agajan frågade inte mer utan tackade för det hela, gav sig av och red i nordöstlig riktning i flera dagar, korsande imbriska tallmoar som aldrig verkade ta slut. Snart fick han i fjärran se ett berg, ett blågrönt, skogklätt, hotande massiv som påminde om ett slumrande urtidsdjur.

– Detta måste vara Gammtratten, sa han för sig själv.

Samtidigt drog han sig till minnes en gammal dikt: "Nog finns det mål och mening med vår färd, men det är vägen som är mödan värd"...

– Minsann, tillade han smått förvånad, detta är som ett måtto för alla mina uppdrag! Ett måtto i linje med det där att man ska handla totalt avslappnat och totalt koncentrerat.

Detta sa Agajan till sig själv – och till den läsare som tycker sig känna igen ovannämnda och andra dikter från *sin* värld, kan sägas att Agajans rokkanska värld är en parallellvärld till vår. Saker och ting som dikter, bilder och drömmar kan spilla över från den ena till den andra.

I en by hitom Gammtratten lämnade Agajan sin häst att skötas om, för vilket bonden ifråga fick en guldpeng i förskott. Så vandrade Agajan iväg mot den omtalade grottan med staven i hand, gåvan från mästern att tjäna både som vandringsstav och lysbloss.

Äventyraren fick snart syn på en grottmynning, själva ingången till underjorden. Så fort han kommit in i grottans mörker började diamanten skina. Gången började slutta neråt, han såg sig om efter den omtalade porten, och rätt vad det var uppenbarade sig en järnbeslagen port på grottans vänstra sida: ingången till Dvärgarnas sal.

Porten utgjordes av dubbelt manshöga dörrblad med en portklapp vägande sina modiga tolv pund. Agajan klappade på, det gav genljud i hela berget lät det som.

Omsider öppnade en liten dvärg en tittlucka, ett sotigt nylle med läderhuva på skultern:

– Vem är det?

– Det är Agajan, äventyraren. Jag bringar hälsningar från Hyder Pao.

Dvärgen stängde luckan. Man hörde en spak slås till och ett dolt maskineri dra igång. Det gnisslade och tjöt och portarna öppnade sig.

– Stig på, sa dvärgen. Äventyraren lydde.

Under sken från uppsatta facklor leddes han längs en tunnel, och snart upphörde facklorna för att ersättas av en glöd i fjärran.

– Vafalls, sa Agajan, är det glöden från underjorden?

– Nej, sa dvärgen, det är från vår smedja.

Man kom vad det led in i stora smidessalen, övergiven. Allt man såg var glöden från ässjorna som kastade sitt sken på väggarna, glittrande av insprängda kristaller.

Dvärgen förde honom uppför en trappa till en nisch, där en fet dvärg i läderkyllor och skjorta satt och åt. Agajan presenterades som äventyrare och vän till Hyder Pao, bads att sitta ner och fick sig en bägare vin.

– Jag är Fenring, dvärgakungen, sa den andre och torkade sig om munnen. Skål på dig, du äventyrare!

Agajan höjde sin bägare, skålade och drack. Han sporde:

– Så smedjan är inte igång?

– Nej, inte just nu. Men vi underhåller elden så smått. Att starta upp en kall ässja tar sin rundliga tid.

Kungen frågade om hans ärende. Han fick svaret att Agajan skulle bege sig till Mörkrets rike och röva tre gyllene hårstrån från Djävulen.

– Jaså, jaha, sa Fenring lugnt. Du behöver kanske en vägvisare?

Agajan nickade. Kungen klappade i händerna, och snart kom där en skäggprydd dvärg i harnesk och hjälm och med halvpik i handen. Figuren var cirka fyra fot lång, sedvanlig dvärgalängd i Rokkana; fyra fot är som alla vet lika med två alnar, och sex fot lika med en famn, som är sedvanlig manslängd: tre alnar.

Den nye presenterades som Hjörung. Agajan sa:

– Så det är du som ska leda mig till Helvetet?

– Min bästa herre, sa Hjörung och bugade, jag kan leda dig både till Helvetet och tillbaka!

Man beredde sig för avfärd – men först ledde kungen dem längs en tunnel och nerför en trappa till en inre kammare, där det stod uppradat allehanda krigsvapen som spjut, bardisaner, hillebarder, stridsgissel och fusthammare. Där fanns korta svärd och långa, med raka klingor och böjda, och där fanns även hjälmar, kyrasser, benskenor, ringbrynjor, stålhandskar och rustningar för hästar, liksom små riddarsköldar och större fotfolkssöldar, armborst, kastyxor, huggyxor, skäggyxor och änterbilor.

– Vi är världens vapensmedja, sa Fenring. Vi är smeder åt mest hela världen när det gäller krigsvapen. Vill man ha bra smide köper man dvärgasmide, det vet väl alla.

Agajan nickade, tog upp en pallasch med korallbesatt fäste, granskade klingan och sa:

– Ypperligt smide.

– Vill du ha den?

– Jag har redan ett svärd, sa Agajan och ställde undan pallaschen, som för sin del var en värja med sabelfäste, en rak klinga med böjt fäste.

Han såg sig om och fick se en hirschfångare, ett kortare jaktsvärd, komplett med balja och gehäng och fäste inlagt med opal. Fenring nickade och Agajan omgjordade sig med det.

– Ett "sista vapen" kan vara bra att ha, sa Agajan. Även om jag hoppas att striden mot Fan inte blir min sista!

Kungen skrattade så det ekade i grottan. Hjörung log även han. Sedan ordnades med en kappsäck med mat och dryck som Hjörung fick bära, man tog farväl av dvärgakungen och gick iväg längs en tunnel, och kom vad det led ut i stora grottgången som ledde till Mörkret. Agajan tog fram sin ljusstav och fick gången att lysa upp.

– Nej, ser man på, sa Hjörung, en diamantlykta. Då behöver jag inte mina facklor.

– Nej, just det, sa Agajan. Men vi kanske kan behöva dem senare, i nödfall eller så.

Hjörung nickade och ledde vägen till Skuggornas rike.

- - -

De vandrade länge längs tunneln, som hela tiden sluttade svagt nedåt. Efter ett tag försvann grottans väggar och de kom ut i en större sal, så stor att man varken såg tak eller väggar; här härskade en underlig halvdager. Agajan behöll trots det sin spira som ledfy.

Hjörung ledde oförtrutet vägen, vandrade iväg över denna underjordiska slätt med Agajan i släptåg. Här och där såg man andra tunnlar grenar ut sig, men Hjörung ledde vägen rakt fram. Snart fick man syn på ett träd i fjärran, ett ensamt, ljusskimrande träd på en liten kulle. Dessutom hörde man ett ljud; en underjordisk vind blåste genom grenverket och fick det att klinga, tingla och tangla, för trädet var helt av silver: stam, grenar och löv, allt var av den ädla metallen.

Hjörung gick fram till stammen, böjde sig ner och fick syn på några runor som var ristade i silverbarken:

– Vad står det? frågade Agajan.

– Det står: *Brisanson i bilfing, skilfing i matranson.*

– Det var mystiskt.

– Det är dvärgamål. Och trädet är dvärgasmide, danat av mina förfäder en gång i forna tider.

– Gracilt arbete.

Man satte sig vid trädet och åt, salt kött och hårt bröd och en slurk källvatten. Silverträdets grenar sjöng och vaggade vår hjälte till sömns där han satt. Efter en smärre tupplur väcktes han av sin vägvisare:

– Upp med dig, herre, om vi ska hinna till Helvetet någon gång!

Agajan gäspade, klev upp, omgjordade sig och följde i den andres spår. Man färdades i timmar över den underjordiska slätten; Agajan började vänja sig vid halvdagern, och omsider såg man hur grottaket ånyo sänkte sig.

– Vi kommer strax till en viss tunnel, sa dvärgen.

Då fick Agajan syn på en stor rund tingest uppe i grottaket:

– Titta där! Vad i herrans namn är det?

Hjörung kastade ett getöga mot taket, bleknade och sa:

– Det är en puppa av något slag... Kanske en –

Mer hann han inte säga förrän kokongen började pulsera och droppa. Svarta droppar landade på grottans golv och frätte gropar i det. De två backade och såg puppan spricka; ett gällt ljud hördes, man måste hålla för öronen. Så dök en fasansfull entitet fram ur silket, ett spetsörat, vasstandat monster: en flygande demon, en nattsvala, en jättefladdermus. Den flög runt i grottan, skrek sitt hesa läte och gjorde en dykning mot våra hjältar som försvarade sig bäst de kunde, mannen med sitt svärd, dvärgen med sin halvpik. Fladdermusen vek undan för stålen, cirklade runt, vann höjd och flög bort i grottsalen, skrikande sitt hemska skik. Det ekade genom underjorden länge och väl innan det dog bort.

Lätt tagna fortsatte man vandringen. Man kom till den tunnel som dvärgen talat om och fortsatte nerför denna, där lyktans ljus åter kom till heders. Vad det led stupade gången allt brantare; hettan tilltog, väggarna började skimra av ett rött återsken. De kom ut på ännu en subterran slätt, denna med sjöar av lava. I fjärran låg ett slott.

– Är detta Djävulens borg? sporde Agajan dvärgen.

– Nej, det är bara fästet för Helvetets vicekung, Dorian.

De tog sig över sjöarna på smäckra, naturliga broar, styrde stegen mot slottet och vandrade vindbryggan upp. Väl där hejdades de av en vakt med framträdande käkparti, huggbetar som hörntänder och skarpa ögon under välutvecklade ögonbrynsbågar. Vakten bar hjälm och brynja i blånerat smide, var omgjordad med en svart huggare och i handen höll han vaktpostens favoritvapen, hillebarden.

– Halt, sa vakten och fällde vapnet. Vad vill ni?

– Vi är Agajan och Hjörung, sa Agajan och tog fram några lödiga guldmynt. Sällan har vi sett ett så mäktig fäste, och sällan har vi sett en så rask portenär! Vi är på vandring i dessa nedre regioner; vi vill komma och hedersbetyga hans majestät, kung Dorian.

Han var en klok man vår Agajan: han kunde vara chevaljersk när det passade, satte inte alltid hårt mot hårt. De sockrade orden smälte vaktens hjärta liksom guldets tände en glöd i hans ögon, så han fällde upp hillebarden och tog emot mynten. Våra två vänner kunde därmed träda in i slottets valv, ta sig över borggården och på vägen beundra fasaderna som skimrade av karbunkel och obsidian.

En sven i pärlstickad, svart kaftan mötte dem på gården, sporde vad de hette och vad ärendet var. Han fick svar och förde dem in i en port och genom några salar till själva

tronsalen. Där fanns statyer av brons som föreställde gamla, glada gudar, och där fanns även ett högsäte med baldakin och gyllene tronstol, på vilken kung Dorian satt. Han var en tjock man med svart pannband och blekfeta anletsdrag, klädd i grön, svartbrämard mantel och gyllene snabelskor. På ömse sidor tronen stod diverse dignitärer, helvetiska lakejer klädda i kjortlar, burnuser, hättor och byxdressar.

Svennen presenterade nykomlingarna. Dorian nickade och sa:

– En äventyrare minsann – men är du inte trollkarl?

– Nej, sa Agajan.

– Men du bär en mysko stav, sa fursten.

– Förvisso.

– Då är du trollkarl i mina ögon, och då ska jag låta dig tävla mot mina egna trollkarlar!

Två stygiska magiker kom in. De bugade och släppte sina stavar i golvet; dessa förvandlades då till ormar. I samma ögonblick mindes Agajan Paos ord att staven kunde användas för trolleri, så han släppte även sin stav; denna förvandlades då till en större orm, som i ett nafs åt upp de andra två...

Dorian blev arg, sände efter vakter att släpa ut sina magiker. Han hade förlorat ansiktet – men han hann inte gräma sig länge, för i nästa ögonblick hördes tunga fotsteg utanför.

– Det är antagligen Fan som är ute och går, sa Dorian.

– Mörkrets furste? sa Agajan.

– Ja. Djävulen själv. Han hålls i det Nedre helvetet, men ibland är han ute och spankulerar i dessa övre regioner.

De tunga stegen approcherade, hela slottet skakade i sina grundvalar. Det stod inte länge på förrän taket lyftes av tronsalen och ett gyllene monster med huvud stort som ett hus tittade in.

– Vad i..., sa Dorian, men mer hann han inte säga förrän monstret började spy eld som förvandade honom till en levande fackla. Han skrek ett hjärtskärande skrik samtidigt som tjänare, vakter och tronen han suttit vid, ja allt blev lågornas rov. Salen blev ett inferno av glöd och eld, den genljöd av skrik av smärta.

Agajan och Hjörung hade tur och undgick lågorna. De rusade bort i salen, fann en trappa som ledde till en emporvåning, klättrade upp, ställde sig vid en fönstersmyg och inväntade bättre tider.

– Vad ska vi göra? viskade Agajan till Hjörung, vi kan ju inte döda Djävulen, eller hur?

– Nej, sa den andre.

– Och det är detta monstret jag ska ta tre hårstrån ifrån...

I samma stund klättrade Djävulen via hålet i taket ner i tronsalen, såg sig om på förödelsen. Men så hände något märkligt; den gäspade och sträckte på sig, la sig ner och började sova med tunga snarkanden...!

– Nu är vår chans! sa Hjörung.

Agajan nickade och de båda vännerna rusade ner. Agajan tog fram adamantkniven han fått av Pao, approcherade Fan, skar av tre hårstrån och stoppade på sig. Sedan gick man till slottets kök, som märkligt nog var övergivet – och där ställde man till med en festmåltid på kokt skinka, inlagda päron och rosa vin. Det behövdes efter det påvra mellanmålet på vägen till Helvetet.

Klara med detta återvändande de nyfiket till tronsalen. Där visade sig det gyllene monstret ha vaknat från sin slummer. Han fick syn på dem och sa med tordönsstämma:

– Vad i hela fridens dar...?

Agajan fann sig genast. Han gjorde som han gjort inför Rhadamantys, han gick fram och *talade* med monstret:

– Jag är Agajan, äventyraren.

– Och jag är Djävulen, Fan, Mörkrets furste och så vidare. En ära att träffa er, äventyrare!

– Nöjet är helt på min sida. Men jag skulle även vilja fråga dig en sak: vad var det som hände?

– Du menar nyss? Här? En liten meningsskiljaktighet bara. Jag var trött på den där löjlige Dorian, helvetets vicekung eller vad han kallade sig. Jag ville visa honom vem som bestämmer.

– Och det har du förvisso gjort! Men vem ska nu bli vicekung?

– Hmm, det har jag inte tänkt på. Kanske du...?

– O nej, sa Agajan, därtill är jag alltför blygsam. Och oduglig. Nej, du får allt söka någon värdigare kandidat.

– Kanske det, sa monstret och smålog. Men jag gillar dig, du var mig allt en orädd typ. Du hette Agajan sa du...?

– Och du är Mörkrets furste.

– Densamme. Jag härskar här i världens nedre regioner.

– Och plågar själar?

– Det kan hända, men de kommer hit självmant ska du veta. Och inte bara det: de tror sig inte vara i Helvetet, utan i Paradiset.

– Hur kommer det sig?

– Enkelt: när Den store anden skapade människan gav han henne en fri vilja. Vill man till Helvetet, beger man sig dit.

– Aha, sa Agajan. Men man är fri att komma och gå som man vill också?

– Ackurat.

– Det var en ny lärdom för mig: Helvetet har svängdörrar...

– Men så är det. Såvida man inte ingått avtal med mig, då blir det annorlunda.

Agajan frågade sig om han skulle berätta för Fan att han tagit tre hårstrån från denne. Men det fick vara, det man inte vet mår man inte illa av...

– Nå, då skiljs vi väl då, sa Fan. Jag ska bege mig till Helvetets nedre regioner, värma mig vid dess svavelugnar, koka ihop djävulskap, plåga syndare och roa mig i största allmänhet.

– Och jag ska återvända till de levandes regioner, sa äventyraren. Farväl, mörkerfurste, och må vi aldrig träffas igen!

– Farväl!

– Farväl, farvädel, faderväl!

Fan tog sig ut genom hålet i slottstaket. Genom ett lansettfönster kunde Agajan och Hjörung se hur denne gick med tunga steg bort över nejden och försvann ner i en glödande grotta. De två vände så på klackarna, lämnade riddarsalen, kom ut på borggården, mötte portenären och förklarade vad som hänt. De återvände den väg de kommit, genom grottgångarna och salen med Silverträdet. På vägen funderade Agajan över färgen på Fans päls, den var gyllene, det vill säga brandgul, och Rhadamantys hade sagt att detta var en andlig färg. Förvisso hade Fan talat om fri vilja och Den store anden, men samtidigt såg han ju så hemsk ut, inte kunde väl han vara andlig...? Fast han förstod ju det där med fri vilja, alltid något. Denne Fan var inte bara ett eldspyende monstrum.

Sedan reflekterade Agajan över det faktum att Eofor, Krannonmannen nu fått rätt i sin spådom att han komme att besöka Helvetet... Då var det bara Paradiset kvar.

Vandringen fortsatte. På slätten med Silverträdet varnade man jättefladdermusen ånyo. Den flög rätt nära under grottaket, nuddade berget med sina vingpetsar.

– Tror du den har sett oss? sa Agajan.

– Nej, sa Hjörung. Men vi stannar här tills den gett sig av.

Man betraktade nattsvalans flykt, såg den flyga över slätten med loja vingslag. Dess skrin ekade mellan väggarna och fördubblades och fyrdubblades, innan de dog bort och varelsen var försvunnen, bortflugen genom någon annan tunnel. De två kunde därmed fortsätta sin vandring. Väl tillbaka hos Fenring hade Agajan bara goda ord att säga om Hjörung; Fenring myste och bjöd dem båda att göra honom sällskap vid taffeln.

– Det passar ju bra, sa Agajan, vi fick oss bara en smärre måltid till livs där nere.

De leddes genom tunnlar och ekande gallerier i denna dvärgarnas boning, alla upplysta av sällsamma kristaller. Sist fördes man upp till en sal möblerad med stenbord och -stolar, belagda med inbjudande färfällor. När man satt sig uppenbarade sig tjänsteandar med stekt björnram, torkad vildsvinsskinka, stekta kantareller, lingondricka och hembränt, samt en efterrätt på vildhallon och grädde.

Agajan tackade för spisningen. Han ombads berätta mer om färden; Fenring lyssnade roat och brast ut i rungande skratt vid scenen med Agajan skärandes tre hårstrån från den sovande Djävulen.

– Du är mig allt en kaippare du! sa dvärgakungen. Jag måste ge dig en avskedsgåva.
Kom med här!

De lämnade spiskammaren och kom via ytterligare vindlande gångar till en grotta med väggar infattade med diamant, beryll, smaragd, safir och ametist.

– Jag ser underbara ting! sa Agajan.

– Och det är ju just vad det är det, sa dvärgen. Seså, ta en skatt!

Agajan gick fram till väggen och bröt loss en bit bergkristall.

– Så vacker, sa han.

– Men det är ju bara en bit kristall..., sa dvärgakungen.

– Men jag tycker om den. Jag ska ta den som memento på att man aldrig kan vinna den ultimata skatten; när jag tittar på denna ska jag tänka på alla andra ädelstenar som fanns i denna grotta.

– "Bara det man förlorat äger man för evigt", sa dvärgen.

– Du tog ordet ur mun på mig, sa Agajan. Förresten *är* denna kristall inte så dum. Titta bara, den är inte helt genomskinlig utan lätt mjölkig i fasonen.

Han höll upp stenen mot ett fackelsken. Fenring beskådade den, nickade och klappade honom på axeln:

– Jag förstår. Ett gåtfullt inre som varken är lyster eller dunkelhet, utan något annat, tredje.

Agajan tog farväl av sin vapendragare Hjörung och sa:

– Det var mig en ära att ha dig som sällskap.

– Tala inte om det. Det var ju du som gjorde jobbet, som pratade dig in i borgen och så vidare.

– Sant, sa Agajan, men samtidigt var vandringen dit ner synnerligen hjärtknipande. Det var bra att ha en följeslagare må jag säga...

Hjörung bugade vid dessa ord. Agajan bugade åter för honom samt för Fenring, lämnade grottlandet och kom vad det led ut i det fria. Han kisade mot solen och stämde upp en lovsång till Den store anden, den högsta transcendentala makten i denna värld:

Gudomlige gudom,

hur härligt är icke ditt namn över hela jorden,

du som har satt ditt majestät på himlen!

Underjord och dvärgasmeder i all ära, tänkte han, men mitt liv är ovan jord.

Han gick bort till byn där han lämnat hästen, gav bonden ännu en bit guld, satt upp och red söderut till Maldorion. Han tänkte åter på detta att ha en följeslagare, Hjörung kunde kanske ha varit rolig att ha med på fler äventyr...? Men nu var det för sent. Och villkoret för uppdragen var förvisso att klara dem själv, så låt gå för det då – återigen.

Ensam red Agajan söderut.

Andra delen: Ön

9. Uppror!

Agajan återvände till Maldorion och uppsökte sin furste; de tre gyllene hårstrån som tagits från Djävulen överlämnades. Bigelon kunde knappt dölja sin förvåning – men den la sig snabbt, ty han var förvisso mästare i att hålla masken. Han övergick till att ge Agajan nästa uppdrag:

– Ute i västerhavet ligger ön Idallion, ett vasalldöme till mig. Där håller fanstyg på att kokas ihop; det är rodungafursten *Dunimiz* som är i farten, en undervasall som tänker lägga hela ön under sig. Just nu, har man sagt mig, håller han på att belägra borgen Dyssel som är mig trogen – så bege dig till Idallion och till detta Dyssel, rädda dem från Dunimiz och fortsätt sedan med att besegra Dunimiz och hans rodungar helt och hållet. Detta blir ditt tionde uppdrag. Du ska få en kredens, men i övrigt måste du ta dig till ön i lönnedom. Dunimiz har spioner ute och han får inte veta av din ankomst.

Agajan tänkte att detta var ett uppdrag som hette duga, ett tillfälle att *vila* så gott som något, för en som sökte vila i handling... Äntligen ett uppdrag som lovar lite *strider*, ordnad strid, fältslag med rytteri och fotfolk vad det verkar. Någon semester blir det inte, och någon sedvanlig högtid är inte detta med strid, folk dör och såras – men jag är förvisso legokapten av gammal vana, så att leda män i vapengny passar mig.

Han fick vad det led sin kredens, en fullmakt på ett ark pergament; där stod det att han var utsänd av Bigelon att slå ner Dunimiz' uppror, och det var allt som behövdes tydligen.

Äventyraren bugade och begav sig till Hyder Pao för lite råd. Denne sa honom ett och annat av värde, tipsade bland annat om en viss hjälte *Aparaxin* som fanns på ön.

– Jag har tittat i min kristallkula, sa Pao, och sett att borgen Dyssel belägras. Nu råkar denne Aparaxin ha sitt gravmonument på ett berg i närheten, så du kunde ju ta och återuppliva denne och låta honom gripa in i striden...

Agajan fick en formel för detta; han skulle pröva det hela, sa han. Dessutom fick han två föremål med sig: dels en dosa med ett magiskt pulver, dels en flöjt som vore bra att ha om man mötte en skrikande skalle. På frågan vad en "skrikande skalle" var sa Pao blott "du får väl se"...

Efter övernattnings i Paos Gröna hus red Agajan mot en hamnstad vid namn Dyrköping, på gammalrokkanska *Dorylaon*. Äventyraren red in i denna imbriska stad vid middagstid; han skådade hamnen med sin kaj och det öppna havet där utanför, vars vågor rördes av en frisk bris. Vattenytan var mörkblå medan himlen var något ljusare.

Han fick lägenhet på en kogg och man seglade iväg, Agajan lägrades på däck med sin ljusbruna häst; den mörkbruna hade, som sagt, lämnats i landet där vinghästen vanns. Färden till Idallion tog hela dagen och natten – och i gryningen anlöpte man så helbrägda

Harg, en stimmande, välmående handelsstad med stenhus och korsvirkeshus. Agajan klev i land och ledde sin häst genom skocken av människor, förbi birfilare och taskspelare, horor och tjuvar, handelsmän och soldater, fiskare och sjömän. Efter en bit mat på en krog steg han i sadeln och begav sig mot sydväst, mot det hotade Dyssel.

- - -

Senare samma dag red Agajan genom en granskog. Det doftade från jordsyror och blommor, på marken växte lummer och mossor, fräken och ormbunke, och på en gren sjöng en koltrast. Agajan kände igen fågeln från sitt andra uppdrag och ropade:

– Tjipp, är det du?!

– Visst är det jag, svarade fågeln som han först mött i Ödmården, när han var på väg till Alvhem och dess rubinäpple. Trasten flög ner till honom och sporde hur det uppdraget gått, och frågade sedan:

– Så vad gör du här?

– Jag ska slå ner ett uppror.

– Ett uppror? Det låter spännande.

– Spännande, kanske, sa Agajan medan han red och fågeln satt på hans axel, men egentligen är det ett satans uppdrag: sänd att slå ner ett uppror utan så mycket som en livvakt till hjälp, bara en usel kredens... Det är mitt tionde uppdrag åt Bigelon; jag ska handla som om jag inte handlade.

– Kloka ord, sa Tjipp.

Agajan berättade sedan om övriga andra bragder han fullgjort, Vidblå och Soskation med mera. Tjipp lyssnade intresserat, och sa sist av allt "lycka till" och tog avsked. Trasten flög iväg och Agajan tänkte vilket märkligt möte det varit, att han stött på denna fågel här på denna västliga ö. Men fåglar kunde ju flyga vart de ville, så varför inte.

Han red vidare i skogen. Det stod inte länge på förrän han vädrade brandrök och hörde stridslarm, och när han nådde skogsbrynet såg han hela sceneriet: det var den stolta borgen Dyssel som belägrades av en ledung med brandpilar, katapulter och dresserade, blåhåriga rovdjur som klättrade uppför slottsmurarna som ett slags förtrupp. Striden mot dessa odjur, dessa korsningar mellan vildsvin och kamphundar stod het på bröstvärnet. Det verkade som om dyssingarna försvarade sig någorlunda, men angriparna hade fler i beredskap av dessa odjur med stadiga kroppar, glänsande betar, långa trynen och vassa klor, som var till hjälp både vid bersgklättring och äntring av murar. De kallades *tryningar*. Därtill hade rodungen hela sin ledung beredd, fotfolket som strax skulle resa stegarna och storma muren. Här var ingen tid att förlora.

Pao hade som sagt inför resan gett honom olika råd. Bland annat hade han rått honom att här vid Dyssel bege sig upp på ett visst berg där Idallions skyddshelgon *Aparaxin* dvaldes, för med denne kunde belägringen av Dyssel hävas. Agajan såg upp i de ljusblå skyarna och funderade var berget kunde ligga – och efter en stunds orientering fann han svaret, red iväg och började uppstigningen på Paglaberget som det hette. När terrängen

blev för brant måste han lämna hästen, så han gick den sista biten och efter en halv timmas vandring planade terrängen ut; han korsade några hällar, hoppade över en liten skreva och såg sig om. Detta var bergstoppen, himlen välvde sig majestätiskt över honom och man såg vida nejder, skogar, sjöar och fjärran berg insvepta i soldis. Längst bort i söder såg man havet.

På själva toppen, ett stenkast bort, tronade en staty på ett högt fundament. Det var monumentet över Aparaxin, en legendarisk hjälte som en gång räddat Idallion från en sjöburen fiende. Nu gick Agajan dit, knäböjde och beundrade det hela. Statyn föreställde den bistre hjälten till häst, iförd kyrass, brett svärd i sidan och en hjälm med två framåtriktade horn. Statyn var huggen i sten, i grå granit som nöts av väder och vind under många sekler.

Inför detta uppdrag hade Pao som sagt gett vår hjälte en formel, lärt honom en veritabel trollramsa. Agajan drog sig nu till minnes den:

Jag besvär dig, Aparaxin, att vakna;
lämna din gåtfulla skuggvärld, kom åter
i solskimrande dager, i namn av topas och
guld, malakit och porfyr, brons och orikalk.

En rysning tycktes genomfara statyn. Grå granit kom till liv, ögon av sten vaknade och fick färg av himlens blå; hyn fick hälsans rodnad, stenarmar rörde sig och hästen fick päls och man och svans av tagel. Rustning av sten blev till skinande metall.

Aparaxin hade kommit till liv, och nu blickade han ner på den knäböjande Agajan:

– Vem... är... du? sa hjälten med en röst som verkade ovan att tala.

– Jag är Agajan, äventyrare till er tjänst. Du är Aparaxin, Idallions skyddshelgon. Du har sovit en mångtusenårig sömn, men nu har jag väckt dig till liv.

Aparaxin gäspade:

– Sovit var det. Men varför väckte du mig?

– Vid slottet Dyssel rasar en beslutsam kamp – beslutsam, men dömd att förloras om inte du griper in.

– Jag?

– Ja, du. Det enda som kan rädda Dyssel från Dunimiz' blodtörstiga horder är Aparaxins huggpamp. Du har gjort hjältedåd förr, och nu är det åter dags!

– Säger du det? Jag får väl gripa in då. Men sedan, sedan vill jag vila.

– Det ska bli som du säger, herre, sa Agajan.

– Var ligger då detta Dyssel om vilket du språkar?

– Om du skärper blicken kan du se ett slott nere i dalen.

– Ja, jag kan se det, sa Aparaxin och spanade med handen för ögonen.

– Bege dig då dit! Grip in i träffningen! Spar inte på krafterna, fräls Dyssel och vila sedan – vila för eviga tider!

– Ja, sejdare. Jag ska gripa in.

Aparaxin rättade till hjälmen på huvudet, satte hälar i hästens flanker, tog ett språng ner från fundamentet och stormade iväg nerför berget.

Agajan såg efter ryttaren. Vad gör jag nu? tänkte han. Jag får väl gå ner efter honom, men risken är att striden är över när jag är framme vid Dyssel.

Så, kära läsare, vill ni veta hur striden utanför Dyssel förlöpte? Det hela är blott en episod i vår berättelse, men det kan sägas att Aparaxin red ner från berget i ett huj, bröt in på fältet och härjade svårt i den belägrande hären. Vid hans uppträdande repade dyssingarna i sin borg mod, stoppade tryningarnas anlopp, stötte undan stormstegarna och räddade sitt fäste från att intas.

Man såg jublande på när den okände räddaren red fram som en stormvind i den belägrande hären, högg ner folk till höger och vänster och skingrade styrkan. Den rodiska hären slog till reträtt, anförda av sin hövitsman Tarfala. Aparaxin åter red bort mot söderns nejder, försvann bort i skyarna som en hägring, red över molnen till *Erindaran*, Söderns paradiset. Och vill ni veta vad *det* var så var lugna, vi ska tala mer om det senare. Det blir när vi kommer till Agajans tolfte och sista uppdrag.

När Agajan gått ner för branten, funnit sin häst och ridit ner till händelsernas centrum var den rodiska hären skingrad och Dyssel räddat, som han anat. På fältet utanför slottet såg man endast stormstegar, lik och slängda hjälmar och vapen. Agajan red upp till slottsporten, språkade med en vakt och sa att det var han som trollat fram den gåtfulle räddaren ur sin dvala, samt att han var utsänd av furst Bigelon. Med detta blev han insläppt och väl emottagen.

Dyssels furste, Fantalion, betraktade Agajans kredens och tog honom i sin tjänst. I själva verket hade man ont om dugliga fältherrar; därför blev det så att Agajan gavs befälet över hela den dyssiska ledningen, när man dagen efter drog i fält för att ge igen på rodungarna. Agajan gavs en krigsmundering och förlänades den uråldriga idalliska titeln *wanax*.

10. Sianor

Ledd av Agajan drog Dyssel i fält. Målet var alltså att bekämpa Dunimiz, den upproriske rodungafursten. Styrkan marscherade genom dagen och natten, och i gryningen uppbringade man den rodiska hären utanför Sianor, en blomstrande stadsstat.

Här kom fiendehären kom att stöda sin höger mot stadsmuren, medan Agajan drog upp sin styrka med vänsterflanken skyddad av samma mur.

Bakom linjen planterades Dyssels fana, en grön duk prydd av en vit häger. Där satt Agajan till häst och skådade ut över valplatsen, över de vida fälten norr om staden och de oändliga skyarna.

Agajan hade tidigare i sin bana, före dessa tolv uppdrag, varit ute på krigståg. Bland annat ledde han ett så kallat storkompani i Isaurien, och före det hade han av och till tjänat som legoknekt. Men det var då det; nu var det en dag i det välbekanta Törnrosens år utanför Sianor på Idallion, och Agajan var wanax och bar röd fältherrekappa, vapenrock i gult läder, kyrass av blått stål, konisk hjälm med kindskydd och ögonslitsar och sitt damaskenersvärd i gehäng. Därtill hade han den hirschfångare han fått av Fenring. Hans ljusbruna häst hade sadeltäcke av guldbrokad och silverbeslagna betsel.

Agajan kallade till sig sina hövitsmän och sa:

– Jag tänker anfälla rodungarnas vargering, den rytterireserv om är grupperad bakom deras linje. När väl det är gjort ska vårt fotfolk anfälla. Uppfattat?

– Ja, wanax, sa hövitsmännen.

Befälhavare för dyssingarnas fotfolk, så kallad *stoltare*, var en viss *Drogo*. Han och de andra krigare jag nu ska tala om är inte centrala för denna berättelse, inte för de tolv uppdragen som helhet, men för att ge atmosfär åt denna idalliska séjour kan nämnas att denne Drogo var kort i rocken men satt bred och trygg i sadeln, iförd läderkyrass och morion på huvudet och omgjordad med pallasch, en likadan värja med sabelfäste som den Agajan sett i Fenrings arsenal, den med korallbesatt fäste. Pallaschen var ett populärt vapen i dåtidens Rokkana. Denne Drogo skulle leda fotfolket från sin häst, medan hans andreman *Vengest* skulle leda det till fots. Denne Vengest var en rödhårig, ärrad kämpe; han bar för dagen ringbrynja, grön vapenkappa, hirschfångare och halvpik samt hjälm med brätten.

Rytterimästare var en viss *Randebran*, en väldig krigare med kort, välansat skägg, iförd kyrass och gehäng med pansarstickare och ryttarsabel. Nu lät denne Randebran vidarebefordra ordern till sina mannar. Drogo åter red till fotfolket och gjorde sammaledes med sin order. En viss *Herstal* satt även han till häst för att bistå Agajan; denne Herstal var dyssingarnas så kallade *skickmästare*, en lång, smal, slätrakad man med ett litet, runt, senigt huvud, örnnäsa, grå ögon och skarp blick. Han var klädd i ärmlös grön kjortel över grå tunika och hade på huvudet en *salad*, en hjälm smidd i ett stycke med nerkragat skydd i nacken. Som skickmästare hade han hand om ledungens planer och underhåll; han var ett slags generalkvartermästare, en glorifierad stabschef och rådgivare. Han blev något av Agajans närmaste man under det idalliska äventyret.

Det dyssiska manskapet bar för sin del gröna livréer, hjälmar med nässkena och ringbrynjor som räckte ner på låren. Fienden, rodungarna man hade emot sig, bar rödvitrutiga livréer, fotfolk såväl som ryttare. Fotfolkets sköldar var överlag av trä,

läderklädda, ovala och med ingröpnings på sidorna i vilket det fällda spjutet hölls fram. Man hade även bågskyttar på ömse sidor. Bägges rytteri bar mindre, cirkelrunda sköldar samt var beväpnade med spjut och svärd.

Fiendens anförare var Tarfala som även lett vid Dyssel, en ung man på trettio år med håret i hästsvans och, som pricken över i, trekantig hatt med röd fjäder. I sidan bar han en dolk. Vice hövitsman var en viss Torarin, herre till det Sianor invid vars murar man stred, en gråhårsman. Upprorsmakaren själv, Dunimiz, var även han närvarande. Han hade avlångt ansikte och ett ärr på kinden, bar flott basker och en så kallad scramasax i sidan: ett kromat svärd med sågtandad klinga. Han höll sig mest i bakgrunden med en manstark, beriden livvakt.

Sittande i sadeln ropade Agajan:

– Hornblåsare, blås till attack! Dyssingar, följ mig!

Det blåstes i ett horn. Med fällt spjut skrittade Agajan iväg mot den egna vänsterflanken, rundade denna och ökade till galopp, med det egna rytteriet och Randebran och Herstal i bakhasorna. Man stormade fram över fältet i den soliga förmiddagen, rundade vad det led fiendens flank och störtade sig över fiendens intet ont anande rytteri.

Efter inbrytning med spjut utbröt vild fäktning där man gav och tog. Rodungar störtade ur sadlarna, blödande av letala sår, och även en och annan dyssing föll. Till slut slog rodungarna till flykten. Dyssingarna med Agajan i spetsen satte efter dem över fältet.

Rytteristyrkorna stormade bort från huvudstyrkorna som var fotfolket. Rodungens rytteri red som besatt från valplatsen i ett fåfängt hopp om trygghet, men någon trygghet gavs inte med Agajans mannar efter sig!

Man nådde en flod. Här stannade rodungarna för att ånyo slåss. Svärden korsades. Då plockade en ur fiendehären fram en pipa; de gälla tonerna steg mot skyn och strax blev en ofantlig flock synlig på himlen. Herstal red fram till Agajan och sa:

– Titta där...

– Vad är det?

– Det verkar vara fåglar.

Det *var* fåglar, lysande röda helvetsfåglar som svirrade ner i hypnotiska cirklar mot Agajan och dyssingarna, ansatte dem och högg efter dem med sina vasstandade gap. Männen försvarade sig så gott de kunde med svärd, pikar och dolkar.

– Det är ju helt fruktansvärt! sa Agajan och spetsade en fågel på sin hirschfångare.

– Ja, sa Herstal och högg runt med sitt svärd för att hålla undan de sjukligt röda, demoniska fjäderfäna.

Man försvarade sig manligen mot flyganfallet. Allt var ett enda gytter och det hela höll på en god stund. Rodungarna tog då tillfället i akt och smög sig undan, red iväg från stranden, tog sig uppför flodbrinken och styrde kosan mot slagfältet igen. Samtidigt

tappade fåglarna geisten i sitt anfall ty många hade dött; de lyfte med gälla skrin och flög bort mot de sydliga nejder varifrån de kommit, mot Rodungaland.

Agajan, med kyrassen nedsölad av blod, kisade mot den brännande middagssolen, torkade svett ur pannan och tog en klunk från sin fältflaska. Han ropade åt sina mannar:

– Fränder! Tillbaka till slagfältet! Än kan slaget vinnas!

Man red iväg från floden. Fientligt rytteri som sökt skydd i en skogsdunge uppbringades på vägen och nedgjordes.

- - -

Utänför Sianor hade samtidigt dyssingarna gått till anfall mot rodungarna. Först gav bågskyttarna en salva som besvarades, och därefter ryckte dyssingarnas tunga fotfolk an; man stötte ihop och drog blod med hillebarder, halvpikar, svärd och pallascher. Men hur det nu var visade sig rodungarna för starka och drev dyssingarna tillbaka mot en kulle på fältet. Här inringades Drogo och hans mannar.

Man trängdes ihop från alla håll, beredde sig på slutet. Då kom Agajans ryttare till undsättning, och rodungarnas cerneringsring angreps från två håll: inifrån av fotfolket, utifrån av rytteriet.

Manfallet var stort hos Tarfalas mannar, soldater föll blödande till marken av huggare och ryttarvärjor, av fotkämpars och ryttares vapen – men en liten skara under själve Tarfalas ledning lyckades slå sig ut och fly till häst. På vägen anslöts man av Dunimiz och hans hird, som redan höll sig på säkert avstånd från slaget.

Resten av rodungarna var inringade. De kapitulerade inom kort och bad om nåd.

Dagen var räddad, segern var dyssingarnas! Krigsfanan sveptes hit och dit, den vita hägern vajade triumfatoriskt, jakthorn blåstes och jublet steg i högan sky. Agajan stannade sin häst och såg på sina mannar, såg ut över fältet som belystes av en nedgående sol, kastande sitt gyllene sken över döda och levande. Han kom att tänka på raderna:

Solglittrande minut,
då slaget är vunnet och tiden vingar stanna,
då tunga segerfanor vecklas ut
och deras fläktar svalka varje panna
som brunnit het i stridens feberglöd –
nu glömmas kamp och död.
I aftonvinden vecklas fanor ut
och solen sjunker som ett rött standar.

- - -

Solglittrande minut,
du glimmande vision, dröj kvar, dröj kvar!
Dröj kvar att slösa
det rus som livet endast engång ger!

Se, våra pulsar glöda!
I morgon räknas sårade och döda,
då klagar änkor, gråter faderlösa -
Solglittrande minut,
då evigheten blick i blick oss ser,
lys än ett ögonblick, ty snart går solen ner!

Rader av en sentimental ande – men här fanns varken tid att tråna eller vila på sina lagrar. Agajan kom att tänka på valspråket: "Efter striden: spänn hjälmen hårdare om huvudet." Än var striden mot Dunimiz inte vunnen, än levde upproret. Än var det tionde uppdraget ogjort.

Agajan gav order om att sårade skulle tas om hand. Sedan lät han ordna fram ett bord, för här skulle förhandlas; det ryktades att Torarin ville dagtinga.

Agajan och hans hövitsmän satte sig vid bordet. Från fiendens led kom där strax ridande en gammal gråhårsman med stripigt hår och skägg, iförd slängkappa, vapenrock och på huvudet en platt, svart, smalbrättad hatt. Han åtföljdes av två livvakter; de tre satt av och den gamle kom fram till bordet och presenterade sig:

– Torarin, till er tjänst.

– Gott, sa Agajan. Vem är ni?

– Efter Tarfala den högst befälhavaren över denna ledung. Och härskare över Sianor, den fagra stad som vid stridit intill.

– Såå? Tarfala tycks ha flytt och av Dunimiz finns inte ett spår. Vi får väl höra mer av dem vad det lider. Var hälsad, Torarin. Själv är jag Agajan, med Bigelons nåde wanax över Idallion. Var god och sitt.

Agajan tänkte: jag ska begära trupper av denne Torarin, men inga pengar och inga landavträdelser. Vi måste ha mer krigsfolk, och det snabbt, om Dunimiz ska kunna besegras.

I eftermiddagssolens sken utväxlande man artigheter:

– Ni sianoraner är tappra, må jag säga...

– Åh, ingenting mot er dyssingar...

Så dikterade Agajan villkoren:

– Vi ska lämna er domän ifred om ni bara underställer oss tre dymlingar rytteri och fyra dalkar fotfolk. Svär mig och därmed Bigelon tro och lydnad.

Torarin stönade till och sa:

– Tro och lydnad är gott och väl, men att avstå manskap? Betänk att jag haft förluster i denna drabbning!

Agajan avstod från att säga "ni har inget val". Istället sa han:

– Se det så här: ni sitter orubbad på er tron. Ni fortsätter att härska här över centrala Idallion, vi begär inga landavträdelser eller tributer. Men ni måste ge oss trupper till vår här, det är ett krav!

Den gamles ansikte grånade än mer. Så lyfte han blicken, såg mot solbelysta moln vid horisonten och sa:

– Jag går med på era krav, wanax.

Man emottog Torarins trohetsed och drack på det hela. Så avtvingade man sig spisning och inkvartering; dyssingarna kunde mangrant tåga in i staden, få vila och förplägnad och lindring för sina sår.

11. Det stora slaget

Torarin ställde till ett gästabud för segrarna. Han bjöd dem på salt sill, kokt torsk, lammkotletter, rökt skinka, helstekt gris, vitt bröd med flott, frukt- och bärkompott, grönsmörgörelst och dryckjom, och allt var stöj och gamman.

Medan man spisade lutade sig Herstal fram till Agajan och sa:

– Wanax, jag har tänkt en smula. I nordvästra Idallion finns ett neutralt furstendöme vid namn Eskaton. Jag anser att vi borde sända en härold dit för att värva dem på vår sida.

– Det låter utmärkt, sa Agajan och tuggade på ett köttben. Gör så, om vi nu bara kan hitta en nykter ryttare så här dags...

– Det ska jag bli man för, wanax.

– Gott. Verkställ!

Herstal avlägsnade sig. Själv tog Agajan fram sin porslinspipa, stoppade den med Isauria Vapen, blossade och tänkte över sin situation: fältherre på en bisarr ö, i färd med att kriga åt Bigelon – som han hatade. Ja tänk så ödet kunde ställa till det...

Han blåste en rökring, såg den stiga mot en bjälke i taket och tänkte: men även om jag ogillar Bigelon så måste jag fortsätta tjänsten. Har man satt Fan i båten får man ro honom i land. Man kan inte bara hoppa av; jag har lovat att utföra uppdragen och det ska jag göra, död eller levande. Sådan är feodalandan.

Efter måltiden gick man allmänt till kojs och sov den rättfärdiges sömn, segrarens sömn. Nästa dag lämnade man så Sianor för att tåga söderut mot Rodungaland, Dunimiz' domän, det vasalldöme han hållit under Bigelon vilken han nu gjort uppror mot. De förstärkningar Agajan begärt hade tillförts hären: Torarins tre dymlingar rytteri innebar in alles cirka 30 man, de fyra dalkarna cirka 50 man. Ledungen slog in på en väg genom en skog, moarna låg tysta och stilla, molnen gled fram i skyn och allt man hörde var

trampet av oxmuleskor, stövelkängor, skinnskor och hästskor. Rätt vad det var höll täten in sina fålar, ty borta vid vägslutet sågs en skara krigsfolk.

– Vilka är det? sporde Agajan.

– Det vet jag inte, sa Herstal. Men jag anar det.

Styrkan kom närmare, och när den endast var ett stenkast bort kunde man urskilja två ryttare samt fotfolk med spjut, svärd och pilbågar.

– Prätiga krigsmän, sa Herstal.

– Tibirkingar och lidfarningar, sa Vengest.

De främmande ryttarna höll in. Agajan höjde handen och sa:

– Var hälsade, fränder.

– Var hälsad, sa en av ryttarna. Jag är Andradion, furste av Tibirke. Han var en rödskäggig man med brett, väderbitet ansikte. Han bar blank kyrass, svart vapenkappa, morion på huvudet och i sidan ett svärd, med varbalja inlagd med smaragder, rubiner och topaser. Barbarisk prakt.

– Jag är Agajan, son av Davajan, sa vår hjälte. Av Bigelons nåde wanax över Idallion.

En gök hoade över nejden.

– Var hoar göken? sa Agajan.

Andradion funderade ett ögonblick och sa:

– I öster...

– ... och östergök är tröstergök...

– ... vilket skulle båda gott för vårt företag, sa tibirkingen och fortsatte:

– Ni är Agajan, ni är wanax och ska slå ner Dunimiz' uppror har vi hört. Vi tibirkingar vill bistå dig med det.

– Gott, sa Agajan. Och ni?

Han syftade på den andre ryttaren, en fet typ iförd ringbrynja och på huvudet en järnhatt. Han red en arbetshest.

– Jag är Kleber, sa mannen, kapten för Lidfarnes bågskyttar, utsänd av vår herre och mästare Dorion. Till er tjänst, wanax. Även vi vill bistå er att slå ner Dunimiz' uppror.

Agajan bugade lätt, tog dem båda i sin tjänst och lät deras mannar falla in i ledet. Så bra med förstärkning tänkte han, bra med lojala trupper; hela Idallion var förvisso inte i uppror mot Bieglon.

Ledungen fortsatte marschen söderut genom den grönskande skogen, under flyende skyar och till östergökens hoande. Således hade man fått förstärkning utan att be om det, men ännu visste man inte hur Eskaton i nordväst skulle ställa sig. En budbärare hade sänts iväg, så mycket var säkert.

Man tågade mot Rodungaland, beläget i sydöstra spetsen på Idallion. Dunimiz hade utöver den styrka som evakuerats från Sianor samlat några försvurna, några småfurstar med domäner intill Rodungaland med vilka han ämnade leverera batalj innan Agajan

nådde hans vasalldöme. Men även denne och hans dyssingar fick sig några allierade på sin sida som vi sett, tibirkingar och lidfarningar. Man tågade mot fienden fulla av hopp.

Efter en smärre skärmytsling kom man ut på en slätt kallad Gramorian, i vars bortre ände rodungarna lägrade. Dyssingarna slog själva läger. I gryningen blåstes till uppbrott. Man ryckte fram de tretusen dubbelstegen till grupperingsplatsen. Den rodiska hären stod redan uppställd, talrik och stridsberedd, ”en linje som lyste röd som blod och vit som döden”, som en rokkansk epiker senare skulle uttrycka det.

Den egna linjen drogs upp, präktigt grön av Dyssels livréeer, saffransgul av Tibirkes och gul och blå av Lidfarnes; kavalleri på flyglarna, fotfolket på linje och bågskyttar framför. Bakom linjen formerades trossvagnarna runt en ek där man även planterade hägerfanan; detta skulle bli ett slags sista tillflykt om så behövdes. Agajan, iförd sin vapenrock av gult läder, kyrass och koniska hjälm, satte sig i sadeln på sin dyrt utredda springare och höll ett tal till ledungen på temat stå eller stupa. Han kom att tänka på en aforism och sa att ”den som vill bevara livet ska mista det, men den som riskerar det ska vinna allt”; det var elegant, det tyckte han åtminstone själv. Därefter kallade han på sina hövitsmän och sa:

– Vi inleder med anfall med fotfolket. Den plana terrängen gynnar visserligen rytteri, men man ska inte göra det väntade, man ska överraska.

Hövitsmännen nickade åt denna visdom varefter de red bort och intog sina platser. Agajan å sin sida hade bara lett kompanier förr, sådan var hans erfarenhet som legokapten i Isaurien och annorstädes. Men det sa han inte till någon här på Idallion; de ville att han skulle leda hären, hans var rollen att stå i spetsen, så då gjorde han det. Han använde sin intuition och sitt sunda förnuft i att gruppera och att leda striden. Skydda flankerna, håll hären samlad, låt fotfolk och rytteri samverka, balansera bågskyttar mot blankvapen – och försök angripa fiendens flanker och center.

Hövitsmännen intog sina platser. Såväl ryttmästare som stoltare ledde från hästryggen, utom kapten Kleber som stred till fots med sina skyttar.

De båda härarna stod linje mot linje, med ett avstånd på vid pass tvåhundra dubbelsteg. Det blev alldeles tyst, som om styrkorna hämtade andan inför vad som komma skulle. Endast vindens prassel i gräset hördes. "Sommargräset"...

Omsider gav Agajan order åt sin hornstötare att blåsa till anfall, och som ett eko kom en liknande signal från fiendens sida. Dyssingarnas bågskyttar sköt några pilsalvor, vilket besvarades av rodiska pilar varefter huvudmassan av infanteriet gick till anfall. Solen blänkte på dess spjutspetsar. Rytteriet skyddade flankerna.

Härarna brakade samman och rodiskt rytteri angrep Agajans båda flanker; det var tyngd i anfallet och flankerna började ge vika. Han sände en dymling till vänsterflygeln som undsättning och bistod själv i att skydda högerflanken. Efter några nervpressande minuter verkade det som om läget ordnade upp sig. Slaget övergick till strid center mot center, medelhär mot medelhär.

Molnen gled fram på himlen.

Solen sken.

Stridsdammet yrde.

Vapenlarmet ekade, Agajan torkade svetten ur pannan. Han befann sig åter i fältherrens sedvanliga position bakom linjen, åt högerflygeln till, och oroade sig allmänt över hur slaget skulle sluta; han måste nämligen vinna det för om det förlorades låge Idallion öppet för Dunimiz' stämplingar, han skulle misslyckas med sitt uppdrag, och därmed skulle även de nio andra dåd han utfört åt Bigelon vara bortkastade.

Striden böljade hit och dit under flera timmar; allt blev ett enda virrvarr av män, hästar och vapen, av spjut, svärd och dolkar, av lansar, yxor och pikar – och pallascher ej att förglömma. Rivna fanor vajade över formationerna, order skreks ut, hästar gnäggade, skallar krossades, ben knäcktes och blod sprutade; män dödade och dödades, gav upp andan och drog sina sista andetag, eller sårades och drog sig undan till respektive tross såframt de kunde.

Under en fas av slaget ledde Agajan en kavallerichock mot rodungen, men han red för snabbt, red ifrån sitt följe och blev isolerad i en virvelstorm av röd-vita livréeer. Han räddade sig genom att hoppa av sin ljusbruna häst och låta fienderna slåss om bytet, det dyra sadeltäcket och de silverbeslagna betslen. Väl tillbaka i egna linjer gavs han en ny häst, en rödskimmel, och kunde fortsätta att strida.

Slaget böljade som sagt hit och dit, det stod och vägde. Till slut pressades dyssingarna bakåt mot sin vagnborg, den som omgav en viss ek bakom linjen. Agajan funderade på att man skulle ta skydd innanför vagnarna, men det vore å andra sidan nästan liktydigt med att erkänna sig besegrade. Så vad skulle han göra?

12. Svårt läge

Detta är kritiskt! tänkte Agajan som red bakom linjen och försökte heja på sina mannar – men till ingen nytta, för rodungen drev dem alltjämt bakåt.

Man formerade sig till en U-formad linje vars ändar stöddes mot ringen av vagnar. Agajan red in till folket därinne och beordrade dem i vapen, trosspojkar och kockar och kuskar. Med dem som reserv kunde man kanske stå bi.

Då anföll fienden. Agajan såg det hela inifrån borgen, ropade till sina mannar:

– Stå fast, håll ut! Kasta spjuten när fienden är nära inpå, dra sedan svärden och tvinga dem bakåt!

Denna order gjorde susen och hären repade sig. Spjut kastades mot de framstormande rodungarna och anfallet kom av sig – och sedan drog dyssingarna sina svärd, rusade an och tvingade rodungen bakåt. Man slog sig fri från vagnborgen och formerade sig åter på linje, var inte längre tvungna att strida med ryggen mot väggen.

Samtidigt hörde Agajan hornstötar i fjärran; i lointänernas dis sågs där komma en skara rytteri, ledd av en ryttare i röd läderdräkt, skinande kyrass och grön drakhjälm. Bredvid red en fanbärare vars duk hade en blå och gyllene grip på vit botten.

– Vilka är det? sa Agajan.

– Det är Eskatons banér, sa Herstal. Det var det där landet jag talade om under Torarins gästabud; de tycks ha nåtts av vårt bud och beslutat sig för att delta!

– Minsann, utbrast Agajan, de kom i rättan tid!

Den nya styrkan red an och angrep rodungarna i deras flank. Agajan såg det och ropade:

– Detta är vad vi väntat på, fränder. Framåt!

Agajan ropade till Eskatonryttarna: "Nu tar vi dem!" Deras röda anförare bekräftade. Man avancerade och högg in på den rodiska hären med samfällida krafter. En våldsamt strid bröt ut, men rodungarna hämtade sig även från detta; striden fortsatte att väga än åt det ena, än åt det andra hållet.

Då fick man se något som förmörkade skyn i söder: en fågelflock som roterade i vansinnesprakt, med fåglar som flög runt i kaotiska med ändock ordnade former.

Man såg fåglar i skyn, en märklig formation som roterade runt ett imaginärt centrum, fåglar som tjattrade och skrek, kväkte och skriade. Alla kombattanerna stannade upp, såg detta nya inslag och förundrade sig storligen. Men rodungarna förstod vad det betydde: det var deras egna, det var helvetesfåglarna! Med förnyade krafter gick de röd-vit-klädda till angrepp.

– Det är kaosfåglarna, sa Herstal till Agajan. Nu är slaget förlorat.

Var slaget förlorat, eller var det bara Herstal som förlorat modet? Agajan åter sa inget utan famlade efter något han hade i bältet, den dosa i lackarbete han fått av Hyder Pao innan han gett sig av till ön.

De röda fåglarna fällde och började ansätta de grön-, blå- och orangeklädda kämparna, som måste värja sig mot angreppen med sköldar och svärd. Många föll för fågelbett, men fler för de stötar rodungarna nu kunde sätta in.

Agajan hade ännu sitt plusvapen kvar, ett han kunnat använda redan i slaget vid Sianor men som han helt sonika glömt bort när det gällde – för nu öppnade han den röda dosan, såg dess innehåll av guldstoff och spred det i luften; stoftet förvandlades till fåglar som samlade sig och flög an mot kaosfåglarna. De senare upphörde med sina

angrepp, tappade kraften och skrek i högan sky. De nya fåglarna skimrade i indigo, klarrött, guld och smaragd, flög runt sina vedersakare, invärvde dem i gåtfullt skimmer och besegrade dem med andlig kraft.

De röda flög skrikande iväg den väg väg de kommit; dyssingarna åter prisade sina frälsare, de regnbågskrigare som Agajan trollat fram. Fåglarna svirrade runt i behagfulla mönster ovan fältet och spred vacker musik. Dyssingarna grep sina svärd med ny beslutsamhet och började driva rodungarna tillbaka.

Herstal, som sett det hela från sin befälsplats, sa till Agajan:

– Det må jag säga. Ett trollslag i rättan tid!

Agajan bugade lätt:

– Jag är er ödmjuka tjänare.

I samma ögonblick beordrade rodungarnas befälhavare, Tarfala, till reträtt. Agajan ansåg att dyssingarna var för trötta för att förfölja.

– Men Eskatonstyrkan då? sporde Herstal. Den har väl krafter kvar?

– Man vet vad man har men inte vad man får, sa Agajan. Vi slutar för idag.

Han lät sin hornblåsare blåsa signalen för ”stick svärdet i skidan”.

- - -

Man gjorde kväll, lät bli att förfölja. Den rodiska hären kunde därmed retirera i god ordning med all sin tross, men Agajan et consortes var i besittning av slagfältet och utropade sig till segrare.

Efter att ha tagit hand om sårade stod det klart att bland andra Drogo och skyttemästaren Kleber stupat. Vengest befordrades därmed till hövitsman över fotgardet, så kallad stoltare, och hans gamla plats som vice fotfolksmästare togs av en Dyrator. Denne hade gett Agajan sin skimmel i en fas av slaget.

Dyssels ledung hade vunnit dagen; man jublade i högan sky, fick sig en måltid och törnade in, så trötta var man. Agajan sökte för sin del upp Eylime, den rödklädda ryttarinna som lett Eskatons styrka; de satte sig vid en lägereld och språkade. Eylime hade tagit av sig sin kyrass och drakhjälm, var endast iförd vapenrock och brokor av läder.

– Vem är ni, fränka? frågade Agajan.

– Jag är Eylime, sa sköldmön, dotter till Romelian av Eskaton.

– Ni kom verkligen i en avgörande stund. Jag är er tusen tack skyldig.

– Det gläder mig, sa Eylime och strök sig över nackflätan. Men vid ankomsten av den härold ni sände, insåg vi att goda råd var dyra och att ingen tid var att förlora. Far beslutade på stående fot att vi skulle gripa in på er sida. Jag gavs befälet över styrkan, efter viss övertalning av mig...

Hon var en fager flicka, fräknig, högbarmad och välväxt. Nu berättade hon att Eskaton dittills varit neutralt i de uppträden som skakat Idallion, Dunimiz' uppror och dess följder, men att Romelian länge tänkt ingripa på de lojalas sida. Om sin egen

krigarvurm berättade Eylime att hon alltid gillat att rida, fäktas och skjuta med båge. Minsann, tänkte Agajan, en själsfrände!

Nästa dag bröt man upp och tog kvarter i en stad vid namn Vodafall, en dittills neutral plats i upproret; nu kapitulerade den utan vidare spisning för Agajan. Ledungen inkvarterades i staden eller i tält ute på ängarna, medan Agajan och hans hövitsmän tog sig kvarter i stadens bättre hus. En besynnerlig sak som hände nu var att Agajan blev uppsökt av en figur som sa att han byggt en metallfågel, en mekanisk mackapär som kunde husera flera man i sin kropp och som man kunde flyga med. Agajan tyckte det lät bra, gav mannen lite guld och städslade honom för tjänstgöring i hären. Fågeln kallades Stålfågeln och mannen hette Plessu.

På kvällen ordnade man ett smärre dryckesgille för att fira segern, och det hela blev mycket lyckat. Fram på småtimmarna drog sig Agajan tillbaka till en kammare med Eylime, som han lärt känna närmare under festen.

13. Natligt samtal

Agajan satt vid ett bord i gemaket och drack vin medan Eylime sov. En oljelampa spred ett flackande sken över gyllenläderstapeter, sängen med sitt förhänge och golvet äkta mattor. Det doftade rökelse och kanel; man hade rätt sig ett äkta kärleksnäste, Agajan och Eylime.

På en nisch i väggen fick Agajan se ett kranium, en gammal dödskalle som skiftade i mögelgrönt och sepiabrunt. Han gick och plockade upp det, höll det framför sig och reciterade en gammal dikt, en gammal gravskrift som det råkade vara:

Som du är nu, var en gång jag,
som jag är nu, blir en gång du –
bered dig att dö och följa mig...

Då flög en fågel in och satte sig på fönsterbrädet. Den var svart som sot och hade näbb av apelsin, såg på Agajan och sa:

– Återigen modfälld, ser jag...

Agajan la ifrån sig kraniet, log snett och sa:

– Jaså är det du, din nattsvala...

– Densamme, sa Tjipp. Så hur är det gamle knekt, känner du dödens vingslag? Har du blivit morbid och dödslängtande på gamla dar?

Fågeln flög in och landade på bordet. Agajan satte sig vid samma bord och sa:

– Dödslängtande? Hm, kanske det. Döden vore bättre än att tjäna Bigelon, som jag kommit på att jag hatar...

– Hatar? Hur så?

– Han tar emot varje skatt jag hämtat med en axelryckning. Han betraktar mig som luft. Men vad kan jag göra? Vi lever ju enligt *feodalandan* här i Rokkana; jag gick frivilligt i Bigelons tjänst och är bunden av mitt löfte. Det enda som skulle lösa mig från edsgången vore döden...

– Nåja, sa fågeln. Men jag säger som jag brukar: ryck upp dig!

– Lätt för dig att säga.

– Men du har ju klarat dina uppdrag hittills. Tänk bara på detta uppdrag; vi träffades ju då du skulle tillträda tjänsten som fältherre. Då var du sur för att du måste göra't ensam, du hade inte ens en livvakt tillhands.

– Förvisso. Men vem i hela Rokkana har sänts ut som länsherre utan att ha ens en livvakt med sig!

– Så ja, så ja... Men som sagt: du klarar dig ju! Du tycks ha klarat detta, och du har klarat alla andra uppdrag.

– Det stämmer, sa Agajan. Inklusive detta återstår tre. Går allt vägen så blir jag furste över halva Imbraland...

– Hmm, sa fågeln, den lönen är nog bra. Men du måste nog glömma den ett slag, och utföra dina uppdrag utan tanke på vare sig gott eller ont, lycka eller olycka. Gör din plikt, utan tanke på belöning. Du måste vara obunden i sinnet, då uppnår du jämvikt.

– Obunden och fri, sa Agajan, ja kanske det... Göra sin plikt, utan tanke på belöning. Detta var ju en visdom nästan i stil med Farian eller Maxen, tänkte han. Där ser man, även en fågel kan vara vis!

Han sträckte sig efter vinlägeln, höll upp vin i sin remmare, höll den mot oljelampans sken och betraktade ljusspelet i drycken, förde glaset till munnen och drack. Härligt, detta var vad han behövde! På begäran berättade han om fälttåget så långt; Tjipp var road av det hela och kom med inpass. Sist sa fågeln:

– Sådär ja, nu verkar du ha ryckt upp dig. Inget mer stirrande i dödingshuvud, inget mer grubbel över feodalandans baksidor. Jag får åter önska dig lycka till, för nu far jag. På återseende!

– Tack, sa Agajan. Det var roligt att tala med dig. Och lärorikt!

– Ingen orsak, sa fågeln och försvann i natten.

Agajan tog ännu en klunk vin, lutade sig tillbaka i stolen och tänkte: jag är allt en riktig hjälte jag, klarar alla utmaningar... så det är bara att rycka upp sig och fortsätta med uppdragen, kämpa på i fatalistisk anda... handla som om man inte handlade, som väl Maxen sa.

Vinet steg honom åt huvudet; han dåsade där han satt, lät handen med glaset falla i golvet. Glaset splittrades och vinet rann ut, men Agajan märkte det inte. Han sov.

Men Eylime väcktes av klirret, steg upp, gick till Agajans sida och vidrörde hans arm.

– Vad är det, min vän?

– Vad? sa Agajan sömndrucket.

– Varför sitter du uppe?

– Hm, jag vet inte...

– Kom och lägg dig...

– Kanske det...

Eylime ledde honom till bädden. Väl där la de sig ner, drog täcket över sig och sov i varandras armar tills en ny dag grydde.

14. Tistedalen

Tarfala som lyckats retirera i god ordning från Gramorian beredde sig att försvara själva Rodungaland. Dyssingarna med Agajan i spetsen trängde för sin del in i detta Rodungaland; de nådde omsider den legendariska Tistedalen, över vilken Dunimiz' Rodungaborg presiderade, ett fäste med höga torn och starka bröstvärn. Det tycktes växa ur den klippa det var byggt på. Dalen i sig var bevuxen med tistel, törne och en dunge med blodbokar, och mitt i dalen stod rodungens armé uppställd.

Ledungen anlände till dalen med Plessus Stålfågel svävande över den som ett järtecken. Under Agajans skickliga ledning drogs hären upp i slagordning med fotfolket i mitten och rytteriet på flyglarna. Fotfolket stod under sin gröna fana med vit häger, ledd av från höger till vänster Dyrator, Andradion och Vengest. Rytteriet leddes för sin del av Randebran samt Eylime, vars två dalkar inordnats i det dyssiska rytteriet. Eylimes drakhjälm var en symbol som drog blickarna till sig; Agajan hade därför bytt hjälm och försett sig med en rodisk hjälm med hjorthorn han funnit på Gramorian, för att inte hamna i hennes skugga så att säga. Utöver denna bar han som alltid sin vapenrock av gult läder och sin kyrass och var omgjordad med svärd och hirschfångare.

Blickande ut över slagfältet tänkte han: jag fick det som jag ville, jag fick tjäna som fältherre och leda män i strid, det där som jag sysslat med så ofta i öster. Jag fick ett uppdrag i fält av Bigelon, detta uppdrag att slå ner Dunimiz' uppror, och min själ jag

hoppas det inte blir fler sådana här uppdrag... inga fler krig, tack. Jag välkomnade utmaningen när jag fick den, och jag har svarat upp mot den, men ska varje uppdrag ha den här storleken vete hundan...

Nåväl, tänkte Agajan, jag ska svara upp mot *denna* utmaning, detta som jag tror sista slag på Idallion – men sedan får det vara nog med krig för ett tag.

Framför den rodiska styrkan red för sin del Dunimiz, lång i synen och med ett ärr på kinden. Han bar blänkande salad och rödvitt livré och hade en scramasax i sidan. Förutom att vara omgiven av Tarfala och sin livadjutant hade han en viss *Skrikande skalle* svävande bredvid sig, ett metallblankt dödehuvud med röda rubiner till ögon; detta föremål skulle låta höra av sig, och det genast!

Dunimiz och hans hövitsmän tog nämligen nu fram fettindränkt bomullsvadd och stoppade tottar av det i öronen. Därefter gav Dunimiz en order åt dödskallen, som nickade. Dess ögon började lysa skarpare.

Hyder Pao hade som ni minns nämnt denna dödskalle för Agajan, så denne förstod med ens vad som höll på att hända. Han höll för öronen, ty i samma ögonblick lät Den skrikande skallen ett skri ljuda över nejden. Skriket studsade mot bergssidorna och invärvde hela dalen i sin skärande dissonans, och effekten lät inte vänta på sig: samtliga i Dyssels ledung föll till marken liksom bedövade, paralyserade, skendöda och utslagna. Slaget var över innan det ens hade börjat!

Det var märkligt tänkte Agajan, fortfarande med fingrarna i öronen, märkligt med denna dödskalles uppträdande – och märkligt att jag häromdagen i Vodafalls gillekammare stod och höll i en annan dödskalle. Ett sammanträffande?

Dyssingarna föll medan rodungarna stod i vapen som förr, eftersom dessa skyddades av fetvadden i öronen. Dunimiz såg på det hela och log brett, och i samma stund slutade skallen skrika.

– Vål rutet, dödskalle, sa fursten och tog vadden ur öronen. Nu är Idallion mitt! Många slag har gått oss emot på sistone, men bara man vinner det sista slaget är man segrare!

Men Agajan hade klarat sig, tack vare att han stoppat fingrarna i öronen. Alla andra hade fallit omkull, så nu klev han av sin häst för att inte synas, passerade genom sin utslagna här och slank bort i dungen med blodbogar. Som så ofta under sina uppdrag måste han fråga sig: vad ska jag göra nu?

Molnen jagade över Tistedalen. I fonden reste sig Rodungaborgen med sina murar och torn, svart och hotande. På slätten hitom borgen stod den rodiska hären, röd-vit och triumferande. Det var bara en tidsfråga innan de ryckte fram och gjorde slut på dyssingarna, dödade dem i deras slummer.

Agajan tog av sig sin behornade hjälm och kontemplerade nästa drag. Han kom att fingra på en av sidoremmarna till sin kyrass; han tog av den för han mindes plötsligt

något han hade innanför västen – en flöjt! Han tog fram den, en synnerligen enkel benflöjt med fyra övre hål och ett bashål.

Den såg inte mycket ut för världen men detta var inget mindre än *Trafalmadors pipa*, den som han innan uppdraget fått av Pao. Denne hade ju sagt att han kunde få användning för den mot en skrikande skalle. Agajan förstod inte vad han menade då, men han förstod nu... trodde han – så han höjde instrumentet, satte det till munnen och blåste. En klar ton ljud, och i samma ögonblick försvann Tistedalen för hans blick; han sveptes bort genom tid och rum och for iväg genom bisarra dimensioner till en främmande värld.

- - -

När han kom till sans fann han sig vandrande över en fager nejd med höga träd, yppiga blomster och azurskimrande ängar. I fjärran anades ett slott med torn som sträckte sig ovan molnen. Agajan gick närmare tills han kunde beskåda slottsfasaden av pärlemor, taket av emalj och fönstersmygarna av bärnsten.

Agajan approcherade byggnaden, korsade vindbryggan, gick över innergården och var snart inne i borgsalen. Där, på ett rött hyende på en piedestal, tronade inget mindre än ett manshuvud med insjunkna kindknotor, helskägg och dyster min. Vid åsynen av Agajan sken det upp.

– Nej men se Agajan, så trevligt.

– Ja, verkligen, sa Agajan trots att han aldrig förr träffat den andre. Vem är ni?

– Jag är *Det talande huvudet*, sa huvudet. Kom med.

Det märkliga huvudet svävade ut på en balkong med utsikt över ett smäktande landskap; man såg skogar, kullar och en lojt framflytande å. Över alltsammans svävade ett flog med sjöfågel mot en gröngyllene himmel.

Vin serverades på magiskt vis, ur intet. Agajan lät sig väl smaka.

– Nå, vad för dig hit? sa huvudet.

Agajan fann sig snabbt och sporde:

– Känner ni till Den skrikande skallen?

– *Om jag gör*, det är min bror. Själv kallas jag som sagt *Det talande huvudet*.

Agajan nickade och sa:

– Ni förstår, *Talande huvud*, vi har ett problem. På ön Idallion i Rökkana bekämpar vi en viss Dunimiz, som hotar att lägga hela ön under sig. På sin sida har han Den skrikande skallen, som i detta nu förlamat hela vår ledung med sitt skrik. Vad ska vi göra?

– Ni har kommit till rätt person, om jag får kalla mig så. Min bror har länge förtretat mig med sitt väsen. Visst är blod tjockare än vatten, men den där metallskallen har ju inte mycket blod kvar i sig så...

– Du menar...

– Jag kan hjälpa er mot Den skrikande skallen.

– Hur ska vi göra då?

– Stoppa mig bara i en säck, ta med mig och blås i din flöjt ånyo. Du kom väl hit med hjälp av en flöjt?

Agajan nickade.

– Gott, sa huvudet.

– Men, sa Agajan, varför ser ni båda ut som ni gör? Hur kommer det sig att ni blott är huvuden utan kroppar?

Det talande huvudet började då berätta hur de två, han och hans bror, varit samregenter över ett kungarike vid namn Rogion. Med tiden hade den andre, då kallad Vig, inlett stämplingar för att undanröja denne sin bror. Det bar sig inte bättre än att han fångslades och förlorade huvudet, men en vitska tog lönnligen hand om huvudet och lade det i en tunna med Livets vatten, varvid denne, Fåglum som han hetat, återkallades till livet, men blott som huvud utan kropp. Därefter gavs han vägen till detta slott, som han svävade iväg till och levat i sedan dess.

Vig åter styrde sitt rövade rike länge och väl, och på ålderns höst tillkallade han en magiker och bad honom om evigt liv, ungefär som brodern fått, honom ovetande. Vig avled men magikern tog dödehuvudet, förvandlade det till metall, satte rubiner i ögonhålorna och la det i en tunna med Dödens vatten. Därmed levde skallen upp, och förde en spöklik tillvaro i gåtfulla dimensioner.

– Men vad heter du nu då? sporde Pao. Fåglum?

– Nej, sa huvudet. Nu är jag bara Det talande huvudet, liksom min bror enligt uppgift endast kallar sig Den skrikande skallen.

– Och det där Livets vatten, hämtades det möjligen i källan Kalydon? Under slottet Araminta i Imbraland?

– Ja.

Agajan sa att han själv varit där och hämtat vatten men i ett annat ärende. Då huvudet frågade vilket ärendet var berättade Agajan om sina tolv uppdrag.

När Agajan var färdig avslutade han sitt vin. Det talande huvudet sa att det var dags att handla och svävade iväg in i slottet. Agajan följde efter och visades till en ekkista med järnbeslag, och där nere låg den lädersäck huvudet nämnt tidigare.

– Tag upp den och stoppa mig i den, sa denne. Men knyt inte åt så hårt, jag måste andas också!

Agajan gjorde som anbefallt, frågade om Det talande huvudet hade det bra där nere i påsen, tog fram sin flöjt och blåste. Liksom förr emanerade en stadig ton ur instrumentet, och liksom förr fördes Agajan iväg genom tid och rum, nu för att åter hamna i Tistedalen med sina båda grupperade styrkor. Dyssels här var alltjämt utslagen och Dunimiz' ledung var alltjämt under vapen. Dunimiz, hans hövitsmän och Den skrikande skallen konverserande lättsamt på fältets mitt.

Agajan och Huvudet hade hamnat i dungen med blodbokar, belägen bakom dyssingarnas här. Agajan stoppade undan flöjten, fann hjorthjälmen som han lagt ifrån

sig, satte den på huvudet, tog säcken, fann en häst, satt upp och red genom den utslagna ledungen. Han skrittade ut på fältet mellan de båda styrkorna, tog fram Det talande huvudet ur sin säck och sa till detta:

– Nu kan du omintetgöra det du lovat! Lycka till, Talande huvud, vi litar på dig!
Idallions frihet hänger på dig!

Huvudet blinkade med ena ögat och svävade iväg. Den skrikande skallen åter, som iakttagit det hela från sin plats hos Dunimiz, såg genast vad som var å färde och utbrast:

– Vad i all världen är detta? Är det min brors huvud?

Det talande huvudet stannade, mitt i luften, fem dubbelsteg från sin bror. Det berättade hur det förhöll sig, hur vitskan en gång hade trollat honom åter till livet som huvud utan kropp.

– Och vad nu? sporde metallskallen.

– Av kärlek till dig ska jag avsluta din existens, ditt skenliv som metallskalle.

– Men kan vi inte...

– Nej! Allt är för sent! sa Det talande huvudet och började vibrera och glöda, konstet det kunde eftersom vitskan låtit det ligga i förtrollat vatten. Metallskallen åter kunde inte göra något åt det hela, den hade förbrukat all sin kraft på skriket nyss.

Det talande huvudet började skaka och skina av ett inre ljus, lyste i rött, i gult, i blått och i klaraste vitt. Ett vinande ljud hördes, vibrationerna ökade och fortplantade sig över hela dalen. Sist exploderade huvudet i en kaskad av ljus; gåtfulla vibrationer for vida omkring, och både huvudet och skallen, det forna brödraparet Fåglum och Vig förintades i processen.

Borta hos dyssingarna hände samtidigt märkliga saker. Eylime ruskade på huvudet, reste sig upp på knä.

– Vad i... varför ligger jag här...?

Hon steg upp och såg sig om. I samma ögonblick började alla andra krigare väckas ur sin slummer och komma på fötter. Eylime fattade läget snabbast; hon förstod i och för sig inte varför de legat i dvala, men hon förstod att nu var goda råd dyra. Hon kunde se rodungarnas här uppställd på fältet mitt emot dem.

– Dyssingar, i vapen! Ropade hon. Vi har utsatts för trolldom, men nu är det dags att strida!

Agajan nickade belåtet när han sett vad som hänt: Det talande huvudet hade återställt allt, förtagit vad metallskallens skri gjort med deras ledung. Pao hade haft rätt, flöjten som fört honom till den avlägsna dimensionen *var* användbar mot en skrikande skalle!

Agajan tänkte att nu måste han åter ta befälet. Han samlade sina befäl: Randebran, Eylime och Andradion med flera, och som sin rådgivare och högra hand hade han den gode Herstal.

Hövitsmännen stod inför honom med sina hästar i tyglarna. Agajan som fått en krigslist i sinnet ögnade dem och sa:

– Så här ska vi göra. Vi avancerar med bågskyttar främst, grupperade med luckor genom vilka rytteriet kan anfälla. Skyttarna går fram, stannar på femtio famnars avstånd från rodungen, skjuter pilar i branta banor varpå fienden måste skydda huvudena mot detta. I samma stund anfaller rytteriet, och efteråt kommer det tunga fotfolket; rodungen kommer därmed att få det hett om öronen, fångas mellan två eldar om inte tre: pilar från skyn och ryttare och fotfolk på marken. Verkställ!

Man grupperade, anmälde klart och fick sedan anfallsorder av Agajan. Dyssingarna avancerade över fältet, bågskyttar främst, rytteriet efter och det tunga infanteriet sist. De närmade sig rodungens förstummade linje ty fienden verkade helt lamslagen efter den senaste motgången: Det talande huvudets uppdykande som omintetgjort deras plusvapen, Den skrikande skallen.

Dyssingarnas slaglinje närmade sig skotthåll. Då fick de se en förbluffande syn: ur ett av slottets torn emanerade stora, röda, skimrande bubblor som höjde sig över byggnaden, svävade fram och sänkte sig över deras armé.

Bågskyttar och ryttare stannade upp och beskådade bubblorna i skyn. En av de första gled sakta emot dem, nuddade en bågskytt på vänsterflygeln, och i det samma förintades bubbla och man med ett ploppande ljud.

Fler bubblor sänkte sig, och fler soldater utplånades på samma sätt men utan att lämna ett spår. Vad i all världen var detta? frågade sig dyssingarna.

15. Röda dödens bubblor

Hela linjen kom i oordning av de röda bubblorna. Agajan, ridande i mitten av härmassan, såg det hotande kaoset och ropade:

– Dyssingar, förflyttning!

Detta var en omskrivning för "bakåt", ty i Rokkana trodde man att det innebar olycka att i drabbningar yttra just detta ord, "bakåt". Soldater och ryttare gjorde helt om och tog sig sakta tillbaka till utgångsläget.

– Mot skogsdungen! ropade Agajan. Man återsamlades vid blodbokarna. Agajan hade, som genom en ingivelse, fått en idé – så han beordrade Eylime och Randebran att hålla ställningarna, och själv samlade han fem män för ett visst uppdrag. De röda bubblorna måste stoppas; de emanerade ännu ur slottstornet, och ännu landade de över

ledungen och skördade offer. Agajans kämpar hette Vengest, Dyrator, Tarsis, Fnagert, Jula och Smee.

Agajan gav överbefälet över ledungen till Herstal, höll en kort föredragning för honom, gav skickmästaren hjorthjälmen som befälstecken och gick därefter med de fem mot Stålfågeln som lägrade fyrtio dubbelsteg bakom dungen. Han sa till sina mannar att man skulle företa en räd mot slottet, försöka hejda den röda döden.

Plessu som stod utanför fågeln sken upp då Agajan kom:

– Wanax, sa han och bugade sig, varmed kan jag stå till tjänst?

– Jo, min gode Plessu, sa Agajan, det kan jag säga dig: flyg oss upp till borgen!

– Inget mer? Stig då på!

Agajan beundrade fågelns blanka metallskrov, dess vingar med sina kopparfjädrar, samt dess silverne huvud med bronsnäbb och ögonslitsar vilka tjänade som fönster för besättningen. Så klev man via en trappa in i fågelns kropp, alla fem kämpar plus Agajan, och sist kom Plessu som hivade in trappan, stängde dörren och tog plats på förarstolen av snidat trä, prydd med intarsia av elfenben.

– Är alla klara? frågade han.

Alla mumlade instämmande. En spak slogs till, ett vred las om, och på fågelns mekaniska vingar började den vådliga färden över Tistedalen, upp mot Rodungaborgen.

Detta var ju synnerligen lägligt, tänkte Agajan, att vi hade denna farkost. Men det är bråttom att stoppa bubblorna, rodungarna tycks på väg att ånyo rycka fram mot oss!

Strax före, i den rodiska hären, såg Dunimiz med tillfredsställelse hur de röda bubblorna härjade hos fienden. Illuges maskin fungerade som utlovat...

En ungdomlig herre med långt hår i hästsvans kallades fram: Tarfala. Han bar vapenrock av blått kläde med rött skärp, på huvudet trekantig hatt med fjäder och i sidan en dolk; han gavs befälet. Dunimiz åter vände sin häst och red iväg med adjutant i följe; man korsade bron över en å, kallad Tiste å, och kom snart till serpentinvägen uppför bergväggen som ledde till borgen. När man vände i en krök fick man se hur Stålfågeln lyfte och styrde mot borgen.

– Vad nu? sa Dunimiz och hejdade sin rännare, den där fågeln såg olycksbådande ut... Så vad ska jag göra nu? Jag kan inte återvända till slagfältet, det skulle få mig att verka tvehågsen. Vad i all sin dar kan den där fågeln ha för syfte...?

– Herre, sa Ladung, adjutanten, mitt råd är: bege er till borgen. Ett fältslag kan bölja hit och dit, och till och med förloras...

– Vad, antyda förlust för min ledung? Detta är majestätsbrott!

Ladung ignorerade anmärkningen och fortsatte:

– Bege er upp till borgen, ta befälet över några vakter och be dem vara beredda att möta den där metallfågeln. Sedan kan ni avvakta slagets utgång, trygg i er borg!

Stålfågeln flög med kraftiga, gnisslande vingslag över dalen. Den svävade in över slottet, kretsade runt ett slag och landade till sist på borggården. Lätt vimmelkantiga fick kämparna upp luckan och hoppade ut. Plessu stannade i sin farkost.

Agajan ledde vägen in i slottet. Man mötte vakter men man slog sig in, de sex kämparna fällde rodungar och gick hårt fram. Kloka som de var sökte de sig nedåt i slottet, på jakt efter det som orsakade de letala, svävande kloten. Väl nere i ett valv fann de sitt mål: de fick se en kolsvart, bullrande tingest med hävstänger, vred och spakar. Bredvid maskinen stod en mörkhårig man med mustasch, hakskägg och djupt liggande ögon, iförd blå kaftan. Det var Illuge, Dunimiz' trollkarl. Han såg direkt när de sex kom in, insåg att slutet var nära och ropade:

– Ni får mig aldrig levande!

– Det ska vi nog bli två om! ropade Vengest, som nu drog sitt svärd och störtade fram mot honom. I samma stund slängde Illuge något på golvet varvid en blixt slog upp och ett rökmoln spred sig. Vengest ryggade tillbaka. När röken lagt sig såg de att Illuge klättrat upp på maskinen, och att en röd bubbla samtidigt steg från en kavitet på ovansidan. I nästa ögonblick kastade Illuge en trotsig blick mot dem, *klev in i bubblan* och steg med denna genom schaktet ovanför.

Vengest rusade fram och blickade upp genom schaktet. Ännu en kämpe, Tarsis, kom fram till hans sida.

– Vad i...? fick denne fram.

– Bubblan stiger genom schaktet, sa Agajan som gjort dem sällskap. Det är tornet ur vilket bubblorna for ut och ner mot oss på fältet. Man måste ha slagit ur golven för att kunna skicka ut bubblorna i luften.

Maskinen skakade och väsnades, det kom rök ur glipor. Hela anordningen verkade på väg att explodera.

– Vi måste stänga av den! ropade Dyrator som sprungit fram till maskinen. Agajan tog hans råd ad notam, såg på maskinens reglage, valde en spak av lackerat ekträ och slog till denna. Maskinen stannade.

– Men Illuge kommer ju undan! sa Smee. De sex rusade iväg från valvet som en man, uppför tornets trappor, och kom vad det led ut på en terrass. Man såg bubblan med Illuge segla iväg över dalen och försvinna mot norr, tona bort i disiga lointäner.

– Där försvann han, sa Agajan.

– Men hur kunde han sitta inne i bubblan? sporde Jula. Alla bubblor som nådde oss nere på slagfältet exploderade ju vid beröringen med något.

– Men det var väl han som uppfunnit maskinen, sa Dyrator. Då kunde han kanske trixa så att den skapade en viss bubbla i vilken man kunde sitta och färdas.

Agajan och de fem lämnade källaren och gick upp i slottet. Väl där träffade de på självaste Dunimiz i spetsen för några vakter.

– Du! sa Agajan. Uppvigglaren Dunimiz! Jag är Agajan, utsänd av Bigelon att stifta fred på denna ö – så ge dig, din omstörtare!

– Nej, aldrig! sa Dunimiz och beordrade sina vakter till attack. En vild strid utbröt; samtidigt försökte Dunimiz fly men Agajan rusade efter honom, hann upp honom i en smatt och fick honom under sin svärdsspets.

– Spelet är slut, sa äventyraren.

– Det verkar så..., sa Dunimiz.

- - -

Men det var inte slut än. När Herstal nere i dalen såg hur kloten slutat komma, beordrade han anfall. Som en man gick dyssingarna framåt, med rytteri och fotfolk. Inom kort stötte man samman med rodungen.

Men här fanns fler överraskningar att vänta. Just som man hade fienden inringade hördes nämligen ett yl uppåt dalen, ett blodisande skri som ekade mellan bergen; alla vände blicken och fick se en flock hundar komma rusande med dreglande käftar, en skara tryningar av det slag Dunimiz försökt inta Dyssel med. Det var egentligen inte hundar utan korsningar mellan stridshundar och vildsvin, blåpälsade kreatur med kamphundens disciplin, styrka och robusta kroppsbyggnad, och vildsvinets tryne, långa betar och snabbhet. Nu rusade de an mot dyssingarna, därtill kommenderade av en djurtämjare som styrde dem med en visselpipa, stående i mynningen till den grotta där de förvarats som ett sista vapen.

– Första roten, höger om! ropade Herstal. Bilda front! Ni övriga, fortsätt anfallet mot rodungen!

Första roten vände sig mot det nya hotet, med sköldar beredda och spjuten höjda. Samtidigt satt rytteriet av, ledde hästarna bakom linjen och bildade flankskydd med sina svärd och sköldar.

Redan kom de första tryningarna vrålande inpå dem, och de tog sats och hoppade. Några spetsades i flykten, medan några landade på dyssingar, fällde dem och sårade dem med sina väldiga käftar.

Herstal torkade svett ur pannan, manade på huvudhären att gå bröstgänges inpå rodungarna, och vände sig sedan mot flanken för att se hur den klarade sig. Det såg illa ut, varelsernas tunga kroppar stötte mot sköldarna och fällde kämpar. Då drog Herstal sitt eget svärd, rusade fram mellan två sköldbärare och ställde sig mitt i vägen för en tryning; han lät den hoppa på honom och han lät sig falla. Kringstående kämpar såg detta och förfärades, det såg ut som om deras befälhavare hade stupat – men i fallet hade Herstal, slug som han var, rest sitt svärd så att hunden spetsades i buken. Nu föll djuret dött ner i ett morrande och ylande.

Hela linjen hade sett utgången av denna tvekamp, det ingav mod. Herstal reste sig och lät fler tryningar löpa an, men nu med sällskap av fler svärdsmän som mötte varelserna med dragna vapen; det var avsuttna ryttare som Eylime, Randebran och Vengest. Det

blixtrade av klingor, det sprutade blod och det ylades och skreks. Hund efter hund fälldes, deras blåpälade kadaver bildade en matta framför linjen. Snart var alla dödade.

– Helt om! ropade Herstal. Inringa fienden, låt ingen rodung komma undan!

Kampen fortsatte, och efter en hård sammanstötning fick man övertaget och drev ner rodungen i Tiste å. Men innan det hann bli ett blodbad inställdes fientligheterna; Tarfala kom fram och kapitulerade, sårade togs om hand och allt var frid och fröjd.

Därmed var hela den idalliska affären avslutad. Det vidtog gästabud och dryckeslag där man hyllade sin räddare, sin wanax, nämligen Agajan. Därefter ordnade denne en kredens som sa att han, Agajan, slagit ner Dunimiz' uppror och åter bringat Idallion in under Bigelons färla. Det hela beseglades med sigillen från öns vasallfurstar, Dyssel, Tibirke, Lidfarne och Eskaton, samt från de fordom upproriska domänerna med Rodungaland i spetsen som nu fick nya herrar.

Herre till Rodungaland blev till exempel Tarfala, som inte varit med och stämplat utan bara utfört sin plikt som fältöverste. Han hade ogillat upproret men tvätt sina händer och sagt sig att han vore nödd och tvungen att tjäna Dunimiz som han ju redan svurit trohetsed: "Gör inte jag det", tänkte han, "kommer någon annan, sämre och erbjuder sig som fältöverste. Någon grymmare." Och några grymheter hade Tarfala aldrig nedlåt sig till.

Slutligen infångades Illuge då hans bubbla tog mark i en åker på Idallion; han fördes till Dyssel där Agajan höll hov som wanax. Denne beslöt att sätta trollkarlen på fästning jämte Dunimiz, varvid Bigelon senare fick besluta vad som skulle ske med dem.

Därefter lade Agajan av sin krigsmundering och syntes åter i sina gamla kläder: sin kära gröna tunika och blåa mantel, sina benlindor och sina gula brokor. Han eskorterades till Harg av ett följe lett av Eylime, tog farväl av sin kära fränka och sköldmö och lämnade ön som han kommit, ensam. Nog hade han kunnat få eskort för resten av färden, men villkoret för alla hans uppdrag var ju att återkomma ensam till Maldorion, så han avböjde följeslagare. Det var plikten framför allt, lydnad för avtalet; uppdragen skulle utföras utan följeslagare, han måste komma ensam tillbaks – och det gjorde han.

Agajan skeppades lyckligen till Dyrköping. Därifrån begav han sig till Maldorion för att avge rapport om sitt uppdrag, samt inte minst överlämna kredensen med alla sina sigill, präglade med heraldiska stämplat och prydda med sidenband.

Tredje delen: Andra världar

16. Den sjungande månstenen

Bigelon gladdes invärtes åt att Agajan lyckats slå ner Dunimiz' uppror, inte tu tal om det. Men samtidigt började han oro sig, för nu kanske han skulle tvingas uppfylla löftet, det där att ge äventyraren halva kungariket. Tio uppdrag hade utförts och bara två återstod. Men skulle han verkligen tvingas att infria löftet, skulle äventyraren verkligen återkomma med alla tolv uppdrag utförda, så kunde han kanske slingra sig ur det. Tiden fick utvisa...

Men ännu återstod alltså två uppdrag, och mycket kunde hända under dem om han bara gjorde dem svåra nog. Och som det elfte fick nu Agajan en synnerligen knepig uppgift: att finna Crommyon, *Den sjungande månstenen*. Den fanns som namnet antydde inte ens i Jorderike.

Bigelon var som alltid knapphändig med upplysningar, men Agajan hade inte väntat sig något annat. Han begav sig därför till Hyder Pao, som så klart visste allt om hur man begav sig till månen:

- Du bara reciterar en viss formel, önskar dig iväg – och vips är du framme...
- Förträffligt, sa äventyraren. Men väl där, hur finner jag min sjungande månsten?
- *Det* får du däremot lista ut själv, sa trollkarlen.

Agajan nöjde sig med detta svar, lärde sig formeln och önskade sig iväg. I ett nu stod han på månens silverne yta. Och för att göra en lång historia kort så inledde han genast undersökningar efter Den sjungande månstenen, som sades vara en turmalin infattad i en silverplåt. Den gav ifrån sig en förunderlig sång om man befallde den att sjunga.

Agajan sökte över hela månen efter denna tingest; det innebar diverse äventyr som snart ledde honom till en månslätt, där skatten ifråga vaktades av ett kattmonstrum. Agajan hade även hyrt en lunar legosoldat till hjälp, en plattnäst, kerubliknande man i olivgrönt och ockra som hette Blago Bung.

Man hade nått målet för det elfte uppdraget. På en äng ett stenkast bort ruvade varelsen, *kattfan* som den kallades. Agajan och Bung började gå mot den med avmätta steg, approcherade monstret med dragna svärd.

- Hur ska vi göra? sa Bung.
- Vad då "göra"? sa Agajan. Bekämpa det, så klart.
- Ja, men hur?
- Vi kommer väl på något efter hand.

Monstret var cirka tjugo fot långt, hade katthuvud, åtta ben och naken, gulvit hud. Det blottade tänderna och fräste mot dem när de närmade sig. Agajan lät sig dock inte avskräckas utan rusade an med draget svärd. Monstret svarade genom att hugga med sin käft mot honom.

– Hugg in, Blago Bung! sa Agajan och parerade.

Bung lydde, manövrerade sig mot monstrets mellanparti och försökte angripa detta medan Agajan distraherade varelsen. Men monstret var snabbt, det högg först ut mot Agajan och sedan mot Bung. Båda måste retirera.

Man stod på några famnars avstånd från kattfan, som också lystrade till namnet Thronax. Den fräste och morrade och verkade när som helst kunna hoppa fram och sluka dem.

Då fick Agajan syn på några torra buskar intill.

– Har du ett elddon på dig?

– Ja, sa Bung. Elldon, flinta och fnöske.

– Ta då fram det. Och hämta torra buskar och tänd på.

Bung gjorde som han beordrats. Snart stod han vid Agajans sida med en präktig, flammande fackla av torra kvistar i handen.

– Nu så, sa Agajan, distrahera katten!

Bung gick fram mot den och svingande facklan hit och dit. Den blev helt ställd och visste inte vart den skulle ta vägen.

– Varför flyr den inte? sa Bung.

– Håken vet, sa Agajan.

Bung fortsatte med att vagga facklan framför monstret, samtidigt som Agajan smög upp bakom det. När han var i läge hoppade han upp på dess rygg och högg svärdet i nacken på det.

Monstret röt till och vände huvudet mot Agajan. Denne bara hoppade undan och rullade ner på marken. Bung gick då på med facklan och körde upp den i varelsens ansikte; den ryggade tillbaka, förhåxad av elden, vilket Agajan utnyttjade för att hugga den i ryggen – igen, igen och igen. Blodet strömmade ur såren. Agajan retirerade för att betrakta dödskampen.

Thronax vred sig i plågor. Bung slöt upp vid Agajans sida.

– Kanske bäst att avsluta plågorna.

Bung for fram och högg mot kroppen medan Agajan körde in svärdet mellan ögonen på monstret, ända till fästet. Så drog han ut det.

Det var nådastöten. Kattvarelsen skrek sitt sista skrik, slöt ögonen, ryckte till i kroppen och föll ner med huvudet mot marken.

Agajan föll på knä och saluterade sin vedersakare. Bung sa:

– En värdig motståndare har lämnat oss, han har vandrat vidare... Må Den store anden vara hans själ nådig!

Man knäböjde under en minut. Därefter reste sig Agajan och sa:

– Nu till mitt uppdrag...

Han började leta runt kadavret och fann snart Den sjungande stenen, den gåtfulla turmalinen med ty åtföljande silverplåt. Han höll upp det hela mot solen och sa

"sjung!"; i detsamma ljud en en förtrollande ton från den gröna stenen, förstärktes av plåten och värvde in hela nejden i sina toner.

Agajan såg på Bung. Denne var lika perplex, lika betagen av kristallsången. Han sa:

– Jag önskar *jag* ägt en sådan skatt...

– Ja, det förstår jag, sa Agajan. Men tyvärr kan du inte få den, jag har lovat den åt furst Bigelon.

Agajan betalade Bung några guldmynt, tog farväl och önskade sig tillbaka till Jorderike och Rokkana. Han hamnade åter i Svansta och Paos Gröna hus, hälsade som hastigast och berättade hur det gått, och red sedan till Maldorion och överlämnade sångstenen.

Med sedvanligt ointresse tog Bigelon emot gåvan. Agajan bekoms åter inte av det, han var van vid dylik reaktion vid det här laget. Och nu var det ju bara ett uppdrag kvar.

17. Söderns paradiset

Det tolfte uppdraget blev att hämta *Braureon*, även kallat Guldhornet, som fanns i en främmande dimension. Sedan Agajan uppsökt Pao fick han veta att han härför måste bege sig till Erindaran, Söderns paradiset, för att nå dimensionen ifråga. Det skulle ske via regnbågen.

Det var Söderns paradiset det gällde och Agajan begav sig söderut. Han red genom skiftande nejder i dagar och nätter tills han nådde sydkusten, där han lämnade sin skimmel i en by. "Jag vet inte när eller om jag kommer tillbaka", sa han till bonden, "men om jag inte gör det så ta hästen, behåll den som en skänk. Och här får du lite betalning för foder *om* jag skulle återvända."

Han stack några guldmynt i bondens näve, lämnade byn och gjorde sig ett läger i en talldunge med utsikt över havet. Dagarna förflöt, han fördrev tiden med att spela mungiga, röka Isauria vapen, titta på molnen och äta av sin matsäck. På tredje dagen kom det som Pao sagt att han skulle vänta på: ett regn började falla, solen sken och en vacker regnbåge uppstod. Den började vid en utskjutande klippa, ledde hän över havet och bort i den fjärran södern.

Agajan samlade ihop sina ägodelar, gick bort mot klippan och klev utan att tveka ut på regnbågsbron. Han satte det långa benet före och började vandra iväg över havet, mot det sägenfrejdade Erindaran.

Kommen till regnbågens krön skådade han land i fjärran, ett gröndisigt, guldskimrande land vars åsyn gjorde en varm om hjärtat. Det kunde inte kunde vara något annat än Söderns paradiset, Ljusets rike – det där som Eofor antytt att han komme att besöka sedan han varit i Mörkrets rike. Helvete, paradiset; allt skulle han se, vår Agajan.

Agajan vände sig om och såg på det Jorderike han lämnat, den rokkanska världen. Den skymtade med kustlinje, skogar och slätter som förtonade i fjärran, inte så vackert som Erindaran men det var inte långt ifrån. Tusen tankar genomför hans sinne – men som den äventyrare han var så samlade han sig, skakade på huvudet och släntrade vidare över bron som lyste av tusen färger. Efter en himmelsk vandring nådde han det bortre fästet, klev ut på fast mark och traskade bort över gröna ängar.

Vädret var strålande. Lustigt tänkte han, det känns som om man inte hade ett problem i hela världen! Alla bekymmer tycktes försvinna medan han vandrade över den paradiska nejden.

På en äng gick en man med hornhjälm, ledandes sin häst till en källa; det var Aparaxin, Idallions skyddshelgon som dragit hit sedan sitt senaste dåd, det där som jag redan berättat om. Han vinkade åt Agajan, en loj och solig gest, en änglanvinkning.

Agajan vinkade tillbaka och tänkte så bra, den gamle kämpen har funnit frid. Själv vandrade Agajan oförtrutet vidare, men vart? Svaret gav sig självt, ty i fjärran blev ett palats synligt, en hägring i soldiset, och när han kom närmare kunde han urskilja pelare, gallerier, kupoler, festonger och andra ornament, allting lysande vitt. Skönheten var fullkomlig, men så var det också *Fullkomlighetens palats*.

Agajan styrde stegen mot en fritrappa, eskalerade, steg in genom en portik och kom till en förhall med pelare av kristall. Snart vandrade han genom en sal i vars bortre ände skymtade ett draperi som vajade i brisen.

Han förde undan draperiet och klev ut på en terrass. Ett blånande blått hav bredde ut sig under en himmel med enstaka, lätta moln. På en divan låg en kvinna i vit klädnad. Hennes frisyr var ett konstverk av lockar och slingor, hennes anlete vackert som en dag – och hennes ögon var blå som Vidblain, safiren, som jag redan nämnt i *det* äventyret.

Zoes gjorde en inbjudande gest och sa:

– Slå dig ner, du har kommit en lång väg.

Agajan satte sig ner i en stol och sporde:

– Vem är du?

– Jag är Zoes, evighetens gudinna.

– Jag är Agajan. Var är jag?

– Detta är Fullkomlighetens palats i Erindaran, paradiset.

– Jaså...?

– Du låter inte så glad för det.

– Borde jag?

– Ja, för här härskar *glädjen*... Här lever man i sällhet i evighet.

– Ja, kanske det, men jag kan inte känna mig säll, inte i evighet. Jag är ålagd att utföra tolv stordåd åt en otacksam furste.

– Jag förstår.

Brisen fladdrade i förhänget, havet låg blankt. Agajan stirrade håglöst ner i marmorgolvet.

Zoes betraktade honom och sa:

– Och varför har du kommit hit?

– Mitt tolfte och sista uppdrag är att finna Braureon, Guldhornet. Man har sagt mig att vägen dit leder från detta Erindaran. Är det så?

– Kanske, sa gudinnan. Du kan pröva med att bege dig till De sju världarna, Deukalion kallat. I en av dem finns hornet du söker – sägs det.

Agajan sken upp och sa:

– Så du menar...?

– Äntligen, sa Zoes och log, du börjar återvinna fattningen.

– Ja, det gör jag kanske. Så du menar att detta Guldhorn verkligen finns där? Är det så enkelt?

– Nja, jag sa ju att det *kanske* fanns där. Men nog är det värt att försöka alltid.

Agajan nickade och sa att han skulle ge sig i kast med det hela.

– Så du vill inte stanna här i Erindaran och uppleva glädjen? sporde Zoes. Leva i salighet i evighet?

– Nej. Salighet är nog bra, men inte för mig, inte just nu.

– Men medge att friden här är något speciellt...

– Ja, det kan jag hålla med om, sa äventyraren. Jag besökte häromnyssens Skuggornas rike, själva Helvetet, och det var en annorlunda syn kan jag försäkra.

– Men då så! Du har sett allt, och nu är du i paradiset. Så varför inte stanna?

– Ja, varför... jag har ett uppdrag att utföra, det måste jag fullfölja vet du.

– Jag förstår. Då ska du bege dig till Deukalion.

– De sju världarna?

– Ja, sa Zoes. Förvånas inte över något du kommer att se i dessa världar, häpna inte över de dimensionsresor du kommer att företa. Portar mellan de olika världarna finns överallt i denna värld.

– Och i slutet kommer jag till...?

– I en av världarna, den sista, finns det en kammare, kallad Georan eller Kammaren rätt och slätt. Om hornet finns någonstans så är det där. Och därefter kan du nog finna vägen till din egen värld.

– Hur vet jag att jag färdats rätt då? Finns det någon karta?

– Ja, sa gudinnan och trollade fram en skinande vit rulle. Hon räckte den till Agajan och fortsatte:

– Här finns uppritad en väg du kan ta. Ett kartblad för varje värld.

Han tog emot rullen, rullade upp den och bläddrade i bladen. Det var skinande vita, blanka ark som påminde om siden.

– Men kartan har bara fyra blad och räcker bara en bit på vägen, sa Zoes. Sedan måste du ta dig fram på känn, använda intuitionen.

– Uppfattat! sa Agajan och tänkte på Farian, som sagt att förnuft inte var allt här i världen, intuition måste också till. Förnuft var lika med att använda karta, intuition däremot var att använda sig av det sjätte sinnet, göra det som *kändes* rätt.

– Jag ger mig av med ens. Jag ska gå genom De sju världarna för att finna Guldhornet.

– Gott, så gudinnan. Jag kan bara säga: "Bed och du skall få, sök och du ska finna, klappa på och det ska bli upplåtet!"

– Jag förstår. Men hur kommer jag då till De sju världarna?

– Gå bara iväg här i palatset genom *Sløjornas sal* så kommer du dit.

– Tack, strålande gudinna, sa Agajan och föll på knä.

– Ingen orsak. Kom åter när helst du vill.

– Ja, det ska jag kanske göra. Jag kan inte lova något.

– Men alla kommer till Erindaran förr eller senare.

– Gör de? Ja, det kanske de gör.

– *Det finns en glädje...*, sa gudinnan gåtfullt.

Agajan betraktade henne mållös några ögonblick; hon var verkligen vacker, överjordiskt vacker. Men kanske var hon lite *för* perfekt... Han kom på sig med att han mer gillade jordiska kvinnors skönhet, à la Eylime och Atyescha; de hade små skavanker men det var just detta som gjorde dem så levande. Eylime med sina fräknar, Atyescha med sitt födelsemärke.

– Jag tror dig, sa Agajan omsider, som svar på vad Zoes sagt om glädjen. Nå, farväl då, lysande gudinna, och på återseende.

– På återseende, tappre hjälte!

Agajan lämnade terrassen och gick iväg genom palatset. Gåendes genom dess strålande salar kom han att tänka: detta Erindaran är förvisso Den store andens domäner, hemvist för den gud jag tillber. Det torde vara närvaron av honom som gör allting här så rogivande och mildrikt. Jag tror jag måste *tona in* på honom.

Så tänkte den gode Agajan, och han gjorde som han sagt: han tonade in, sände ut en koncentrerad tanke till sin själs ledsagare, sin andlige fader. Han ställde sig lite avsides, höjde sina händer, samlade sig och sa:

– Store ande, jag önskar jag kunde stanna i detta ditt paradiset, men jag har ett uppdrag att utföra, och man ska hålla det man lovat. Så därför: prisad vare du, Store ande, och prisat vare ditt rike utan like, Erindaran! Din ödmjuka tjänare Agajan måste nu lämna detta rike, men vistelsen här har styrkt mig! Tack, gudomlige gudom!

Med utsändandet av denna tanke kände han det som om Den store anden lyssnat, han kände sig styrkt. Så var det att tona in: vare sig man var glad eller ledsen så gav det

dig energi, mental energi – ja livsenergi, subtil energi, en energi synbarligen från ingenstans – energi från *det osynliga*.

Agajan reste sig och gick vidare. Snart fick han syn på en sal där vita, eteriska hängen fladdrade; han tänkte att detta måste vara den omtalade Sløjornas sal. Han genomskred salen, passerade slöja efter slöja och var snart invärvd liksom i ett töcken. Han kände sig yr, allt var vitt för hans blick, men innan han höll på att tappa sansen kom han ut i en skog där en sadlad häst stod och väntade på honom.

– En häst? sa han för sig själv. En grå häst med svart man, det var en stilig en. Jag drar väl åstad och bestiger den.

Sagt och gjort; han steg i sadeln och såg åt det håll han kommit. Han skymtade en spolformad öppning kantad av gnistor, ett grått töcken med blixtrande vit inramning. Det hade en viss likhet med ett moderssköte – som om han passerat från ett element till ett annat, som om han fötts på nytt!

Han hade passerat från Erindaran och Fullkomlighetens palats till denna, inte mindre gåtfulla värld kallad Deukalion, De sju världarna. Innan han visste ordet av hade porten slutits och försvunnit utan ett spår.

Men han fortsatte att tänka på Erindaran, Paradiset. Rhadamantys hade sagt att den ultimata andliga färgen var vitt och detta fick man bekräftat här, ett vitt palats med vit gudinna, och till råga på allt en karta på skinande vita ark. Ett vitt paradis, ett Ljusets rike – och som förutsagt skulle han komma att bese både Ljusets och Mörkrets rike, både Helvete och Paradis; en skön kontrast om inte annat.

Agajan övergick till att konsultera sin nya karta. På det första bladet fanns ett kryss med texten "du befinner dig här", samt utritad en väg som ledde mot porten till nästa värld. Den låg inte så långt bort. Så det var väl bara att rida dit då tänkte han, satte hälarne i flankerna och red iväg längs en stig genom en yppig skog. Man hörde skrin av gåtfulla djur, man såg märkliga fåglar med blå, grön och röd fjäderdräkt, och man såg galna, manshöga blommor som sände ut berusande dofter.

I sakta skritt red han stigen fram, himlen var oändligt blå, solen värmdde och han mådde som en prins. Omsider kom han till en dalgång, där på en passhöjd han siktade porten till nästa värld, den nästa av Deukalions sju världar. Han red uppför höjden och stod snart inför ett verk av två pelare och en överliggare med snidade drakhuvuden i ändarna. Själva portöppningen var fullkomligt vit, som dimma.

Plötsligt dök en bevingad demon ner ur skyarna. Den stannade för att sväva framför porten.

– Du måste bekämpa mig om du vill igenom! sa demonen. Den hade grön hud, vingar med fjäll i rött och svart, ett knotigt huvud med två små horn, elaka silvriga ögon och ett gap med vassa hörntänder. I vingarnas framkant hade den klor.

– Gärna det, sa Agajan, steg av, drog sitt svärd och approcherade demonen. Han högg ut men denne vek undan, vilket var lätt eftersom den kunde flyga.

– Ta mig om du kan! sa demonen, flög upp och dök ner mot den förstummade Agajan, som höll damaskenersvärdet *en garde* för att skydda sig. Demonen svepte ner och högg efter honom med kloförsedda fingrar, men hjälten sidsteppade och klarade sig från sår.

Demonen steg upp i skyn och dök ånyo, och vid nästa kontakt lyckades den riva Agajan på armen så att blodet rann.

– Du slåss dåligt, främling! skrek demonen.

– Jaså, det säger du, sa Agajan. I själva verket hade demonen rätt, striden gick Agajan emot. Han visste inte hur han skulle besegra det lilla fanstyget.

Demonen stod still uppe i luften och påbörjade en ny dykning. Då kom Agajan på hur han skulle besegra den.

Monstret dök med bakåttillda vingar. Agajan stod åter *en garde* med svärdet – men när demonen var som närmast och försökte klösa honom, samtidigt som den höll undan för svärdet, gjorde Agajan sitt drag: han slet fram hirschfångaren och högg det i demonens arm. Detta var som ni minns Agajans lilla plusvapen sedan helvetesfärden, ännu ett blankvapen förutom damaskenersvärdet. Det hade tjänat honom väl även under det idalliska fälttåget.

Demonen skrek och tappade flygförmågan eftersom armen bar upp vingen. Den störtade och Agajan rusade efter, vände den gröna varelsen på rygg och högg svärdet i hjärtrakten.

– Det var det det! sa Agajan, torkade blodet av svärdet mot marken och stack det i skidan. Han inspekterade även sin hirschfångare, torkade av bladet mot byxbenet, stack det i dess balja, gick till hästen, rotade i en saldelväska, fann några linnetrasor och förband sitt sår. Så steg han i sadeln och red mot porten.

Han hejdade sig vid tröskeln, såg in i öppningens vita flimmer och sträckte ut handen mot dimman. Så andades han ut, sa "det finns bara här och nu", andades in, smackade igång hästen och begav sig in i det okända. Känslan när han passerade genom porten var obeskrivlig; han befann sig liksom bortom tid och rum, bortom gott och ont, i ett evigt nu och ett oändligt här, allt på samma gång – och allt i ett och ett i allt.

- - -

Agajan passerade genom porten, gick från en värld till en annan, och det första han såg i nästa värld var en förstenad skog: gamla, förvridna träd som förvandlats till hårdaste mineral. Märkligt, tänkte han och genomred den bisarra formationen; skuggorna föll döda och hårda, ingen vind blåste. Klappret från den grå hästens hovar ekade mellan stammarna.

Detta var allt en fascinerande stenskog tänkte han, men jag är inte här för att bese kuriositeter, jag måste vidare till nästa port. Han konsulterade sin karta, red ut ur skogen och korsade en öken.

Vad det led såg han mitt på en slätt nästa portal. När han kom närmare såg han att den var byggd av block av rödbrun sandsten, och bredvid porten satt en man i kåpa och hätta.

– Var hälsad, väktare, sa Agajan.

– Var hälsad, främling, sa portenären, fällde ner sin hätta och blottade ett rynkigt ansikte med visa ögon.

– Vad är provet? sa Agajan. Vad är kravet för att passera porten?

– Du ska lösa en gåta, sa mannen, alltjämt sittande.

– Låt höra.

– Vad är det som går på fyra ben på morgonen, två ben på dagen och tre ben på kvällen?

Agajan funderade, och han funderade, och så! kom han på det.

– Enkelt, sa han, det är människan. Som spädbarn kryper hon på alla fyra, som vuxen går hon på två ben, och som gammal går hon stödd med käpp.

– Gratulerar, sa väktaren, du kan passera.

Agajan ryckte i tyglarna och passerade porten som förde honom till nästa värld.

Under passagen upplevde han samma känsla som i den första porten, en överjordisk känsla bortom tid och rum.

- - -

I nästa värld stötte han på märkliga puttefnaskar, tumslånga kaippare som bodde i en stövel, försedd med fönstersmygar och balkonger och en snidad port. Agajan böjde sig ner och påkallade småttingarnas uppmärksamhet; de kom ut på sina balkonger men de bara tjattrade och snattrade, ja de fjantade sig som barn. Han frågade dem var nästa port fanns. En gammelsmåtting kom då fram, upphov sin stämma och sa:

– Porten du söker finns i denna skog. Rid bara vidare längs stigen så finner du den, efter att ha passerat ett stort stenblock, ett ihåligt träd och en glänta full med blomster.

– Man tackar, sa Agajan, prisade gnyttan för deras vackra stubbe, sa farvädel och gav dem ett guldmynt – vilket var mycket guld för dem, så små som de var – och red vidare genom den susande skogen. Han passerade i tur och ordning stenblocket, det gamla trädet och blomsterängen, och strax såg han porten bland knotiga, gamla träd, en stenport övervuxen med mossa och lavar, en port ledande till ett skinande vitt Intet. Den var som omväxling obehövad.

– Sådan tur jag har, sa Agajan för sig själv. Å andra sidan är det sagt att tur har i längden bara den skicklige...

Agajan smackade på sin springare och red in portens icke-vara, upplevde bisarra känslor, och kom i nästa ögonblick ut på en öppen lägda, bevuxen med frodigt, grönt gräs. Agajan tänkte att det kanske varit onödigt att fråga småttingarna om vägen, han hade ju kartan, men man är väl sällskaplig av sig.

På fältet möttes han av åsynen av en fet man i silverne kappa, guldspira i handen och guldkrona på huvudet.

– Herre, sa Agajan och bugade sig där han satt i sadeln.

– Min son, sa mannen.

– Agajan, till er tjänst.

– Jag är Gosasion, rikedomens kung, sa den fete. Du är Agajan, visad hit av Zoes, eller hur?

– Ja.

– Jag har fått i uppdrag av henne att ge dig lite skaffning. Bjuda på en måltid, helt enkelt.

Agajan satt av och leddes av den fete till en lund, en lund av susande lindar under den skira himlen. Bland träden stod ett dukat bord, där de satte sig. Både bord och stolar var av blankslipad sten, polerad röd granit; stolarna hade för sin del både ryggstöd och armstöd och var en fröjd att sitta i. Agajan sa:

– Det ser gott ut det här.

– Det är ingenting mot för hur det smakar! sa kungen, tog av sig kronan, la ifrån sig spiran och högg in på en bit välgrillat, fettdrypande kött. Man njöt av denna stek, av saftiga brödlever och av vit ost, allt nersköljt med mjöd ur guldbeslagna dryckeshorn.

När man ätit färdigt sa Agajan:

– Så du känner Zoes?

– Ja.

– Är du någon slags gudom själv?

– Det kan man säga. Ett slags halvgud, en deva.

– Kommer från Erindaran?

– Det stämmer.

– Lever i salighet i evighet?

– Ja.

– Härligt, va?

– Hmm, jag måste säga att det är lite tråkigt. Eller rättare sagt: ibland kan man drabbas av viss melankoli, men det brukar gå över. Men vi avundas ibland er människor, ni som lever i ständigt tvivel och måste träffa val. Till oss kommer ju stekta sparvar rätt i munnen – som nu.

– Jag förstår.

– Som devas intresserar vi oss för människornas värld, fortsatte den fete. Men vi får inte bli *för* intresserade säger Den store anden, själve högste guden, den gudomlige gudomen; vi får inte bli fixerade vid Rokkana för då går vi ju ner oss i begär, timligheter och annat elände. Vi måste hålla oss ovanför allt sådant, sväva i en tidlös eter och sjunga Den store andens lov. Och det gör vi förvisso med glädje.

– Men vad *är* det med detta Erindaran som är så egendomligt? sporde Agajan och drack lite mjöd.

– Har du inte varit där själv?

– Jo, men det var som en dröm, det kändes inte riktigt verkligt.

– Men det *är* verkligt, förstår du. Erindaran är den sanna verkligheten, medan ditt Rokkana är en något grov avbild. I Erindaran flödar källor av kärlek, sanning och rätt. Där råder *det sanna varat*; där finns trädgårdar med förtrollade blommor, rogivande bäckar och speglade dammar, där finns lysande tempel och palats där friden härskar. Ja, ord kan inte beskriva detta rike utan like! Där finns en *glädje* i tillvaron, en glädje som även spiller ner till Rokkana och till dess parallellvärld, detta Deukalion.

"Glädjen", tänkte Agajan, där var den igen; Zoes nämnde den också. Han drack upp slatten ur sitt horn och sa:

– Så fascinerande att höra en deva tala, det hör inte till min vanliga vardag.

– Men *nu* är det det, tydligen. Du kom ju till Erindaran via regnbågen, va? Och träffade Zoes? Och gavs en karta till Deukalion där du träffat mig. Det är inte precis den vanliga vardagen för en människa.

– Nej, du har rätt.

– Du har sett en del fantastiska saker på din väg, sa Gosasion, men det är bara början.

Allt, säger jag, *allt som är fantastiskt rusar emot dig!*

Agajan begrundade detta.

– Men det är dags för dig att rida vidare, sa den fete. Vet du vägen till nästa port?

– Ja, sa Agajan, jag har kartan här.

– Då kan jag bara önska dig lycka till.

– Tack.

– Väl bekomme. Och farväl.

– Farväl, farvädel, faderväl! sa Agajan.

Kungen tog på sig sin krona, plockade upp spiran, reste sig och skred bort över ängen mot ett lummigt skogsbryn, där han försvann med sin silverkappa, sin guldspira och sin guldkrona. Agajan åter tog fram kartan, kollade rätt blad, rullade ihop det hela och red iväg längs en väg av basalt. Hästens järnskor klappade mot de grönsvarta stenarna.

18. Märkliga möten

Agajan följde basaltvägen ett bra tag, red under flyende himlar tills han kom till en stad av korsvirkeshus. Där frågade han om vägen till nästa port, och fick svaret att gå ut i de snöiga Utmarkerna tills Soliga gläntan nåddes. Där skulle han Grävlingen finna.

Agajan noterade namnet ”Grävling”, sålde hästen och köpte snöskor plus en päls av snöleopard med matchande mössa. Till det en ränsel att bära viktiga saker i. Glad i hågen traskade han iväg från staden, destination Utmarkerna. Han tänkte att här spankulerar jag *ensam* igen, lite trist; ständigt detta ältande kring var en bundsförvant må finnas, en vän på vägen! Visserligen möter jag ju Tjipp ibland – men denna fågel är mer en tillfällig följeslagare, den kan ju flyga och fara när den vill. Kanske är den omtalade Grävlingen min vän, kanske är det själve Ringo Grävling jag ska möta!

Det blev snart kallare, snö föll och täckte marken, himlen välvde sig blek och träden stod kala. Han gick längs vägen eller vad han trodde var vägen och snart hade han tappat orienteringen, men följande sin intuition stapplade han vidare, pulsade genom snön både länge och väl. Tiden förlorade sin innebörd och han gick som i trans, följde bara sin egen maning "vidare, vidare, vidare"...

Han pulsade på länge och väl. När han var som mest omtöcknad föll han genom ett rökhål och landade i eldstaden hos några skäggiga vättar; de påminde om Fenring och Hjörung i Gammtratten, men dessa hade ju varit dvärgar och rätt lätta att förstå sig på, medan dessa deukaliska vättar var av annat virke, gåtfulla typer som talade ett helt främmande språk. Dessutom var de bara dryga alnen lång; de var klädda i näver och uroxfällar, långhårig päls som släpade i marken.

Främmande typer var de, dessa vättar – men de förstod i vart fall att Agajan var i behov av mat och dryck och lät honom tina upp sig en smula. Han fick spendera natten i en säng med björnfällar, så att han nästa dag kunde fortsätta sin vandring som om inget hade hänt.

Marschen genom de snöiga Utmarkerna fortsatte. Omsider började snön dra sig undan, fåglalåt hördes och solen värmdes från en vänligt blå himmel. Rätt vad det var släntrade Agajan in en glänta där solen flödade synnerligen rikt. Han tog av sig pälsen, satte sig ner, blundade, lapade sol och tänkte: detta måste vara Soliga gläntan, platsen där Grävlingen skulle finnas. Där Agajan satt var han fri från päls och pälsmössa och kunde åter skådas i de plagg han alltid bar: grön tunika, remskor med benlindor, gula brokor och blå mantel. Samt damaskenersvärd och hirschfångare i varsitt gehäng.

– Agajan, förmodar jag? sa plötsligt en röst.

Agajan slog upp ögonen och sa:

– Densamme.

– Självs är jag Ringo Grävling.

– Ja, ser man på! Vi träffades ju häromnyssens!

Det *var* den långnäste fyren han träffat under det sjunde uppdraget, mannen i tornet. Agajan berättade om striden mot Tvädel och dess lyckliga utgång, och berättade sedan om detta tolfte och sista uppdrag han hade att utföra.

Grävlingen var som förr klädd i röd tunika, randig luva och rutiga brokor. Han sa:

– Det blev som jag sa där i tornet: "Möt mig i nästa värld, men kom i tid!" Och du kom i tid.

– Ja..., sa Agajan, glad att denna gamla gåta fått sitt svar, även om han inte försökt passa någon tid: han hade bara gått hit för att stegen ledde honom hit, mer eller mindre.

– Följ mig, sa den andre.

Agajan tog ränseln på ryggen och följde den andre bort i skogens djup. Rätt vad det var befann man sig i en glänta omgiven av björkar och granar. I mitten av gläntan stod en stolpbod. Via en stege klättrade man upp till loftgången, Grävlingen öppnade en dörr och snart satt man på träbänkar med fårfällar i sken av tjärbloss. På bordet stod öl i tennstop och ett träfat med kumminkakor och sovel.

– Jag ska finna Braureon, Guldhornet. Hur gör jag det? sporde Agajan, skar en skiva sjudet späck och la på en kaka.

– Övernatta här, sa Ringo. I morgon ska du få låna en pilbåge och ge dig ut att jaga.

– Förlåt, men...

– Detta är vägen, det är allt jag kan säga.

Agajan tog en tugga och förundrades över den gåtfulle mannen. Hur kunde denne ena stunden vistats i Rokkana, och den andra här i Deukalion? Han tog mod till sig och frågade. Grävlingen såg spjuveraktigt på honom, drack en klunk öl och sa:

– Det är mycket enkelt. Jag är en Vägvisare, en transcendental figur. Med viljekraft kan jag förflytta mig från den ena världen till den andra, oberoende av portar.

– Vad säger du...?

– Jag kan konsten, helt enkelt. Tidigt lärde jag mig att läsa tecken i naturen, tecken på att där fanns portar till andra världar. Det kunde vara ihåliga träd, dimbankar och märkliga sjöar. Jag lärde mig vägen till dessa parallella världar redan som barn, och efter några års dimensionsresor märkte jag att jag inte ens behövde portar för det hela. Det räckte med att jag *tänkte* på den plats jag ville till – och så befann jag mig plötsligt där.

Det må jag säga, tänkte Agajan, ungefär som jag tog mig till månen: med en trollformel och viljekraft. Han åt upp sin kaka och tog en bit skinka. Här fanns förvisso fler gåtor att reda ut, men det fick anstå till någon annan gång, för denne Grävling hade man ju en tendens att träffa på lite här och var.

– Vad tycker du själv om att resa mellan dimensionerna? frågade den andre.

– Jag? sa Agajan. Han höjde tennstopet till sina läppar och drack av det mörka ölet. Ja, vad skulle han svara? Så drog han sig till minnes känslan vid passerandet av den första porten och sa:

– Det är en märklig känsla, som att befinna sig bortom tid och rum, bortom gott och ont. I ett evigt nu och ett oändligt här, allt om vartannat.

– Där ser man, sa Grävlingen, men med tiden vänjer du dig. Vänta bara tills du kommer till Avgrunden.

– "Avgrunden"? sa Agajan och satte ölet i halsen.

Grävlingen nickade och sa.

– Ju djupare du tittar ner i denna Avgrund, desto djupare tittar den ner i dig.

Agajan begrundade detta, mer blev inte sagt i ämnet. Tystnaden sänkte sig över vistet. Utanför hörde man en ugglas höra. Man avslutade måltiden och sedan vidtog piprökning; den andre karvade tobak från en kaka och stoppade i sitt sjöskumshuvud. Agajan lät sig bjudas av denna märkliga tobak som var mild och söt. Själv hade Agajan som ni minns en porslinspipa med silverlock, och där han satt med snuggan i hand tyckte han sig plötsligt ha upplevat detta förut, detta att sitta i en stuga med en vis man och dryfta djupsinnigheter, allt medan tobaken brann i piporna.

Man hade förvisso rökt i Grävlingens torn under första mötet, men det var inte det som nu föll Agajan i sinnet – nej, det var mötet med Maxen vid Hålogaberget han mindes, under fjärde uppdraget. Men han kom också att tänka på Eofor och Farian, och inte minst Hyder Pao som han talat med inför nästan varje uppdrag; allesammans var visa män som lärt honom ett och annat. Den siste hade i och för sig sagt att han, Pao, inte var vis, att allt han visste var att han ingenting visste – men å andra sidan hade ju denne Pao gett honom ovärderliga tips på vägen, sagt var han skulle hitta skatter och gett honom magiska vapen, så nog var han en märklig man alltid, trollkunnig och dann...

Agajan och Grävlingen rökte upp sina stopp. Därefter visades Agajan till ett loft med färfällor; han la sig genast ner för att sova den rättfärdiges sömn. Nästa morgon bjöds det bröd, korn och kokta ägg, varefter Agajan fick låna en pilbåge och koger med pilar, han skulle som Grävlingen sagt ut och jaga. Så gick man gick ut ur vistet och bort till ett stall av flätade grenar, från vilken Grävlingen ledde en grann, svart häst med vit bläs och vita markeringar på benen.

När hästen sadlats sa Grävlingen:

– Här, tag denna rännare.

– Men det är alltför vänligt.

– Nej då, det står skrivet att du ska ha den. Finn dig i ditt öde!

– Jag får väl göra det, sa Agajan. Tackar ödmjukast.

Grävlingen bugade. Så kom Agajan att tänka på en sak:

– Du som tycks veta både det ena och det andra: vad kommer att hända på min väg i detta Deukalion?

– Det kan jag inte svara på, sa den andre. Men du kommer att möta märkliga varelser, och kanske även en kär vän...

– Hm..., sa Agajan, mer konfunderad än någonsin. Han vågade inte fråga mer för risken att bli än mer förvirrad.

– Men seså, ut och jaga nu! utbrast Grävlingen. Det är vägen!

Agajan gick fram till hästen, öppnade sin ränsel, la över sina tillhörigheter i de bruna, pälsklädda sadelväskorna, klev i sadeln, vinkade till sin värd och skrittade iväg. Väl ute i markerna fick han se tre gestalter stående på en kulle, inte så nära att han kunde urskilja deras anletsdrag, men de verkade betrakta honom där han red. De tre var alla likadant klädda i rödgyllene kaftaner och allmogeblå toppluvor, men de var olika varandra rent somatiskt: en av figurerna var kort och tjock, en lång och smal och en skäggig.

Agajan fick ett vagt illavarslande intryck av de tre. Men som den handlingens man han var ryckte han blott på axlarna och red vidare, han skulle ju ut och jaga. Vad det led lyckades han spåra upp en hjort med gyllene horn och röda klövar, ett riktigt högdjur; detta måste vara mitt villebråd tänkte vår hjälte. Han fick håll på hjorten mellan träden i en lövskog och skulle just till att lägga an en pil; då fick den se honom och sprang iväg. Men Agajan var inte den som gav tappt utan red efter.

Han red in i en snårskog, duckade för grenarna men måste snart sitta av. Ledande hästen approcherade han en glänta. Där såg han villebrådet åter.

Han la an pilen mot bågsträngen och skulle just till att skjuta då hjorten åter ryckte till och sprang iväg. Agajan svor tyst för sig själv, ledde hästen ut på gläntan, slängde pilbågen på ryggen, steg i sadeln och jagade efter hjorten, ledd av blänket från dess guldhorn.

Han red mot en skogsgip, det vill säga en *skogsvik*, motsatsen till skogsudde. Han tog in på en stig, galopperade iväg och tyckte sig skymta djuret framför sig. Den var snabb, så här gällde det att sätta hälar i flankerna.

– Hoppla, Hobo! skrek han åt sin häst.

Skogen tog slut och man kom ut på en äng, invärd i dimma. Väl igenom dimbältet fanns hjorten ingenstans att se. Istället fick han vid foten av ett berg se en grotta som fängade hans intresse. Han red fram mot den, red in och fann sig snart vara i en sal, ett bergrum med jämnt golv och skrovliga väggar. I taket ovanför ett bord hängde en gyllene gryta i några kedjor.

Den skulle vara skön att äga, tänkte han och ställde sig i stigbyglarna. Greppandes grytan skedde något märkligt: en blixtnljungade, allt blev vitt och grottan försvann. Omedvetet förstod han att detta var porten till nästa värld.

- - -

I nästa ögonblick fann han sig ridande längs en stig i en mörk, fuktdrypande skog under en grå himmel. Han satt på samma svarta häst som sist. Portpassagen hade knappt känts. Men han hade slutat förvånas ty detta var Deukalion, det osannolika landet där allt kunde hända, där dimensionsresor var legio. "Allt som är fantasiskt rusar emot dig" som den fete guden sagt.

Agajan drog sig till mindes detta; han hade blivit en resenär mellan dimensionerna, en släntrare genom de sju världarna, en luffare i tid och rum, en smärre Ringo Grävling vad det verkade. Som han red fram där tog han fram sitt svärd ur gehänget för att få något att relatera till. Nog var det hans gamla huggare alltid: mellankaveln med inläggningar av elfenben, förgylld parerstång och röd rubin som svärsknapp – och på själva klingan det omväxlande mönstret i grått och stålblått, damaskerade slingor anbragta av en konstförfaren smed i det fjärran Isaurien.

Svärdet stacks i skidan.

Vår hjälte red fram i den mulna dagern och hörde oknytt skrika i skogens djup. Han rös ofrivilligt, och han blev inte gladare av att se hur stigen plötsligt ledde ner i en djup och smal klyfta. Där nere mötte han en grå gast, en suddig figur, ett spöke rent ut sagt, en diffus människa med numinösa övertoner.

– Jag far med vindarna och ylar i natten, sa gästen. Sitter och blickar ut över öde nejder, dansar med älvor, skrämmer kvinnor och barn – och dig.

– Nej, sa Agajan, det var hästen du skrämde.

Spöket var gråskimrande, undvikande och svårgripbart. Det påminde om den Hugeleik han träffat på Storöga, spököversten han stridit för. Men *hade* detta nya väsen, detta deukaliska spöke skrämt honom? Nåja, tänkte Agajan, det var väl inte värre än demonen vid första porten, Fan själv, Tvädel, monstret vid Kalydon och kattfan och annat han stött på under sina tolv uppdrag...

– Jaså, du blev inte skrämmd? sa spöket. Men ta dig i akt, ty den som umgås för länge med spöken måste till slut slå följe med dem. Bli en skugga bland skuggor.

– Bäst att vi skiljs åt då.

– Det är upp till dig. Jag kunde annars berätta för dig om spökritter, ta dig med till Skymningslandet och låta dig rida med dimmorna i evigheters evighet.

– Tack, jag har redan varit i Helvetet, det får räcka, sa Agajan. Spöket nickade och såg på honom med gåtfull blick.

Men hur skulle Agajan komma vidare till nästa värld? Kartans fyra blad var avverkade så denna var inte längre till någon hjälp. På hans fråga svarade spöket att han skulle uppsöka *Tremänningarna* på Tallarnas ö, varefter han helt sonika tonade bort, uppslukades av intet. Agajan åter tackade för rådet och red vidare. Efter en bit upphörde klyftan och han kom ut i sedvanlig skogsterräng igen.

Vad det led hördes vågbrus över nejden, blå vidder skymtade mellan trädstammarna. Han följde en sandstrand och blickade ut över vidden med sina skumkrönta vågor. Snart fick han syn på en ö, en holme som var en tallbevuxen höjd. Detta måste vara den omtalade Tallarnas ö tänkte han, den som gästen nämnt.

När han kom närmare såg han att det i själva verket var en halvö, en knabbe förbunden med land via en landremsa. På stranden kunde han skåda tre man i mantlar som fladdrade för vinden, de omtalade Tremänningarna. Agajan höll in och såg att alla tre

var klädda i guldkaftan och blågrå luvor, så han tänkte: detta torde vara samma märkliga sällskap jag skymtade i den förra världen innan hjortjakten! Månne vad de kan förtälja mig?

Vår blonde äventyrare rädes de tre en smula. Men han visade det inte, utan satt av och gick över landremsan ut till dem. Han nådde fram, stannade och såg på molnen i skyn, moln på moln utan att någon blå himmel skymtade.

– Vad önskas, sa de tre unisont.

– Jag vill veta vilka ni är, sa Agajan.

– Vi är Tremänningarna, sa den skäggige i mitten; han var en kraftig, muskulös typ.

– Vad innebär då det? sa Agajan.

– Vi är släkt, vi är av samma blod, våra fäder är kusiner. Vi är en för alla och alla för en. Vi är Tremänningarna.

– Tack, sa Agajan, det förklarar ju saken. Själv är jag Agajan, Davajans son. Jag undrar, stod ni möjligen på en ås i en annan av Deukalions världar och såg på mig då jag kom ridande där?

– Ja, sa den minste av de tre, en något fet man, det var vi. Det var ödet som ställt oss där, liksom här, i din väg. Om du undrar så heter jag Mazoo, mannen med skägg heter Klaxon och den långa heter Lidskalf.

– Angenämt.

– Ödet är outgrundligt, sa Mazoo.

– Men om så är, sa Agajan, har ni då något att ge mig, något att säga mig?

– Förvisso, sa Lidskalf, den långa och smale med litet huvud. Vi är vägvisare.

Vinden blåste, vågorna svallade mot stranden. Himlens grå lägrade över nejden, verkade suga livskraften ur en. Agajan sporde:

– Var ligger nästa port?

– Fråga brummeldjuret i Dresselskogen, sa Mazoo.

– "Brummeldjuret i Dresselskogen", upprepade Agajan. Hur hittar jag dit?

– Rid längs stranden en bit och ta av inåt land längs en å, sa Klaxon.

– Hur lång väg är det?

– Kanske vid pass en timmes ritt, sa Lidskalf.

– Gott. Så då skiljs vi då?

– Ja, sa Mazoo. Men vi kanske möts igen.

Agajan funderade över det sista; det tycktes ligga ett dolt hot i det. Som vanligt slog han det ur hågen, tackade de tre och gick tillbaka till fastlandet. Väl där tog han sin häst och red iväg längs stranden, tog av vid ån och följde dess flöde som omsider förde honom in i en lummig skog. Den lövtäckta marken skuggades av stora ekar, lönnar och kastanjer. Vinden drog genom deras lövverk. Man hörde även ett annat ljud, ett suckande ljud. Agajan höll in sin häst och frågade sig: Vad är detta: är det *tunga suckar*, eller *en tunga som suckar*? Är det brummeldjurets suckande tunga?

Han hörde ljudet igen, styrde kosan mot det och fick snart se ett fyrfotadjur i gul päls komma rumlande över lövmattan. Djuret hade ett mänskligt ansikte. Det såg sorgset ut.

– Var hälsad, sa Agajan och stannade till. Är ni brummeldjuret?

Djuret suckade och sa "ja".

– Är det din tunga som suckar, eller är det bara tunga suckar?

– Tungan suckar, snarare.

– Är du ledsen för något?

– Ja.

– Vad då?

– Jag bara är det. Det är min natur, min läggning.

– Jag förstår. Men om det är någon tröst för dig kan jag meddela att det finns en glädje.

– Det var ju visa ord, sa djuret.

Tystnad. Lövprassel.

– Nu vill jag göra dig en fråga, sa Agajan. Hur kommer man till nästa port i denna värld?

Brummeln var med på noterna och sa:

– Rid längs vägen här som leder till staden Kreon. Därifrån ska du färdas över havet till ett nytt land, och där kanske du finner vad du söker. Färdas utan fruktan över hav och land och du ska bli lyckosam i ditt sökande, vad än du söker efter. Vad söker du?

– Jag söker Guldhornet, Braureon.

– Jag förstår. Lycka till då, främling.

– Tack, ärade brummeldjur. Men var inte ledsen. Det finns en glädje, den finns inom dig.

Agajan förvånade sig själv: "glädjen finns inom en"; vem hade sagt det? Zoes? Eller Gosasion? Eller kom han på det själv?

– Jaså? sa djuret. Då ska jag kanske söka denna glädje.

– Gör det.

Man skildes åt under ömsesidiga hedersbetygelser.

19. En kär vän

Agajan red vidare och kom ut på en slätt, kände salta brisar. Han kunde vad det led skåda en stad intill havet: Kreon.

Han red fram till stadsporten, flydde vakten ett guldmynt och fick öppnat för sig. Sedan hästen lämnats i ett stall styrdes vägen ner till hamnen där han tog in på ett gästgiveri. Han installerade sig och gick sedan ner på stan för ett skrovsmål. På väg tillbaka fick han se en lång, mager, flintskallig typ som stod och blickade upp mot en fasad.

– Oy, hallå min bäste herre! sa Agajan. Vad gör du?

– Jag? sa mannen, iförd fustanella, brokor och snibbskor. Jag betraktar arkitektur.

Kreon är en guldgruva för detta. Förresten, Bobagian var namnet.

– Agajan, sa Agajan och sträckte fram sin hand. Nå, vad sa du? Kreon är ett arkitekturens eldorado?

– Ackurat, titta bara på det här huset, sa mannen och pekade på ett hus: trappstegsgavel, obelisker på de nedersta stegen, akroterier på de nästa och statyer på de då nästa, och rikt utsirad port med imiterat bladverk, kartuscher och maskaroner. Är det inte vackert, så säg?

– Jo...

– Så är det i hela Kreon, sa Bobagian, man kan beundra husens detaljer. Man kan bland annat beundra olika *takformer*: sadeltak, säteritak, tälttak och brutna tak. Och man kan se gördelgesimser, kappgesimser, kransgesimser – och, inte minst, *förkroppade gesimser*! Och man kan se trekantiga fönstergavlar, segmentformade fönstergavlar, och fasader med omväxlande segment- och trekantiga fönstergavlar – och man kan se rundbågefönster, spetsbågefönster, lansettfönster, parvisa lansettfönster, panoramafönster, rosettfönster, oxögonfönster och blyinfattade fönster.

– Allt detta och mycket mera kan man se, fortsatte mannen där han stod i den soliga gränden. Man kan se huskroppar med höga, framskjutna flyglar, så kallade *risaliter*, och man kan se huskroppar som är basilikor, rotundor och långhus, och man kan se uppåtsträvande hus likaväl som horisontella, avlånga likaväl som hoptryckta. Det finns hus med portiker, gallerier, förgårdar och innergårdar, och hus med tinnar och torn, burspråk, terrasser, entresoler, mezzaniner, fritrappor och skulpturnischer, ej att förglömma relieffriser och kolossalordnade pilastrar.

– Vad är "kolossalordnade pilastrar"? insköt Agajan.

– Det är pilastrar som räcker över mer än en våning.

– Vad är "pilastrar" då?

– En pilaster är en pelare infogad i en vägg. En halvpelare, om man så vill.

– Jag förstår.

– Men jag kan tala länge till om Kreons under, fortsatte Bobagian. Ta bara *interiörerna!* I Kreons rum finns det både takmålningar, bemålade väggfält och löst hängande målningar – och det finns rum med dyrbara, snidade paneler av ädelträ och rum med brokader, tapeter och vävda dukar – och det finns stoppade möbler och snidade stolar, öppna spisar med stenhuggeriarbeten och trappor av marmor kantade av väggfält med rocailler, voluter och meandrar. Det finns mycket!

– Onekligen! sa Agajan.

– Kreon har en synnerligen läcker stadsbild, det har strålande vyer, och det har slingrande gator som slutar vid öppna platser med palats i fonden, bemålade i aprikos och jadegrönt. Och det finns villor som följer slutningen likt terrasser, det finns höga hus med spänger emellan sig vid de högre etagera, och det finns långa boulevarder som förlorar sig i lointänernas dis.

En svagdricksförsäljare kom förbi. Ur en behållare på ryggen tappade han upp två glas; Agajan betalade för dem och gav det ena till Bobagian. De två satte sig på en höbal och avnjöt drycken. Sedan frågade Agajan sin frände:

– Du beundrar denna stad och dess byggnader, har jag märkt...

– *Att* jag gör, sa den andre. Jag vandrar förundrad längs gatorna, låter blicken svepa upp mot fasaderna och fastnar för detaljer, som voluter, ankarslutar av smidesjärn och burspråk. Det kan även vara helt banala saker som en hörnbalkong, snyggt tegel på ett tak eller färgen på en fasad, gjuten till guld i solnedgångens strålar.

Agajan drack upp sin dricka och tänkte att det var en roande bekantskap detta – och lärorik. En sannskyldig exposé i arkitekturens värld. Men nu måste jag nog vidare, jag måste vila mig inför kommande strapatser...

– Som du sa, insköt Agajan, det finns mycket! Men jag får tacka dig för denna exposé, för nu måste jag kila vidare.

– Jaså? Jag kunde annars tala i timmar om former och färger i husens värld.

– Jag tackar ödmjukast. Men nu måste jag iväg. Farvädel!

Bobagian gav med sig, tackade för drickan, bugade och såg Agajan gå iväg i gränden. Agajan åter gick till sitt gästgiveri där han sov över, och nästa dag var det upp och iväg ty han skulle ju vidare till det nya landet som brummeldjuret tipsat honom om. Han tog hyra på en kravell och seglade över det brusande havet. Man skådade efter några dagar en ny kust där Agajan roddes i land med sin häst. Full av förväntan begav sig vår hjälte vidare i det nya landet.

Ridande genom en skog i detta nya land skedde emellertid något oväntat, eller kanske väntat med deukaliska mått: Agajan överfölls av ett monster i lädertröja med varghuvud, på vilket bars en järnhuva. Monstret röt och svingade sin hillebard mot honom; Agajan backade, tänkte att här måste man balansera koncentration med avslappning. Han hoppade av sin häst och ropade:

– Du får mig inte utan strid!

Monstret högg med hillebardens bila, men Agajan sidsteppade och bilan fastande i ett träd. Monstret åter slet loss bilen och beredde sig på nästa drag för nu hade Agajan initiativet; denne greppade sitt svärd, tog sats, bedömde den andres eventuella motåtgärder och rusade an.

Det här är en så kallad *turon*, tänkte Agajan, det visste han, det hade han en gång hört av en vis man i Isaurien. Och nu höll turonen upp sin hillebard som skydd – men Agajans svärd kom med sådan kraft att det skar av den, mitt på, och det fanns ännu kraft kvar i hugget; svärdet träffade turonen på halsen och skar igenom denna med muskler och ben och allt. Turonen dekapiterades; dess huvud flög av och rullade över gräset med hjälmen fortfarande på. Men dess övriga kropp stod kvar med blodet sprutande ur halsen, tog några steg mot Agajan och lyfte händerna som för att strypa honom.

– Vad är detta, liket lever? ropade Agajan när varelsen sträckte fram sina stålbehandskade händer. Med svetten rinnande i pannan backade Agajan, och rätt vad det var halkade han på blodet som runnit ut på gräset. Där blev han liggande med turonen stående över sig, med strypgrepp om halsen.

Vad skulle han göra? Svärdet hade han tappat när han halkade. Han trevade istället efter sin hirschfångare – och han greppade fästet men fick inte ut vapnet, han låg helt enkelt fel till.

Den huvudlöse turonen var över honom, satt på honom och greppade hans hals med sina järnhänder. Agajan kväkte, tappade andan och ströps sakta. Det svartnade för honom.

Plötsligt trängde en spjutspets fram ur magen på turonen; ett bronsspjut hade genomborrat denne bakifrån. Kroppen blev kraftlös och strypgreppet slaknade. Agajan kom sig, kunde skaka av sig fienden och resa sig.

Det var ingen mindre än Atyescha som räddat honom. Hon bar en broderad mössa med platt kulle, röd kolt, ljusviolettera, skinnskodda brokor och kortskaftade ridstövlar.

– Så det var du..., sa Agajan.

– Ja, sa hans mörkhåriga, grönögda fränka. Synnerligen märkligt monster, en död som lever...

Hon syftade på turonen.

– Antingen var det magi, sa Agajan yrvaket. Eller så var det en brinnande lust att hämnas som besatt honom.

20. Mot nya världar

Agajan hade räddats till livet av Atyescha. Hon hade överraskande dykt upp i skogen där han stred mot turonen.

– Det var tur att du kom och frälste mig, sa Agajan. Men hur visste du att jag var här?

– Jag skådade i min spegeldamm och såg att du var i fara.

– Din spegeldamm?

– Ja, i min speglade damm i mitt Fagergrenar, där kan jag se vad som försiggår både här och där. Jag satt vid denna damm och sjöng när vi sågs första gången.

– Nu minns jag, sa Agajan. Så du drog åstad och färdades genom dimensionerna, och nådde rätt plats i Deukalion bara som så där?

– Lätt var det inte, men det gick.

– Jag är dig tusen tack skyldig.

– Det kan du nog gottgöra, sa Atyescha och besteg den apenkastade häst hon bringat med sig. Agajan åter satt upp på svarten, och tillsammans red de iväg genom skogen.

– Vad gör du egentligen här? frågade Atyescha.

– Jag letar efter ett horn, Guldhornet eller Braureon som det också heter. Det är mitt tolfte och sista uppdrag åt Bigelon, fursten jag tjänar som du minns.

Atyescha sporde Agajan hur de senaste uppdragen gått. Agajan berättade då om Tvädel, Rödfaxe, Fan själv, kampanjerna på Idallion och månstenen.

Som de red där och språkade gav skogen vika för en slätt. Snart fick de i fjärran syn på en stad med torn, palats och tempel. Tornen hade vimplar som fladdrade i vinden, palatsen skimrade av marmor och templen hade förgyllda takkupoler.

– Detta, sa Atyescha och höll in hästen, ser ut som en härlig stad. Som gjord för oss två.

– "En stad med stimmande krogar och glänsande gästabad", citerade Agajan,, med gult vin och dignande frukter, sång, dans och glädje"...

De red in i staden, Pontar vid namn. Väl där gick de till en prunkande trädgård och satte sig vid ett bord.

– Vackert ställe, va? sa Atyescha.

– Ja, sa Agajan. Och alla människor!

Vid andra bord satt människor iförda kulörta kläder och bisarra munderingar med band, rosetter, fjädrar och plymer. Agajan mindes Kreon men denna stad kanske var snäppet bättre, lite mer eterisk.

De beställde in mat, skaldjurspaté med gult vin.

– Har du saknat mig? sa Atyescha.

– Ja, sa Agajan mest för att vara artig, men på ett djupare plan hade han kanske gjort det. Och skulle möjligen Atyescha bli hans följeslagare på traden, hans vän på vägen? Grävlingen hade förvisso sagt att han komme att möta en kär vän!

Atyescha såg på honom, plockade upp ett salladsblad, stoppade det i munnen, tuggade, slickade sig om läpparna och torkade sig med en bomullsservett.

– Nog har jag tänkt på dig, sa Agajan. Men du då, har du tänkt på mig?

– Jo, det har jag... Jag ogillade när du måste ge dig av den där morgonen. Men -

– Men jag måste ju utföra mina uppdrag. Jag hade ju lovat det.

– Lovat? Kunde du inte bara strunta i det?

– Om du vore man skulle du förstå vad jag menar.

Mer blev inte sagt i ämnet just då.

När de ätit gick de ner till stranden av en sjö. De spankulerade över nejden med sitt solgass, sina lojt rullande vågor och sina pilträäd som fläktade i vinden. På andra sidan sjön såg man berg som förtonade i blått.

De försökte konversera lättsamt där de gick. Det var förvisso ett kärt återseende, men ännu var det som en vägg mellan dem, trots att Agajan ville ha en vän på vägen och allt det där. Kanske var det för att Atyescha var mer än en följeslagare...?

– Ska vi söka nattläger? sa Agajan.

– Ja, sa hans fränka.

De begav sig till ett palats, gick uppför en trappa och kom in i ett rum med ett bord i ädelträ, en säng under en sänghimmel och en öppen dörr som vette ut mot en balkong. En varm bris fläktade i sidenförhänget.

– Vart går du, frände? sa Atyescha. Du söker Braureon, Guldhornet sa du, men var förväntar du dig finna det?

– Någonstans bland alla dessa deukaliska världar. I den sista världen i en kammare som heter Georan.

– Får jag följa med?

– Jag vet inte...

– Varför då?

– Det är ett enmansuppdrag.

Något inom honom sa att det hela var farligt, att han borde skydda Atyescha från detta.

– Men jag räddade dig ju från turonen nyss, sa hon, kommer du ihåg det?

– Ja.

– Och du sa att du ville tacka mig, kommer du ihåg det?

– Ja.

– Då vill jag som belöning följa med dig till nästa port i denna värld – och bortom.

Agajan ryckte på axlarna, tänkte att som vitska har hon väl sett både det ena och det andra. Han såg Atyescha i ögonen och sa:

– Låt gå. Du ska få följa mig. Det ska bli ett nöje!
– Å, Agajan! sa Atyescha och föll i hans famn. Han kysste henne broderligt på pannan. Nu hade det kanske varit läge för en stormande, köttslig återförening tänkte han – men det kändes inte riktigt rätt, han var alltför mycket uppe i sitt uppdrag för att kunna ge sig hän. Därför gick de två till sitt nattläger och sov sida vid sida, som syskon.

Nästa dag frukosterade de på raphöna och vin.

– Du som är trollkona, sa Agajan, du vet kanske vilken väg vi ska ta?

– Ja, sa Atyescha. Vi beger oss i förstone till staden Diluvian. Jag vet vägen.

När de ätit red de ut ur staden och iväg över nejden. De färdades genom ett ljuvligt sommarlandskap med åar och sjöar, myrar och moar. Det knäppte i barken och susade i trädkronorna. En gök hördes gala.

– Var galer den? sa Agajan.

De stannade. Det hoade igen.

– I söder, sa Atyescha.

– "Södergök är dödergök".

– Så detta är en dödens skog, trots dess fridfulla drag.

– Det verkar svårt att tro, sa Agajan, men den fagraste nejd kan bära på mörka hemligheter.

– Usch, säg inte så. Inget ska väl hända oss här...?

– Förhoppningsvis inte.

Vinden dog ut i tallarnas kronor. Man fortsatte ritten och såg snart en stad vid brinken till en flod: Diluvian. Floden, Euparo vid namn, rann genom staden i en djup dalgång. På hitre brinken låg själva köpstaden, klättrande uppför branten med sina hus och gränder. Man red in i staden, en något sliten men trots det inbjudande stad med byggnader av trä med tegeltak; hustimret var tjärat och bleknat av väder och vind, gyllenrbunt till färgen.

Vid torget satt man av och band hästarna vid ett räcke, styrde stegen mot en krog. Väl inne befanns den vara ett nergånget ställe med mörka, inpyrda väggar, mustig doft och gistna bord. Populasen gav dem avmätta blickar.

– Ta ett bord du så beställer jag, sa Agajan och gick till disken. Där råkade en person nudda honom med armbågen; Agajan vände sig och fick se en man med hätta, som viskade åt honom: "Här utanför staden ligger Melodiska skogen, rid in i den." Agajan nickade och den gåtfulle mannen försvann. Agajan frågade sig: var inte det där Ringo Grävling?

Det kanske det var, han tyckte sig ha anat en lång näsa under hättan. Och sa inte Grävlingen vid förra mötet att han var en vägvisare? Gestalten försvann och gled ut ur krogen; Agajan för sin del skakade på huvudet, gick och beställde öl och gick med stopen till bordet där Atyescha satt.

De läskade sig med brygden. Agajan sa:

- En fågel viskade mig att vi ska rida in i Melodiska skogen...
- Det låter rimligt.
- Hur då rimligt?
- Min intuition som vitska säger mig att detta är den rätta vägen.

Agajan tänkte: intuition istället för förnuft... Han tänkte också: men hur vet *jag* att detta är rätt väg? Kanske alla svärjer sig samman mot mig, Tremänningarna, Grävlingen, Atyescha. Hon försökte ju döda mig vid vårt första möte. Men ändå älskar jag henne... ja, det gör jag baske mig!

Man drack upp och red iväg, på jakt efter nattlogi. I stadens andra ände fick man syn på ett korsvirkeshus med blyinfattade fönster, spåntak och vindskupor. Det var ett lite ståtligare bygge än Diluvians övriga hus. Man red genast in på gården och lämnade hästarna i stallet, och strax hade man bokat sig ett rum och satt i spiskammaren där man bestods champinjoner i vitlök, kokt röding med ägg samt tärnad oxbringa med pepparrot. Till detta vin, bröd och ost. Så drog man sig tillbaka till rummet man hyrt, med en bred, inbjudande säng; man kysstes, la sig ner på sängen, klädde av sig och började älska passionerat.

Efteråt, när de låg där i slafen och pustade ut, sa Atyescha:

– Som sagt, jag ogillade när du måste ge dig av den där morgonen i Fagergrenar. Hemskare, grå gryning får man väl leta efter... Men nu har jag dig här hos mig igen, så nu känns allt som det ska.

Hon lutade huvudet mot Agajans bringa. Han smekte hennes mörka hår och sa:

– Ja, nog gör det det alltid. Min kära fränka!

Han höll upp hennes ansikte och kysste henne på munnen. Och lekarna fortsatte.

Nästa morgon tittade Agajan ut genom fönstret över floddalen. Det var mulet och nejden lägrade under en silvergrå himmel, men det var ingen nedslående mulenhet; fukten i luften gjorde att saker och ting avtecknade sig skarpt, man tyckte sig kunna se miltals. Berg vid horisonten drog blicken till sig: "Det är något bortom bergen"...

Man hade först tänkt ge sig av samma dag, men det var ju så trevligt där så man beslöt sig för att stanna en dag till; de hade inga tider att passa. Efter dagvarden gick de tu därför upp på rummet igen, älskade och drack vin, och på eftermiddagen gick de för att bese en slottsruin i närheten. De promenerade iväg genom en park med ekar, hörde kokerellan sjunga och såg molnen segla i skyn.

– Så romantiskt... sa Atyescha.

– Ja, sa Agajan, ett landskap som gjort för oss två.

Hand i hand strosade de bland ekarna och kom vad det led till ruinen. Via vindbryggan och några valv kom de in i tronsalen med sina rundbågefönster, sina väggar av grå sandsten, sina pelare av röd porfyr och sina mörknade gudastatyer. Tronen av rosa marmor var övervuxen med spindelvävar.

– Man kan nästan tänka sig fursten till detta slott sitta där i hermelinsmantel, sa Agajan.

– Ja, sa Atyescha. En gång har han suttit där, men så har tiden gått, hans rike har fallit och kvar finns bara ruiner. "Så förgår all världens ära"...

– Men vår kärlek ska bestå.

– Kärleken är evig...!

Atyescha släntrade runt i tronsalen, såg på alla gåtfulla föremål, pekade på tronen och sa:

– Tänk så härligt att vara drottning, att ha ett kungarike...!

– Men jag kanske kan ge dig ett.

– Hur då?

– Som belöning för mina tolv stordåd ska jag få halva Imbraland.

– Bara halva? sa Atyescha.

Agajan ogillade detta inpass men sa inget. De återvände så till värdshuset för en måltid på löksoppa, stekt kalvlever och vildsvinssadel inbakad med bröd. Spisningen var utmärkt men stämningen var redan förstörd, för Atyeschas "bara halva"-replik hade gjort Agajan betänksam, ja smått förbannad. Efteråt satte man sig framför öppna spisen i gillestugan, Agajan med en vinpokal i handen och Atyescha med en bokrulle i knät, en av De ghibellinska böckerna.

Agajan la ett trä på elden, sänkte rösten och sa:

– Vi har en svår väg framför oss. Vägen genom Melodiska skogen.

Atyescha la sin hand på hans och nickade. Agajan såg in i hennes gröna ögon och fortsatte:

– Vi ger oss av i morgon, rider österut längs landsvägen och in i skogen. Sedan får vi se.

Det var allt han sa. Han orkade inte ta upp det faktum att han var irriterad, att han ogillat hennes impertinenta "bara halva"-inpass.

Elden sprakade i brasan, vinden ven i knutarna och vargar ylade i fjärran. Efter ytterligare samkväm gick man så till sitt nattläger och sov, och nästa morgon frukosterade man på öl, rökt böckling och stek varefter man gick ut på innergården och fick sig sina hästar, nyryktade och nyselade. Efter betalning till värden sa Agajan "farväl, farvädel, faderväl", satte hämlarna i flankerna och skrittade iväg med Atyescha i följe. Man forcerade valvet, kom ut på gatan och red ut ur samhället; molnen gick och solen strålade, lyste upp tillvaron, illuminerade åker och äng och skogsdunge. Fåglar stämde upp sin sång, fragranta dofter svävade i luften. På sin ritt följde man den mäktiga och breda Euparo, en makligt framflytande vattenled som återspeglade himlens blå, ja fördjupade det.

Man begav sig över fälten under flyende skyar tills Melodiska skogen nåddes, red in i denna och väntade sig höra musik. Men allt var tyst.

– Vad nu, ingen musik? sa Atyescha.

– Det kanske kommer, sa Agajan.

Vägen hade sedvanliga två hjulspår med en remsa gräs i mitten. Den förde dem längs en lindallé, över ängar och förbi näckrosdammar som kantades av pilträd. Så blev naturen vildare och man såg rådjur och harar, man såg bestånd med asp och björk, med gran och tall – och i takt med ritten började man höra musik, förtrollande musik, smäktande flöjttoner som försvann i skogens djup.

– Det är musiken! sa Agajan.

– Ja, sa Atyescha, musik som kan göra en salig...

– ... eller galen, sa Agajan, det är bara att välja.

21. Bortom Melodiska skogen

Man kom till vadstället till en å, en gryna där ytan vattrades i tusen solblänk. Man stannade för att låta hästarna dricka.

– Har du blivit galen ännu? Har vansinnet slagit sina klor i dig än? sporde Atyescha, syftande på vad Agajan nyss sagt om musikens makt. Agajan skakade på huvudet.

Man korsade ån och fortsatte att följa melodin. Färden gick genom ett parti med ekar, kungligt bastanta träd som drömde tusenåriga drömmar. I undervegetationen levde onkytt, ljusskygga varelser som kikade fram mellan ormbunke och hassel mot de två ryttarna på sina stolta springare. Deras färd gick uppför en kulle där gräset kammades av vinden, viskande visor om gamla drömmar, och den gick genom en mörk dal där mossa och lavar växte på klippornas sidor, en hemvist för troll, alver, vittror och turoner – och den gick över en större glänta eller mindre slätt, en öppning mitt i skogen – och melodin ledde dem ständigt vidare.

– Har du blivit galen *nu* då? frågade Atyescha när de red över slätten.

– Nej, faktiskt inte, svarade hennes frände.

– Så då är vi väl saliga då.

– Snudd på...

Slätten gav ånyo vika för skog. Musiken förde dem genom trolska nejder, gav dem inte tid att stanna upp och tala med alla de väsen de passerade: guldfolk och silverfolk, blomster- och ogräsfolk, vita dvärgar och röda, för att inte nämna småttingar, huldrefolk och birkebeinar, skilda väsenssläkten i denna deukaliska värld.

Man red genom natt och dag, över mossar, myrar och moar, över tallhedar och skummande forsar, genom dälдер och grandungar, ständigt ledda av musiken. Den krokiga, slingriga vägen började så rakna, och strax blev man varse en stenstuva i fjärran.

- Det där verkar vara vårt mål, sa Agajan. Platsen för ännu en port till ännu en värld.
- Det verkar så, sa Atyescha.

De styrde mot byggnaden, klev av, lämnade sina hästar, gick in mellan grovhuggna pelare, öppnade en ekdörr och kom till en sal vars tak förlorade sig i dis och dimma. Det märkligaste var dock en elefantman som satt där på en tron och spelade flöjt; det var dess toner man hört, hela vägen genom Melodiska skogen och hit. Den märkliga musiken.

De approcherade.

– Välkommen, sa elefantmannen, en varelse med snabel och tjocka, massiva ben. Han talade konstigt, det lät som om han hade en het potatis i munnen.

– Tackar ödmjukast, sa Agajan och bugade. Atyescha neg.

– Så detta är porten till nästa värld, sporde Agajan, syftande på en portal bredvid tronen.

– Ja, sa elefantmannen.

– Vad ska vi göra för att forcera den?

– Träd bara in. Att ha följt tonerna var prövning nog.

– Ni menar att vi inte blev galna av musiken?

– Ackurat.

– Blir du inte själv galen av den?

– Nej, sa elefantmannen, det är ju jag som frambringar den. Den *avhåller* mig från galenskap.

– Jag förstår. Nå, vi går väl in då. Farväl, sa Agajan och forcerade porten med sin fränka. Elefantmannen nickade, såg dem försvinna, tog upp sin flöjt igen och fortsatte att spela.

Väl igenom porten trevade Agajan och Atyescha först i komplett mörker och förvirring; inga former, inga konturer, inga färger var synliga. Så förändrades bilden; en röd horisont uppenbarade sig och framdrivande skyar betecknade himlen. Någon mark att stå på fanns inte. Agajan sa:

– "Vi svävar mellan tomma ändlösheter"...

– Jag kunde inte ha sagt det bättre själv.

Plötsligt försvann både horisont och himmel för att ersättas av en kakafoni av färger och former, med förvridna ansikten, galna djur, hemska monster, onda ögon och skrattande munnar; man såg rader av människor som förlorade sig bort mot evigheten, man såg mönster som dansade hit och dit, förvreds, försvann och dök upp igen, och man såg strömmar av mättade färger som blandades och separerades igen.

Agajan och Atyescha befann sig i en galen dimension bortom tid och rum, där allt flödade samman och allt kunde hända – och gjorde det.

De hemsöktes av allehanda galna syner i denna värld – som en jättejäril med guldstoff på vingarna, röda jättar och örnar med näbbar av stål, och en mur utan port och en väg utan slut. Som kulmen jagades Agajan och Atyescha av all världens folk in i ett svart mörker, där de tappade fotfästet och föll handlöst; Agajan skrek i högan sky utan att det hördes, föll genom ändlösa rymder i evigheters evighet, och han tänkte att detta var Avgrunden som Grävlingen talat om. Atyescha föll med honom; de grep varandras händer och föll tillsammans innan det svartnade för dem båda.

Fjärde delen: Slutet

22. Georan

De föll genom Avgrunden, blickade in i den – och märkte att Avgrunden blickade tillbaka in i dem. Men deras kärlek stod emot alla mörkrets anslag.

De unga tu, Agajan och Atyescha, allt medan de föll genom Det Stora Intet, räddades från mörkrets makt av sin kärlek till varandra.

De föll genom mörker och tomhet, ingen visste hur länge. När de kom till sans igen fann de sig stående i en vindpinad, skogig dalgång. De såg på varandra som nyvaknade, som nyfödda.

Löven prasslade. En ugglas hoade. Månen sken genom trasiga moln.

Så ruskade Atyescha på huvudet, såg sig om och pekade på en ås intill:

– Är det dit vi ska?

På åskränet höjde sig ett slott. Det skrovliga, bruna, lavbevuxna byggnadsverket tycktes vara ett med den omgivande naturen, åsen och skogen.

– Varför tror du det? sporde Agajan.

– Det är bara en känsla jag har.

– Konstigt nog har jag det också. Något säger mig att detta är vårt närmaste mål; vi ska till slottet, ja, jag känner det, jag vet det. Där finns ännu en port, kanske den sista porten innan jag får lägga händerna på Braureon, Guldhornet. Det där som jag skulle hämta i denna värld.

De gick uppför åsen, approcherade slottet, vandrade över vindbryggan, korsade borggården och gick in genom entrén. Den hade en portik av huggen sten.

Via en trappa nåddes andra våningen. I en luguber korridor hängde tavlor, föreställande barska dignitärer från fordom, med långa peruker, svärtade harnesk och väldiga huggpampar i sidan. Man noterade detta – men viktigare var att man såg ljus i gångens bortre ände, ljus som sken ut genom en glipa under en dörr.

De såg på varandra och gick fram till dörren. Väl där drog Agajan sitt svärd, andades ut och tog ett djupt andetag. Han la handen på dörrhandtaget och gick in, följd av Atyescha.

Väl inne fick de se en märklig syn: på ömse sidor en rektangulär, skinande port stod tre män, en på den ena och två på den andra. Den förste var en lång räkel, den andre var kort och tjock och den tredje var skäggpydd. Alla bar kaftan och toppluva. Det var Tremänningarna.

– Så vi möts igen, sa Agajan.

– Ja, sa Mazoo och log.

– Just det, sa Klaxon, den skäggige.

– Ackurat, sa Lidskalf.

– Det är vi, Tremänningarna, sa Mazoo. Och nu ska vi stoppa dig!

Agajan skrek "nej!" och rusade fram med svärdet i högsta hugg. Då fick han se ett flammande rött klot emana från den lille mannens finger. Klotet for iväg mot honom; Atyescha åter gjorde bruk av sin magi och sände iväg ett annat klot. De båda möttes i en kaskad av blixtar, tog ut varandra och förintades.

– Det var värst, sa Mazoo och sände ut ett nytt klot, varvid Atyescha kontrade och sände två klot. Då sände Mazoo ut *tre* klot vilka Atyescha hade allt sjå i världen med att motverka. Hon fälldes till marken och svimmade.

Vid åsynen av detta blev Agajan vit av ursinne, höjde ånyo sitt svärd och rusade fram. På vägen hann han tänka "handla som om du inte handlade"; detta stämde hans ursinne och gjorde honom lyhörd inför en viss fara, ett eldklot som sändes emot honom av Mazoo. Han duckade.

Agajan var inne på närstridsavstånd. Han fällde denne Mazoo med ett enda hugg. Då anföll honom Klaxon med stridsgissel och klubba. Agajan å sin sida var inne i rytmen, förde svärdet från vänster till höger och från höger till vänster, med resultat att den andre stupade.

Med ett vilt skri anföll honom Lidskalf med en stridsyx. Agajan åter drog sin hirschfångare, fintade bort den andre med dubbla angrepp, svärd och kortsvärd, och drog blod.

Med hoten undanröjda störtade han bort mot Atyescha, sporde hur det gått för henne.

– Tack bra, sa hon och reste sig på armbågen. De där sista kloten höll på att knäcka mig, men jag samlade alla mina krafter och neutraliserade dem. Min aura består än...

– Så bra, sa Agajan, gick fram till henne och hjälpte henne att resa sig. Så gick de utan ett ord mot porten, klev in i dess vita sken och upplevde den märkliga känslan av icke-vara.

När de kom ut på andra sidan befann de sig på en fullkomligt plan slätt under en silvervit himmel. Marken man gick på var som mjölkfärgat, ogenomskinligt glas.

De gick tigande över slätten i vad som verkade vara en oändlighet, tiden upphörde att finnas till. Detta är den sista världen gissade Agajan, här finns mitt slutmål som Zoes talade om. Vi torde närma oss Kammaren, den legendariska Georan!

Man vandrade i evighet, gick genom denna vita värld bortom tid och rum, och i slutet av evigheten nåddes en lång, låg, marmorbyggnad med sadeltak. De gick in, korsade en hall, gick fram till en järndörr, öppnade den och hamnade i ett rum med väggar av skinande silver. På väggen hängde ett gyllene horn, vid pass en aln långt och prytt med geometriska mönster. Det var Braureon, Guldhornet.

Agajan tog ner hornet från väggen och höjde händerna i bön, yttrandes en tacksägelse till Den store anden, Zoes, Gosasion, Lewtheon och alla andra gudar som hjälpt honom på vägen. Så hängde han hornet om halsen, tog Atyeschas hand, skred ut ur rummet och

vandrade iväg längs en gång. I slutet av gången skimrade ett töcken, en vit dimma; de gick mot dimman, gick in i den och kände den märkliga känslan av att vara överallt och ingenstans, passerade genom den – och kom ut i en glänta i en fager skog. Agajan blickade bakåt och såg en liknande spolformad öppning som när han kommit till Deukalion. Nu slöt sig även denna öppning.

– Åter i Rokkana, sa Agajan.

– Ja, och jag tror vi är i Fagergrenar! Jag är hemma igen! utbrast trollkonan och for ut i en yster dans.

Agajan såg på henne och log. Han hade genomvandrat De sju världarna, hämtat det han skulle och återvänt till Rokkana. Uppdraget att hämta Guldhornet var slutfört, så nu var det bara att bege sig till Maldorion och överräcka det till Bigelon.

Han såg på Atyescha:

– Det är väl dags att ta farväl då...

– Ja, sa vitskan.

Inget blev sagt under några ögonblick. Bäckens brusade och träden susade. Det verkade bli åter ett hjärtslitande farväl.

Vad höll egentligen på att hända med deras kärlek? frågade sig Agajan. Det hade ju artat sig så bra borta i Diluvian, men så kom promenaden till slottsruinen där Atyescha antytt att hon ville ha ett *helt* kungarike, inte ett halvt som det Agajan skulle få som belöning. Detta hade sått malört i deras bågare, hade gjort förhållandet en aning ansträngt, la sordin på stämningen.

Vårt förhållande är kanske slut, tänkte Agajan, men säg den glädje som varar! Bäst att ta ett snabbt farväl.

Han omfamnade och kysste Atyescha, sa "farväl, min sköna" och gick iväg genom skogen. Han lämnade Fagergrenar och kom vad det led till en by där han köpte sig en häst, brun med svart man liksom den han haft från början. Så red han till Maldorion. På vägen hörde han en koltrast sjunga över nejden. Han ropade:

– Tjipp, är det du!

Fågeln svarade:

– Visst är det jag!

Strax hade han fågeln sittande på armen, och han berättade om saker som timat sedan sist: om det idalliska fälltågets slutskede, om månäventyret samt om Deukalion.

– Och nu? sporde trasten.

– Nu? sa Agajan och skrittade över en lägda, nu ska jag till Maldorion för att kräva min betalning.

– Men då är ju allting klart! Du är klar med alla uppdrag och bara formaliteter återstår! Man gratulerar!

– Ja, jag får hoppas att det bara är formalia som återstår. Men med Bigelon...

Agajan fick här åter förklara för fågeln vad han ansåg om sin herre. Trasten lyssnade bekymrat, men den sa till slut:

– Du har i alla fall gjort vad du kunnat. Du har uppfyllt din del av uppdraget; nu återstår det för Bigelon att uppfylla sin del.

– Ja, så enkelt är det, sa Agajan – och så svårt.

– Enkelt men svårt... Ja, så kan det vara, sa fågeln. Men jag får åter önska dig lycka till; som fågel är jag fågelfri –

– Är du? Det var en överraskning.

– Vad nu då, är du sarkastisk?

– Jag vet fler som är det...

– Nåväl, jag är fri och behöver inte dela dina mödor, så vänner vi är. Jag kan flyga iväg och drilla i skyn – som nu! Farväl!

Fågeln försvann i skyn. Agajan sa: "Farväl, farväl"... Han var för trött för att säga "farväl, farvädel, faderväl".

23. Uppgårelsen

Agajan red till Maldorion, kom till palatset, stegade fram till Bigelon och överlämnade guldhornet. Kungen tog emot skatten med sedvanlig likgiltighet, höll den med sina seniga fingrar, betraktade avmätt dess geometriska mönster.

Bigelon satt på sin tron, Agajan stod på golvet nedanför och hovdignitärerna stod runt omkring, så som det alltid varit när en skatt skulle överlämnas. Men nu var det annorlunda, nu var det ju det tolfte och sista uppdraget som fullbordats. Agajan harklade sig och sa:

– Då var det bara betalningen kvar då. Halva kungariket, eller hur sa vi?

Fursten hörde honom inte där han satt med hornet i handen. Han tänkte: nu är det dags att spela ut mitt trumfkort, det där som jag planerat ända sedan jag kom på idén med de tolv uppdragen, ända sedan jag ställde som villkor att Agajan måste komma ensam hit för varje gång. För nu stod äventyraren förvisso inför honom, klar med sitt tolfte uppdrag och allt, och han var ensam...

– Och då var det bara..., upprepade hjälten men avbröts av den andre, som pekade på Agajan och skrek:

– Vakter! Grip mannen!

Äventyraren utbrast "vad är det här?", såg väktare med fällda spjut närma sig och retirerade mot entrén. Den spärrades av andra vakter; vad skulle han göra?

Agajan såg sig om i desperation, såg ett av de öppna fönstren på höger hand, rusade dit och hoppade ut i luften, seglade fritt och landade på en markis. Han tog sig ner på marken, rusade iväg genom en örtagård och hörde väktare ropa efter sig: "Ta fast mannen!" Men han undkom det hela, tog sig ut ur slottsområdet via en utfallsport – och samtidigt kom han på varför Bigelon haft som villkor att han skulle sköta uppdragen helt själv, inte fick ha någon följeslagare: det var för att han lättare skulle kunna gripa honom, nu sedan han utfört sitt sista uppdrag!

Men Agajan hade inte låtit sig fångslas. Han kom undan sina förföljare, stal en häst nere på stan och red iväg från Maldorion. Han var räddad, men han var förvisso lurad på den betalning han skulle ha fått för sina uppdrag, halva kungariket!

- - -

Tre dagar senare. Bigelon satt på sin tron, ännu glädjande sig åt att ha lurat äventyraren på betalningen. Det var en sannskyldig triumf! Agajan kom visserligen undan men det var detsamma, mycket skulle till för att denne skulle visa sig här igen.

Bigelon gladdde sig åt hur han lurat äventyraren, fått honom att utföra uppdragen, och hur han sedan snuvat honom på utlovad ersättning. Så skulle en slipsten dras, ja djävlar anamma! Men allt var ändå Agajans eget fel tänkte han, denne hade ju själv erbjudit sig att träda i hans tjänst; Bigelon grep bara tillfället i flykten. Han ansåg sig inte själv ha brutit något löfte; det var ju han som gav uppdragen och då hade han rätt att ändra villkoren tyckte han. Han var spelmästaren, han bestämde.

Bigelon kastade ett getöga ut genom salens fönster, såg en nejd i soldis, skira moln och fågelstreck. Så fick han plötsligt syn på en annorlunda fågel; den kom närmare och blev större och större, och ändå större.

Han satt som förstenad – för lojt flaxande kom där genom luften, rakt mot Maldorion, en gigantisk drake. Det var ingen mindre än Rhadamantys, och på ryggen satt en ljushårig ryttare.

Fursten såg hur ekipaget gjorde en sväng framför staden. Agajan på ryggen – för det var han – såg för sin del upp mot slottet, kände igen de fönster som vette mot tronsalen, gav Rhadamantys kommando och flög dit. Väl där stannade han en bit från det fönster genom vilket han hoppat ut för tre dagar sedan; han fick draken att stå stilla i flykten, hovra på stället. Han ropade:

– Furst Bigelon, kom till fönstret! Jag har något otalt med dig.

Inne i tronsalen rådde uppståndelse. Man hade sett draken flyga upp till fönstret; hovdamer skrek, dignitärer bleknade och vakter gick fram, men ingen kunde göra något. Kallsvettig reste sig Bigelon från tronen, gick fram till fönstret och såg på Agajan. Han var så tagen att han inte kom sig för att säga något.

– Tänker du ge mig betalningen nu? frågade Agajan där han satt på drakens rygg.

Bigelon torkade svett ur pannan med en näsduk, stammade till svar:

– Vad... nej...

– Fel svar! skrek Agajan och ropade åt draken:

– Rhadamantys! Eld!

Draken kunde som ni minns spruta eld – och ur drakens gap sköt nu en koncentrerad flamma som nådde fram till slottet, for in genom fönsteröppningen och träffade Bigelon. Denne fattade eld och brann som en fackla, föll omkull skrikande och förkolnades på fläcken.

– Så går det när man bryter sitt löfte, sa Agajan. Gudarna är vittne till alla eder, och dem bryter man inte ostraffat.

Han manade draken att landa i parken, klev av och gick in i slottet. Som alla förstår hade Agajan sedan han undkommit från Maldorion ridit till Merodak, där han hälsade på sin gamle bekanting Rhadamantys. Föga övertalning krävdes för att låta denne flyga honom till Maldorion och hämnden.

Agajan gick in i slottet. Ingen hejdade honom där han gick, hans blotta blick verkade kunna förstena den som satte sig emot; man kan säga att han åter föll in i rollen av *den oövervinnelige*. Så kom han till tronsalen där allt fortfarande var förvirring, ingen verkade veta vad man skulle ta sig till.

Agajan gick mot Bigelons lik, kastade en föraktfull blick på det. Han böjde sig ner och plockade upp diamantringen från den förkolnade handen, gick mot tronen, satte sig på den och sa:

– Detta gäller som alla förstår en utebliven betalning, halva kungariket skulle ju bli mitt efter alla dessa äventyr. Nå, nu är jag här för att inkräva denna betalning. Fursten ville inte ge mig den, alltså fick han betala för det. Fursten är död och utan arvingar, alltså kräver jag denna tron tills vidare. Någon som protesterar?

Ingen gav ifrån sig så mycket som ett knyst. Agajan fortsatte:

– Ersättningen skulle ha varit halva kungariket. Men i ljuset av furstens svek och hans frånfälle utan arvingar, tar jag härmed i anspråk *hela* kungariket. Den som misstycker må tala häremot, eller vara tyst för alltid.

Men ingen sa något. Agajan höll upp diamantringen för alla att se, satte den på sig och lät förstå att de nu kunde hylla honom. Men alla var förstummade, ingen sa något – tills en viss Amunde, den marskalk som presenterat Agajan för Bigelon vid första mötet, upphov sin stämma:

– Leve furst Agajan!

Snart hördes det från hela tronsalen:

– *Leve furst Agajan!*

Han hade utsetts till furste över Maldorion och skulle krönas inom en vecka. Men först måste han åka och hämta en viss person som betydde något för honom. Det gällde som alla förstår Atyescha, för visst var det så att han ännu hade känslor för henne.

Han avtackade draken och lät den flyga hem till sin Svarta slätt, sitt hjärtnipande Merodak. Sedan gick han och hämtade Rödfaxe, vinghästen som utgjort den åttonde uppgiften; denna vore nu ett värdigare ekipage än en vingorm, tänkte han, lyckodrake eller inte...

Han satt upp på hästen och flög iväg över landen tills han skådade Fagergrenar i fjärran. Han tog mark och red genom skogens yttre regioner.

Skogen föreföll en aning död: ekorrar, rådjur, bävrar, igelkottar, harar och fåglar, ja alla djur verkade gå runt som bedövade. Bedövade verkade på sitt sätt även träd och buskar, örter och blommor; allt i skogen verkade lite grått och matt, och man hörde varken lövprassel eller knäppningar i barken.

Agajan red som i trans genom den fördom sjungande skogen, satt av när snåren blev för täta. Han kom till Dunanion som porlade dystert mellan mossbelupna stenar; hästen lämnades, bäcken hoppades över och han gick fram till en björkstol där han satte sig att vänta.

Efter ett tag kom en liten gnom fram till honom, en av Atyeschas tjänsteandar, en av de minimala typerna med stort huvud, iförd en klädnad som liknade sammanvävda löv. Agajan kände igen väsendet från sitt förra besök och bugade lätt.

– Vad befalls, herre? sa gnomen.

– Är Atyescha i faggorna? sporde vår hjälte.

Gnomen svarade jakande och gick efter henne – och strax kom där mellan lavtyngda granar, klädd i rosa och brandgult och på fötterna vita tofflor, Skogens vilda härskarinna i egen hög person. Hon fick syn på honom, ropade "Agajan!" och rusade mot honom. Han reste sig och tog emot henne i sin famn.

Tiden verkade stanna, allt blev tyst; allt verkade cirkulera kring de unga tu som förenades i en kyss.

De såg på varandra.

Suset från träden började höras igen, Dunanion började porla lite muntrare, och strax började hela skogen vibrera och svänga som i sång, en växternas musik som steg från "minsta ört i kärr och syra" till största träd. Rådjur, bävrar, ekorrar, igelkottar och rävar fylkades kring de tu, for runt som i yster dans. Skogen hade känt sig sorgsen eftersom Atyescha, dess härskarinna varit sorgsen; hon var skogens själ, men nu gladdes skogen med henne.

– Du kom tillbaka...

– Ja, sa Agajan. Hur kunde jag glömma dina gröna ögon, min kära fränka...?

Man kom överens om att Atyescha skulle komma och bo hos Agajan i slottet, i Maldorion som var hans fäste, och därifrån skulle han nu styra *hela* Imbraland, ej halva.

Atyescha skulle leva med honom ej som hustru utan som kronmätress. Hon ville inte binda sig sa hon, hon ville fortfarande ha sin frihet som vitska. Det passade Agajan bra. Rollen som Skogens vilda härskarinna skulle så länge innehas av hennes syster, Ginanna, som levde i Krannon som klok gumma. Hon eftersändes med brevduva och kom flygande med gryningens vingar.

Efter genomgång av formaliteter kunde man så ta farväl av Ginanna. Agajan och Atyesha ledde vinghästen ut till en glänta där man kunde lyfta; man satt upp och flög tillbaka till Maldorions slott, vars murar skimrade som guld i solen.

24. Kröningsfesten

En vecka förflöt, en vecka under vilken man gjorde i ordning Maldorion för Agajans kröning. Som ett första steg hade man redan kalkat borgens utsida vit; den strålade nu i ett överjordiskt skimmer jämfört med dess smutsiga, grågula framtoning under Bigelons egid. Samtliga gemak städades och röktes ut med granris, väldoftande örter samlades in och ströddes ut på golven, och allehanda matvaror fördes in från landsbygden och bereddes av köksfolket. Även staden som helhet fick sig en finputsning; man tjärade husvirke, vitmenade fasader, målade skyltar, fejade och donade. I takt därmed blev folkets kynne lite gladare, staden levde upp och blev lite lättare att leva i – men det var inget underverk, inget trolleri ur en tom hatt; Agajan tänkte tillbaka på sin första reflektion vid åsynen av staden, att det varit en stad med möjligheter. En levande stad vars lycka bara för tillfället var i nedan.

Så kom den dag då borggården strålade i solskenet för Agajans kröning. Hillebardiärer stod upptällda i två led från entrén till ett podium mitt på borggården. Soldaterna bar en rad olika livréer: Imbralands violetta, Dyssels gröna, Tibirkes brandgula, Lidfarnes blåvita, Eskatons röda, Krannons svarta och Dyrännings grå. Inbjudan hade utgått till alla rikets vasalldömen, till och med till Rodungaland som nu var ett lojalt län med Tarfala vid rodret; dess rödvita livré var del i färgsymfonin på borggården.

Flankerande podiet var diverse hövitsmän med skinande harnesk, nyputsade hjälmar, prunkande vapenkappor och flotta mantlar, och bakom dem syntes allmoge och borgare i sina bästa kläder. Strax innanför entrén till huvudlängan stod vår hjälte, själve Agajan, för dagen iklädd blå, guldkantad kjortel och röd tunika. Han sa till Hyder Pao som stod intill, iförd violett, silverbrämrad kaftan:

- Det här kunde man inte tro, va?
- Nej, sa trollkarlen, inte när vi träffades första gången där på Merodak.
- Visst ja, sa Agajan, det var vårt första möte. Det var inte så länge sedan...
- Nej, kanske bara något månvarv eller två. Eller tre. Det känns som i går...
- ... och ändå inte! Nåväl, sa Agajan, jag måste passa på och tacka dig för all hjälp.

Utan dig hade jag inte lyckats med mina uppdrag.

Pao bugade och sa:

– Det var så lite så, ett rent nöje faktiskt. Jag behövde ju inte göra något, jag bara satt i min kammare och delade med mig av mina kunskaper...

– Men dessa kunskaper var guld värda.

– Förvisso. Men nu tror jag det är dags att gå ut och få det här överstökat!

Pao pekade ut mot gården. Agajan gick ut ur portvalvet, gick mellan de jublande leden och steg upp på podiet. Pao följde honom i stegen, och sist gick Amunde med ett gyllene pannband. Bigelon hade som ni minns burit ett *rött* band, men nu var det av guld för att markera den nya eran.

När Pao nådde podiet åskade han tystnad och sa:

– Ärade församling. Bigelon är störtad och sänd till sina fäder. Hans styre är ett minne blott. Med Den store andens nåd har oss blivit sänd en furste att styra över en ny tidsålder, en fridens guldålder!

Jubel bröt ut. Pao bad att få pannbandet, väntade tills jublet lagt sig och sa:

– Agajan! Jag kröner dig härmed till härskare över Imbraland med smärre omliggande vasalldömen. Böj knä!

Agajan lydde. Pao fäste bandet på hans panna och knöt det framtill i en gyllene rosett. Agajan reste sig och Pao sa:

– Fränder, skåden vår nye konung, skåden furst Agajan! Han leve!

– Hurra för furst Agajan! ropade de församlade. Jublet ville aldrig ta slut.

På kvällen blev det kröningsfest i slottets gillesal. Där var Idallions krigare, som Herstal, Randebran, Vengest, Andradion med flera, och där fanns även annat folk som Agajan mött under sina äventyr: dvärgarna Fenring och Hjörung, De sju systrarna, älvakungen och hans döttrar, Ringo Grävling, Maxen, Farian och Mynydd Kell. Närvarande var även Tarfala, den gamle fienden, samt sköldmön Eylime som Agajan haft ett smärre förhållande med. Han hälsade hjärtligt på Eylime, som för sin del inte ställde till någon scen utan lyckönskade Agajan och hans fränka.

Man höll till i gillesalen som sannerligen var prydd till fest; där hängde bildsmyckade standar från stänger, bland annat Eskatons blå och gyllene grip på vit botten, Dyssels gröna duk med vit häger och Imbralands vapensköld i blått, rött och guld. I övrigt pryddes salen av brokader i violett, gammalrosa, silver och scharlakansrött, som riktigt lyste i kapp med prakten från fanor och hyenden.

Vid ett bord i salens ände satt Agajan med Atyescha på ena sidan och Hyder Pao på den andra. Agajan, iförd det gyllene pannbandet som tecken på sin furstevärdighet, reste sig och sa:

– Mina vänner, vi har samlats här för att besegla min kröning till furste. Vi är även här för att fira blodsugaren Bigelons död. Så ta för er alla! Låt drycken fukta strupen, låt maten smörja kråset! Här skall bara vara glada miner!

Han höjde sitt mjödhorn och alla gäster gjorde detsamma. När han ställt ner sitt horn slog honom tanken: nu är jag furste, nu har jag mitt eget rike så nu kan jag inte vara fri äventyrare längre, inte ströva runt och söka vila i handling som jag brukade. Så vad ska jag egentligen göra nu? Vad finns det mer att strida för? Ingenting... men med tiden kanske jag kommer på något. Jag kan förvisso handla som kung också, sköta statens angelägenheter, jaga och rida runt på inspektioner till mina vasaller. Jag kan fortfarande söka vila i handling, vad det beträffar!

Han kastade en blick på sin fränka, sannerligen en syn för gudar denna kväll: klädd i silverstickad, ljusblå klänning, det mörka håret uppsatt i svinrygg, och på fingrarna diverse fingergull gjort av de stenar Agajan funnit i kipparegrottan – topas, rubin, akvamarin. Hon hade även en armring av silver, infattad med bergkristallen han funnit i Fenrings sal. Han log mot henne och hon strålade tillbaka, mycket drottninglik.

Det kom spisning: stuvad aborre med skrädkaka, kramsfågel i senap, fårkött med vita bönor och tryfferad raphöna, och så själva paradrätten: helstekt kröningsoxe, buren på dubbla spett av åtta lakejer. Som avslutning bjöds fruktkompott med honung samt ostkaka med rårörda hallon. Förutom mjöd serverades öl, vin, cider och dubbelmumma i veritabla floder; ölkaggar, vinkärl av brons, tunnor och fat stod i rader längs väggarna.

Så kom birfilare och spelmän och man trådde dansen i lustiga lag, lekare och narrar underhöll med sina konster och allt var stöj och gamman. Till sist troppade gästerna av till sina rum, och Agajan och Atyescha gick ensamma upp till sitt gemak.

Väl där gick de unga tu ut på en balkong och satte sig på en bänk. Agajan la armen om sin fränka, och på detta vis satt de en god stund innan Atyescha sa:

– Så vad ska vi göra nu?

– Det vet jag inte, sa Agajan. Leva och ta dagen som den kommer. Njuta landets hävor, läsa poesi i månens sken och bara ha det bra.

Atyescha höll ivrigt med om detta. Sedan sa hon:

– Det var verkligen ett äventyr det här...

– Menar på...

– Dina tolv uppdrag.

– Ja, men jag hade inte klarat det utan din hjälp när jag slogs mot turonen i Deukalion. Och vidare mot Tremänningen, genom Melodiska skogen och allt det där.

– Nej, det förstås. Det var inga små saker vi ställdes inför...

– Nej.

– Och sedan skildes vi...

– Ja, för du ville ju inte ha ett *halvt* kungarike.

– Vad, sa Atyescha, har jag sagt det?

– Ja. I slottsruinen i Diluvian.

Vitskan blev tyst.

– Nå, jag sa väl det... Så det var *därför* vårt avsked i Fagergrenar blev så kyligt? Efter hemkomsten från Deukalion?

– Ja, sa Agajan. Men det ordnade sig, jag ordnade ju ett *helt* kungarike åt dig.

– Älskade vän, sa Atyescha, halvt kungarike eller helt – det är *dig* jag vill ha!

De möttes i en eldig kyss. Sedan lutade de sig tillbaka, suckade och betraktade stjärnorna på himlen.

– De säger att stjärnorna är gudar.

– Ja, det är de nog, sa Agajan. Se där, där har vi *Fyra små gubbar*...

– Och där är *Rohoosannas träd*...

– Och där är *Gröne jägaren*...

– Och där är –

Och så satt de där, Agajan och Atyescha, på balkongen till sitt ägandes palats och tittade på stjärnor. Och stjärnorna blinkade vänligt tillbaka på dem.

Appendix

Ordlista

En lista med förklaringar till olika termer i Agajans värld kan förvisso göras lång. Men härmed *några* definitioner för att läsaren inte ska känna sig helt alienerad bland ledungar, skrädkakor, lindormar och annat som möter i texten!

Dagvard - frukost.

Dalk - infanteristyrka på tolv man, därefter kommer *rote* på cirka 100 man

Dubbelsteg - längdmått, 1,5 m.

Dymling - ryttarstyrka på tio man, därefter kommer *fänika* på cirka 50-60 man

Elddon - verktyg för att göra upp eld. Det består av en räfflad bit stål, med vilket gnistor dras med flinta eller grönsten som sedan fångas i fnöske eller näver.

Famn - längdmått, 1,8 m.

Fot - längdmått, 30 cm.

Fux - rödbrun häst.

Hirschfångare - kort svärd.

"Hoppla, Hobo" - ett rop man allmänt gav till rokkanska hästar.

Hövitsman - befälhavare.

Kokerella - sädesärla.

Kredens - fullmakt.

Ledung - betyder dels *krigsfölje* eller *härstyrka*, *delshärnadståg*.

Lindorm - jätteorm, drake med eller utan vingar.

Manhem - människornas värld.

Moriön - hjälm med brättet uppsvängt fram- och baktill i spetsar, men nerböjt på sidorna för att skydda öronen.

Namnkunnig - omtalad, känd.

Nattsvala - fladdermus.

Pansarskjorta - ringbrynja.

Rastmil, -längd - den sträcka man kan rida utan att ta rast, vanligen cirka 5 km.

Rote - fotfolksstyrka på cirka 100 man.

Salád - typ av hjälm, smidd i ett stycke och med nerkragning i nacken.

Skrädkaka - mjukt rågbröd.

Talgdank - ljus av talg.

Tidender - nyheter.

Vånstuga - boningsrum.

Synonymer

En egenhet med Rokkana är att många platser och föremål har två namn, ett *binominalt* skick om man så vill. Härmed en förteckning över dylika och andra synonymer.

Braureon = Guldhornet.

Crommyon = Den sjungande månstenen.

Georan = Kammaren (i Deukalions sjunde värld).

Gramorian = Stora slätten.

Imbrer - imbralänningar.

Jorderike = jorden, Rokkana.

Kalydon = Källan under Araminta.

Merodak = Svarta slätten.

Pyramion = Hyder Paos Gröna hus.

Roden = Rodungaland.

Rokkana = världen.

Soskation = Bronsskölden.

Vultans nyckel = Glasnyckeln.

Personförteckning

För den som eventuellt har svårt att hålla reda på personer i denna berättelse, härmed en lista på *några* av dem som förekommer.

Agajan - äventyrare, son till Davajan.

Andradion - Tibirkes furste.

Atyescha - vitska, en kvinna som "vet", en som sysslar med magi;
en "trollkona".

Bigelon - Imbralands furste.

Blago Bung - lunar legosoldat.

Drogo - fotfolksanförare (= stoltare) från Dyssel.

Eofor - Agajans kontakt i Krannon.

Gosasion - rikedomens kung (gudom).

Herstal - Dyssels skickmästare.

Illuge - Dunimiz' trollkarl.

Randebran - dyssisk rytterianförare.

Ringo Grävling - vägvisare.

Tarfala - rodisk fältherre.

Zoes - evighetens gudinna.